

ona

Quadern de debat

Número 53 - desembre 1997 - 500 pta.

► **Les directrius territorials:
el país de
les marevelles**

► **Universitat:
el saber ocupa lloc**

el raiguer objectiu2

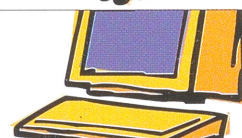

ara i aquí

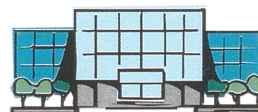
Ajudes a les empreses.

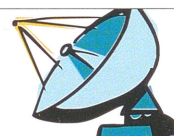
Centre tecnològic.

Incubadora d'empreses.

Xarxa telemàtica.

Assessorament a empreses.

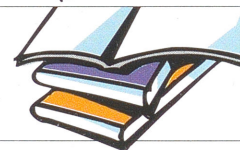
Foment de l'exportació.

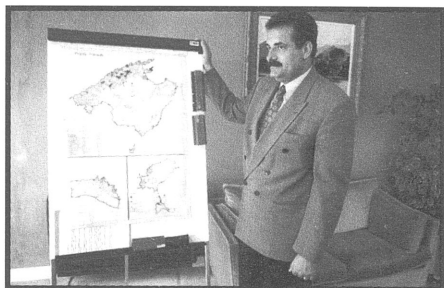
Beques de treball.

Seminaris de formació.

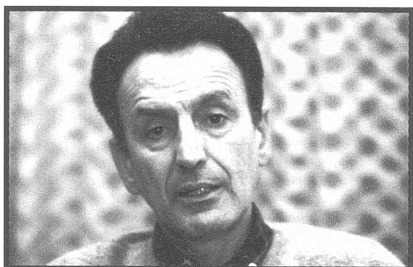

4-5 hemeroteca i editorial

6 directrius

El conseller insatisfet.
Entrevista a Miquel Ramis, per Sebastià Verd.

12

Una qüestió de consciència.
Entrevista a Manuel Cabellos, per Joana Maria Roque.

18

Un bon diagnòstic que arriba tard.

Amb les valoracions de Francesc Triay, Eberhard Grosske, Antoni Alorda, Maria Antònia Munar i Josep Ramon Balanzat.

24 taula rodona

Universitat: el saber ocupa lloc.
Amb Bartomeu Adrover, Manuel Ferrer, Llorenç Huguet i Isabel Guitart, per Magdalena F. Mulet

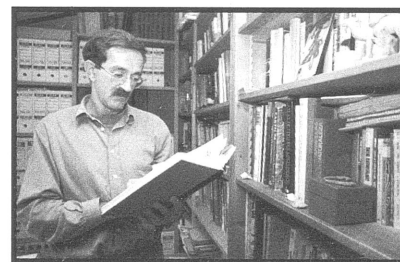

31 ecologia

L'ambaixadora del medi ambient.
Entrevista a Aina Llauger, per Maria Ferrer.

36

L'aventura de la vida.
Entrevista Josep Antoni Alcover, per Gina Garcías.

41 la clau d'ONA

ona Quadern de debat

n. 53, desembre 1997

Edita: Fundesba, S.L.

Directora gerent: Sinfo García Gómez.

Director: Sebastià Verd.

Consell assessor: Mateu Carrió (arquitecte). Antoni Fleixes (economista).
Jaume Garau (psicòleg). Sinfo García (dir. gerent Fundesba).
Pere Mascaró (economista). Francesc Obrador (tècnic turístic).
Empar Rocabruna (economista).

Secretària de redacció: Magdalena F. Mulet.

Redacció i col·laboradors: Gina Garcías. Maria Ferrer. Miquel Massutí.
Antoni Oliver. Joana M. Roque. Antoni Rosselló.

Disseny: A. Caro. - **Impressió:** Imp. Homar. Tel. 43 08 61 - Palma de Mallorca

Administració i Publicitat:

Fundesba, S.L. C. Joaquim Botia, 11, 1r. A - Tel. 71 16 61 - Fax 71 91 94.
07012-Palma de Mallorca.

Dipòsit legal: PM-608-1992

Preu: 500 pessetes - Subscripció: 4.500 pta. per any (10 números)

(Miquel Massutí és l'autor de totes les fotografies no signades)

Tarja de subscripció

En

Adreça

Ciutat Tel

C/c. Banc o Caixa d'Estalvis

Signatura:

Per a subscripcions, copiau aquesta tarja i adreçau-la a **Fundesba, S.L.**
Joaquim Botia, 11, 1r. A. 07012-Palma de Mallorca o telefonau al
71 16 61 - Fax 71 91 94 - e mail: fundesba@jet.es

REBEL·LIÓ A LES AULES (SEGONA PART)

Dia quatre de novembre, més de quatre mil persones, entre professors, alumnes i dirigents de les associacions de pares es varen manifestar pels carrers de Palma per exigir el compliment de la LOGSE. Els mitjans de comunicació, com és el cas de "El Día del Mundo" se'n varen fer ample ressò, sobretot després d'haver registrar un dels inicis de curs més conflictius dels darrers anys, una qüestió aquesta que va motivar que ONA li dedicàs una especial atenció en el seu darrer número.

La manifestació s'inicià a la plaça d'Espanya, punt d'arribada d'autocars i tren. Els

presentes escenificaren una desfilada funerària, encapçalada per una pancarta on es llegia RIP per a l'Ensenyament Públic, en la qual no hi faltava el baül del suposat mort i una banda de música. Es va demanar la dimissió "simbòlica" -només li queden tres mesos abans de la transferència de les competències educatives- del director provincial.

CONFLICTIVA TERNA PER SUBSTITUIR UN MEMBRE DE TSJB

És un conflicte polític que afecta directament les relacions entre el poder legislatiu i el judicial, va esclatar el mes de novembre

quan el grup popular decidí presentar en solitari una terna d'aspirants a substituir el lletrat Josep Zaforteza, la jubilació del qual deixava una plaça buida en el Tribunal Superior de Justícia de les Balears. Es tractava d'una terna (els advocats Perera i Montserrat, que han actuat com a defensors de

destacats militants del PP i de Rosa Arregui, un alt càrrec del Govern) que, segons l'oposició, demostra que el Partit Popular pretén polititzar la justícia al seu favor. La designació de la terna, sobre la qual haurà de decidir el Consell General del Poder Judicial, va ocasionar un escàndol al Parlament quan l'oposició en bloc abandonà la sala de sessions. Endemés, en actes públics recollits pels mitjans de comunicació, alguns jutges han criticat la forma de designació del Tribunal Superior de Justícia, una crítica que va ser contestada, també públicament, pel president del PP a les Balears, Joan Verger tal com destacà el "Diario de Mallorca" en l'edició del cinc de novembre.

L'AUTOPISTA DEL LLEVANT REP EL SUPORT DEL CIM

La polèmica autopista del Llevant, que enllaçarà el final de l'autopista actual fins a Manacor a través de Llucmajor, Campos i Felanitx ha donat una passa més, si més no d'una manera formal després que el Consell de Mallorca aprovàs una moció del grup popular que donava suport a aquesta obra pública. La moció només tengué el vot dels populars, però les abstencions de socialistes i d'Unió Mallorquina facilitaren que guanyàs la votació.

"Última Hora" es fa ressò de les opinions dels portaveus dels grups polítics. Segons Rovira, del PP, "l'autopista és necessària a causa de la gran densitat de trànsit", mentre que tant Antoni Pascual (UM) com

Mercè Amer (PSOE) creuen necessària una solució per a l'actual carretera de Manacor, però pensen que hi pot haver alternatives. Si s'abstengueren va ser perquè no hi ha cap pla de carreteres que justifiqui el projecte del PP ni tampoc el coneixen, ja que el traçat de l'autopista s'ha mantengut en secret.

Grosske (EU) i Alorda (PSM) opinen que l'autopista significarà un consum excessiu de territori i que els trenta mil milions que costarà es podrien invertir per millorar les carreteres actuals i en un pla per afavorir el transport públic.

PALMA, LA CIUTAT AMB MÉS DENSITAT DE VEHICLES

"La Voz" s'ha fet ressò de les estadístiques de trànsit de Palma i un cop més ens recorda que és la ciutat que té el major índex de motorització de tot l'Estat i, igualment, un dels més alts d'Europa. En aquests moments la taxa de la capital mallorquina és de 850 vehicles per cada mil habitants, mentre que Barcelona i Madrid no sobrepassen els 682 i els 446, respectivament. Segons el periòdic, el Consistori ja es comença a preocupar seriosament per un fenomen que considera pròxim: arribar als mil vehicles per mil habitants.

Per molt difícil que pugui semblar, aquesta fita no és llunyana. Ja hi ha exemples pròxims, com és el cas del municipi de Calvià on el percentatge de vehicles ja s'ha situat en els 948 per mil. El total, les Balears tenen un parc de 580.000 vehicles per a una població de 760.000 habitants.

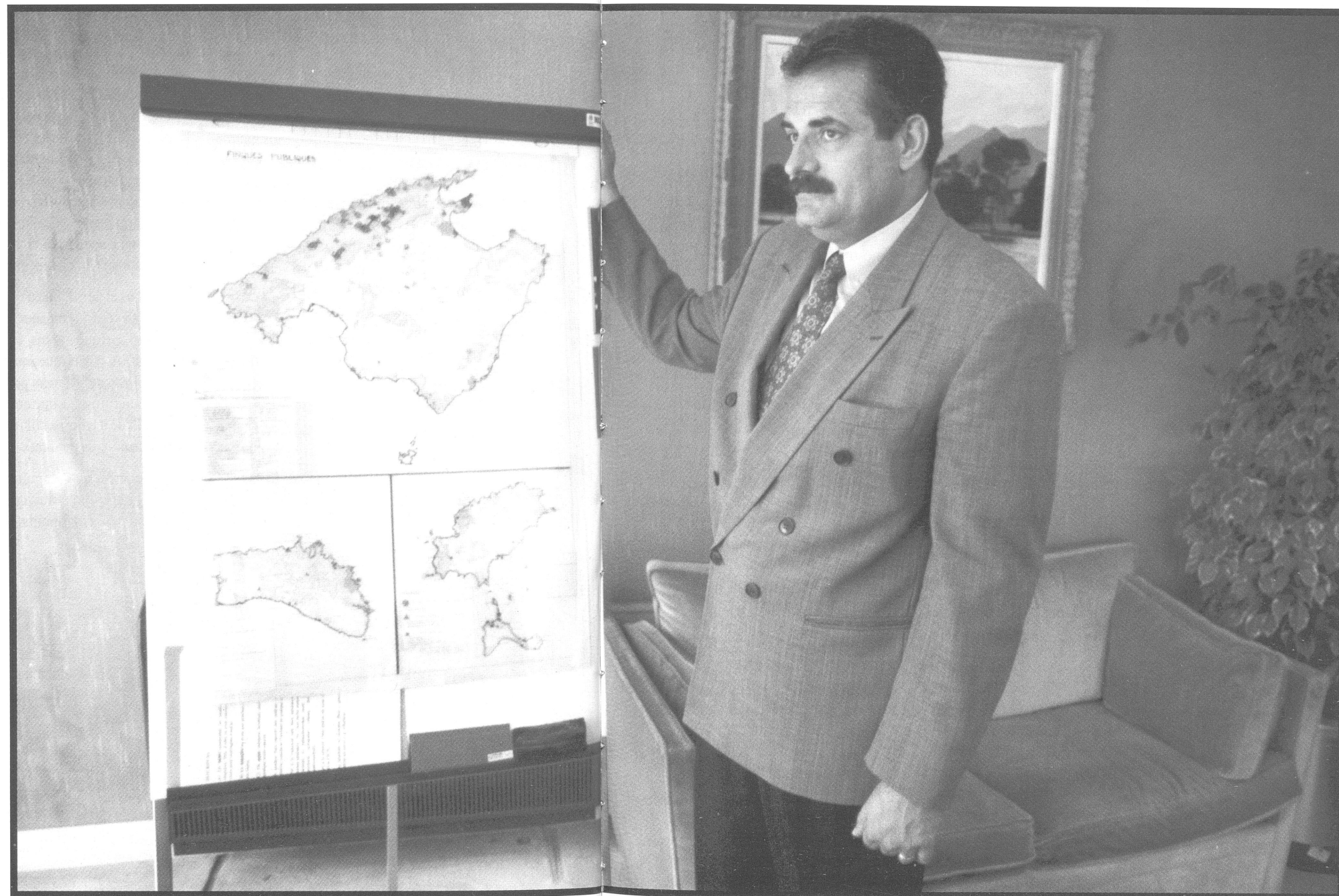
El conseller insatisfet

Entrevista a Miquel Ramis

per Sebastià Verd

L'exposició sobre "les Illes que volem", amb imatges maternals alades que protegeixen el futur i la visió d'una harmonia perfecta dels recursos turístics amb la naturalesa, inclosos els camps de golf i les autopistes, s'adreça -ben segur- molt més enllà dels missatges subliminars que conté: de què ens volen convèncer?, ens demanam... Era, és -perquè després de la Llotja viatjarà a Menorca i a Eivissa- una exposició que com a tal era perfecta, però... ai! què hi ha al darrere? Aquesta és la pregunta que ens feim els eterns desconfiats. Els incrèduls que hem esperat deu anys l'aprovació d'unes directrius territorials, l'avanç de les quals és, justament, aquesta visió idíl·lica del futur de les Illes que se'ns ofereix. Finalment, sembla ser, el Govern balear ha donat una passa més. I si res no ho impedeix d'aquí a un any les directrius podran esdevenir llei i impregnar del seu contingut totes les normatives legals en matèria d'ordenació del territori que es facin des de llavors. Però són molts els que no ens ho acabam de creure. Per això hem entrevistat el nou conseller de Medi Ambient i Ordenació del Territori.

Miquel Ramis ens rep a l'ajuntament d'Alcúdia, municipi del qual continua essent batle i on ha desenvolupat gairebé tota la seva activitat professional i política. Són les sis de l'horabaixa d'un dia de novembre i per la finestra del despatx entren encara les darreres clarors del dia. El nostre entrevistat ens confessarà que és un polític insatisfet, però que per això mateix és confiat i que en allò que més confia és, precisament, en la capacitat del Govern per aplicar una filosofia, la de les directrius, que molts creuen que, en el millor dels casos, és una simple declaració de bona voluntat. Ens vol convèncer de tot el contrari.

-M'haurà de permetre, d'entrada, que sigui sincer amb vostè: he visitat l'exposició de la Llotja i m'ha encantat. També he vist els anuncis de premsa sobre "les Illes que volem" i...bé, s'ha de dir que són impactants, però... pens, ho pensa molta gent, que darrere de tot això hi pot haver més focs d'artifici que altra cosa. Senyor conseller: què hi ha darrere d'aquesta campanya, darrere de l'avanç de directrius territorials? Qualque cosa més que una operació d'imatge?

-M'agrada que sigui sincer. A més, comprenc que hi hagi suspicàcies, sobretot en un tema tan difícil i complicat com és l'ordenament territorial, però bé... crec que és obvi dir que si hem fet aquesta campanya no és per aturar-nos aquí, sinó tot el contrari: per tirar endavant d'una vegada per totes amb les directrius. Focs d'artifici? No ho crec. La campanya, com vostè ha dit, era impactant, però això és el que nosaltres volíem: cridar l'atenció vers un assumpte que afecta tothom. Ara el que cal fer és recollir la resposta de la gent a través de les al·legacions i, en aquest sentit, li he de dir que el Govern es mostra absolutament receptiu, ja que d'això es tracta, perquè aquest procés

sigui molt participatiu... Miri, vostè no sé què n'opinarà, però jo pens, i això que li dic ho faig des de la legitimitat que em dóna no haver estat a la gènesi d'aquestes directrius i, per tant, d'haver-m'hi incorporat ara i li puc ben assegurar que no hi ha cap intenció amagada rere aquest procés, que l'èxit dependrà de la capacitat del Govern de fer sentir a tots els ciutadans d'aquestes illes que les directrius són una cosa seva, que depenen de tots. Som a aquest punt. Hem sembrat i ara cal esperar la collita.

-Parlem, doncs, de la collita. Per a quan l'esperen: quin és el calendari que seguiran les directrius des de l'avanç actual fins a l'aprovació definitiva?

-És un calendari molt lax, com ha de ser en aquest tipus de processos, l'enemic principal dels quals són les presses. Som davant una qüestió molt important i la frissera no sol ser una bona companyia. De totes maneres, ara durem l'exposició a Eivissa i Formentera i a Menorca, després s'hi incorporaran totes les al·legacions que sigui possible, perquè li repetesc que l'èxit dependrà finalment d'aconseguir o no la màxima participació i el compromís de la societat. Es reelaborarà el text i, finalment, ja amb rang de projecte de llei, les directrius seran remeses al Parlament.

DEU ANYS DE RETARD

-Però les directrius territorials s'havien d'haver aprovat fa ja deu anys. Són un mandat del Parlament, de la Llei d'ordenació del territori de 1987... Endemés, ara fa un any que jo mateix entrevistava el seu antecessor a la Conselleria amb motiu de les hipòtesis territorials. Primer va ser un llarg silenci de deu anys, després unes hipòtesis, ara un avanç... Què ha canviat en aquest darrer any?

-En un any ha canviat poca cosa. En realitat, com no podia ser d'altra manera, l'avanç és

Miquel Ramis va néixer a Muro el 1958. Estudià dret a la Universitat de les Illes Balears (pertany a la segona promoció) i un cop llicenciat s'incorporà a l'empresa hotelera familiar, el Grupotel. Posteriorment va ser assessor de l'Ajuntament d'Alcúdia com a tècnic en turisme i, més endavant, exercí directament com a misser especialitzat en qüestions turístiques. El novembre de 1993 començà a militar al PP, i el 1995 encapçalà la candidatura municipal a Alcúdia, d'on fou elegit batle. Dos anys després, el president del Govern, Jaume Matas, el crida per substituir Bartomeu Reus -nou president de GESA- al front de la Conselleria de Medi Ambient i Ordenació del Territori, càrrec que simultaneja amb la batllia. És casat i té dos fills.

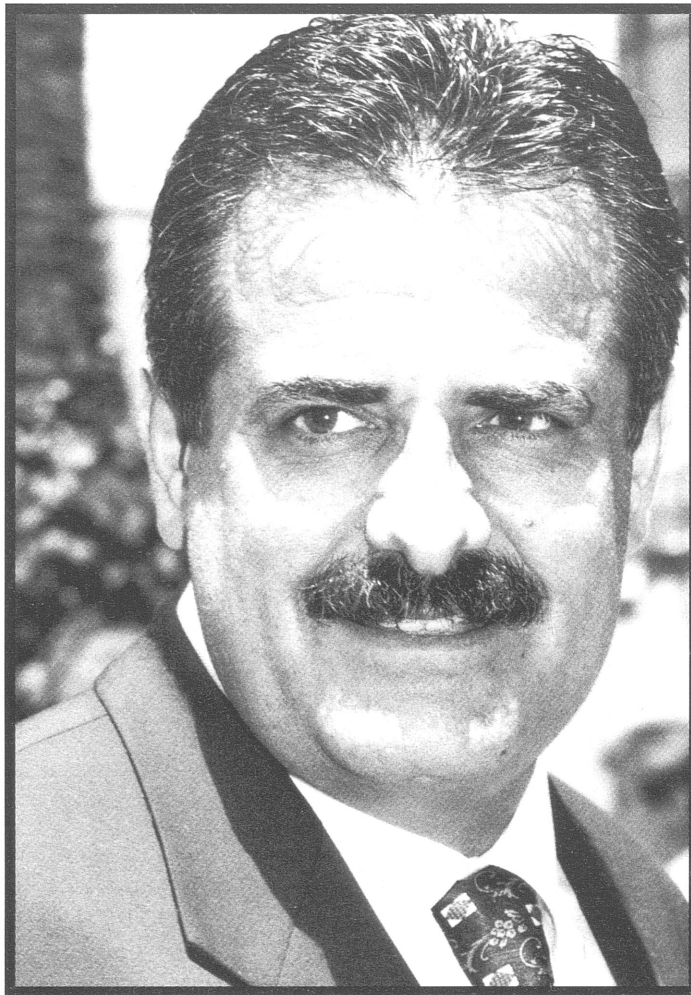
una conseqüència lògica de les hipòtesis. Jo no diré que sigui una còpia lletra per lletra, però sí que són molt paregudes. De fet la filosofia és la mateixa i avui pens que la major part de la societat comparteix els mateixos valors que s'hi exposen. En aquest sentit, pens que les directrius definitives tampoc no variaran gaire de l'avanç, encara que això, com li dic, ho haurà de dir la societat... Tengui en compte, no sé si amb això li trepitj alguna pregunta, que les directrius territorials no són més que un marc referencial que ha d'emparrar la normativa d'ordenació territorial i, també, la urbanística, encara que des del Consell s'enfadin molt qual es parla d'urbanisme des del Govern, perquè la competència d'urbanisme és dels consells insulars. Ja li dic, les directrius no són més que un paraigües, unes línies generals que marquen les pautes a seguir, però que no les defineixen amb detall. Això ha de venir després.

-Té raó: aquesta era una pregunta que havia preparat. I és que una de les crítiques que ja s'ha fet a l'avanç de directrius és que parlen més de filosofia que d'altra cosa i, en el fons, del que parlem no només és de qüestions filosòfiques sinó de la seva concreció en una llei, i les lleis no solen ser filosofia.

-Sí, aquesta manca de concreció és la principal crítica que se'ns fa. Ho reconec, però personalment crec que no és una crítica negativa. És cert que com a misser en exercici que he estat fins fa poc, li he de dir que el dret positiu és molt més concret i que entra en situacions que les directrius només tracten de manera genèrica. Però d'això es tracta, precisament, no de concretar sinó d'impregnar tota la normativa posterior de la seva filosofia: la llei de sòl balear, la llei del sòl rústic, per exemple o els sis plans d'ordenació territorial que s'han de fer a Mallorca, el pla d'ordenació territorial d'Eivissa i Formentera, el pla de Menorca, els plans d'ordenació del medi natural que s'han començat a redactar, el pla energètic, el pla de residus sòlids... és a dir, que ha de donar pas a tota la normativa que vendrà a continuació, el denominador comú de la qual és l'ús, i esper que no sigui consum, del territori. En definitiva, les directrius no són reglamentistes però sí que entren en profunditat a marcar la pauta que regirà després... I d'altra banda, hem de pensar que la societat és avui molt més sensible que no fa deu anys en qüestions mediambientals i que, possiblement, ho serà més en el futur. Per això fins i tot seria un atreviment tancar un model territorial que ha de vigir el 2005 o el 2010... Més val posar els fonaments per a una reflexió continuada, no li sembla?

-El pensament no és estàtic, cert, però això pot ser una excusa per no fer res, com va passar fa deu anys quan el Govern balear i el Partit Popular es varen creuar de mans. No creu que això pot ser la causa de l'escepticisme amb què molts han rebut les directrius?

-No li dic que no, però és que els partits canvien com ho fa la societat. Canvien les persones i canvien els grups. I, sí, el Partit Popular també ha canviat molt en els darrers deu anys, no és el mateix que el 1987 i

tampoc no ho serà el del 2007. Però és que la nostra obligació com a polítics és intentar ser un reflex de la societat que ens dóna el seu vot, o que ens el pren, perquè la representem.

EL PP I EL GOVERN BALEAR

-Però el PP és el mateix i vostè ens demana que confiïem en el partit que ha governant les Illes durant la fase més desenvolupista de la seva història, una fase que, endemés, encara no s'ha tancat, com ho demostra el fet de plantejar-se la construcció d'autopistes per solucionar els problemes de massificació creats en els darrers anys. Hi pot haver més sensibilitat, però la pràctica pot ser molt semblant a la d'abans.

-No, rotundament no. Crec que s'actua d'una manera molt diferent, perquè la societat ho demana així. Però miri, li diré dues coses: primera, si la crítica que fan a les directrius és que la filosofia està molt bé, però que no podem creure en els responsables polítics que l'han d'aplicar, doncs... ben vinguda sigui aquesta crítica i que se'ns deixi demostrar que la nostra voluntat és, justament, la de fer complir tots els plantejaments que es deriven de les direc-

trius. I segona: home!, jo no he de defensar la bondat de totes les actuacions passades, ni del Govern ni del Partit Popular, només s'equivoca aquell que pren decisions..., però sí que s'ha produït un canvi d'actitud molt important. No sé si ha estat de motu propi o per pressió de la societat, però que el canvi hi és, això em sembla indiscutible. A Alcúdia, per exemple, ha canviat la manera de fer les coses... i molt. Com a batle, més que com a conseller, en puc donar fe.

ELS CANVIS I LA LEGALITAT VIGENT

-Però les crítiques no es fan només al retard, sinó a la velocitat amb què es produeixen els canvis. Perquè les directrius siguin una llei poden haver passat un grapat d'anys i mentre, per molta sensibilitat que hi hagi, continua havent-hi agressions al territori.

-Té tota la raó, però fer les coses bé du el seu temps... Jo puc admetre que si les directrius s'haguessin fet el 1987 s'haurien evitat moltes agressions contra l'entorn. Però segurament hi havia altres prioritats i ara no es tracta de discutir si una cosa s'ha fet bé o malament en el passat, sinó de tirar endavant les directrius en aquests moments. S'han fet coses malament, se'n fan ara i, segurament, se'n faran en el futur. Jo pens que les directrius són molt importants i que, per tant, han de reunir el màxim consens social, però això du temps i, és clar, no podem aturar tota l'activitat econòmica de la nit al dia. És a dir, que com vostè diu hi continuarà havent agressions... sí, potser sí, però és que hi ha un principi de legalitat que s'ha de respectar. Aquest és un principi que no només hem de respectar, sinó que hem de defensar fins on faci falta, li ho dic com a misser i com a polític. I dit això pens o desig que el debat entorn de les directrius serveixi per incrementar encara més la sensibilitat dels promotors i que el consum de territori sigui mínim.

LA INCINERACIÓ I EL SOSTRE DEMOGRÀFIC

-Sobre l'avanç els opositors han dit que pretén consolidar alguns plans, com el de residus sòlids, que segons els ecologistes és antiecològic, perquè no dona alternatives a la incineració.

-Això sí que no és cert. Les directrius pretenen la incorporació de tractaments alternatius a la incineració, encara que no diguin quins han de ser. El problema del tractament dels fems és molt greu i no es pot deixar com està ara. Acusen el Govern de mantenir la incineració i això no és cert: els que la mantenen són els que no fan res per impulsar nous tractaments. La incineració no és el problema principal, sinó que són els mateixos residus sòlids amb els quals ningú no sap què fer. Aquest estiu s'ha vist. Els excedents de residus s'han triplicat i el que no podem fer és deixar-los sense tractar: s'han d'incinerar, reciclar o compostar..., m'és igual, però qualque cosa s'ha de fer, no li sembla?

-Ja que parla de l'estiu, aquest estiu hem suportat una forta pressió turística. Tots hem tengut la sensació d'ofegament, sembla que hem arribat al sostre. Comparteix aquesta afirmació?

-Sí, però miri..., pens que el problema no s'ha de plantejar només tenint en compte el nombre de turistes de l'estiu, sinó la pressió demogràfica de cap a cap d'any. El nostre problema no són les quatre-centes mil places turístiques existents, sinó els urbanitzables pendents de desenvolupament que podrien fer que la població de les Illes fos de nou milions, la qual cosa seria absolutament insostenible. Aquí no es viu malament i és lògic pensar que el nombre de nous residents s'incrementarà... fins quan? No ho sé, aquesta és la qüestió sobre la que hem de reflexionar. Miri, a Alcúdia allò que em preocupa no són les tres mil noves places turístiques que es poden fer i que tant han alarmat alguns mitjans de comunicació, tres mil places turístiques no són res a un municipi com el nostre, però en canvi sí em fa por que puguem arribar als setanta mil residents que permeten les actuals normes subsidiàries. Parlant clar: em preocupa molt més que es puguin fer mil xalets de tres places cadascun que un complex turístic de tres mil places, i això em fa pensar si no s'hauriem de desclassificar alguns urbanitzables que no s'han desenvolupat. Com a mínim ens hem de fer aquesta reflexió.

-Parlam molt de directrius, però no del seu contingut real o sigui del mapa de les Illes. Quin és el disseny territorial que ofereixen? Quin és el model de desenvolupament territorial?

-D'entrada cal atendre una premissa: el territori s'ha de tractar com a suport de la nostra principal activitat econòmica, que és el turisme, com a part fonamental de la pròpia oferta turística. En conseqüència, ja sigui per sensibilitat o per una pura qüestió de butxaca, hem d'intentar que aquest capital, que no es pot reposar, no sigui destruït. Per tant, què hem de fer? Doncs més o manco el que ens diu el sentit comú, perquè en realitat les directrius no fan més que posar negre sobre blanc allò que tothom ja ha entès i que en el cas de Mallorca es pot definir per una serra de Tramuntana que s'ha de protegir, encara que no faci falta que sigui mitjançant la figura de parc natural, un Pla de Mallorca amb un tarannà propi al qual s'ha de donar possibilitat social i econòmica de subsistir, una zona costanera que és on se centra la principal activitat turística i, finalment, un eix central d'activitat industrial, encara que industrial s'hagi de posar entre cometes, que va des de Palma fins a Alcúdia. Aquests són els trets generals sobre els quals hem de debatre aspectes més concrets. Jo mateix, ja que som a Alcúdia, li he de confessar que no acab de veure clar el paper que l'avanç de directrius reserva a Alcúdia com a nucli a un dels dos extrems d'aquest eix. No ho veig clar, vull que m'ho continui i miri que qui li diu això és el conseller d'Ordenació del Territori. No vull que Alcúdia d'aquí a vint anys sigui una metròpoli, això ho tenc ben clar... I el mateix podem dir de les altres illes, si bé per les seves dimensions són millor definides que Mallorca. En definitiva, del que es tracta és de consolidar el que ja existeix,

millorant-ne la qualitat ambiental i de fer que la riquesa del turisme arribi a totes bandes d'una manera racional.

EL PLA DEL PLA

-Ha esmentat el Pla, que ja té en marxa el seu propi pla territorial, un pla que havia creat moltes d'il·lusions però contra el qual sembla que s'han rebel·lat els ajuntaments, si més no uns quants. Què passa en el Pla?

-Estic content que hagi inclòs aquesta qüestió a l'entrevista, perquè, miri...pens que s'ha creat molta desinformació entorn del pla del Pla. Els mitjans de comunicacions diuen ara que el Govern ha decidit congelar-lo, la qual cosa no és totalment certa, i davant això surt un batle que diu: doncs molt bé, i després en surt un altre que diu tot el contrari. La qüestió, segons l'entenc, és que hem volgut regular un territori, que és una part molt important de la geografia de Mallorca, d'esquena de la resta. El pla del Pla estableix diferències prou fortes entre diverses zones del Pla i, sobretot, entre els municipis que formen la mancomunitat i la resta de l'illa, i això fa que molts dels habitants de la contrada no ho entenguin i, lògicament, que els ajuntaments ho tinguin molt difícil d'explicar. El resultat és que el pla ha rebut crítiques molt fortes dels ajuntaments, sense que en això s'hagi distingit cap color polític per sobre dels altres. Jo diria, per tant, que el que s'ha produït, al marge de la bondat o no del projecte, és un greuge comparatiu. En conseqüència el que s'ha fet és ampliar el període de presentació d'al·legacions perquè tothom que vulgui ens les pugui fer arribar, cosa que es fa, li asseguro que ja n'hi ha moltíssimes. Les estudiarem totes abans de prendre qualsevol decisió.

-No serà que, com s'ha denunciat altres vegades, primer haurien d'haver-se aprovat les directrius abans de fer altres plans?

-Sí, això també ho admet, però no crec que el contingut de les directrius afecti el pla territorial del Pla, sinó que allò que passa és que s'ha intentat regular un espai geogràfic molt definit, però evidentment interrelacionat amb altres espais i sense tenir en compte aquest fet. El Pla no es pot entendre sense la resta de Mallorca, com tampoc no s'entén el Raiguer o la serra de Tramuntana. El que segurament passa és que el pla del Pla s'havia pensat com a un instrument de reactivació econòmica de la zona, la qual cosa és necessària, però la primera passa a fer és de caire urbanístic o d'ordenació del territori. Els batles volien una injecció econòmica immediata, que sí, que hi ha de ser, però que no pot arribar ara tot d'una. Es parlava de catorze mil milions de pessetes i jo vaig haver de dir clarament que aquests doblers no hi són, dissortadament.

INVERTIR EN MEDI AMBIENT

-Però doblers sí que n'hi ha, potser no a l'Administració pública, però sí a la societat. L'altre dia, a la presentació de l'"Evolució Econòmica", Miquel Alenyà parlava d'un saldo exterior molt favorable. Hi ha importants excedents... per tant moltes possibilitats d'inversió.

-Sí, i això ens du a la definició que tan bé escau al Govern de les Balears: un govern pobre a una comunitat rica. Això és cert. Vivim a una comunitat amb un potencial de riquesa extraordinari, on s'ha fet molta feina i, per tant, s'ha aconseguit una situació que fa pensar que és possible invertir en medi ambient o en altres activitats diferents al turisme. La capacitat hi és i la nostra obligació, com a Govern, és intentar en primer lloc que el repartiment de la riquesa sigui equitatiu i, després, persuadir la iniciativa privada perquè reinverteixi a la nostra comunitat.

-En els darrers dies el president del Govern, Jaume Matas, ha alertat almenys en dues ocasions del perill de caure en un excés d'eufòria a causa de la bonança econòmica i d'incrementar l'oferta turística o fer

A Balears, ha nascut un servei únic.

"SA NOSTRA" ha creat per a vostè un servei que no té preu. Un servei gratuït d'informació i assessorament que vol donar-li a conèixer la cara i la creu de la moneda única, així com proporcionar a **empreses, comerços, particulars i professionals de Balears** tota la informació necessària per fer front als importants canvis que suposa la implantació de l'EURO. Un servei que forma part de l'ampli programa EURO"SA NOSTRA", el qual ja hem començat a desenvolupar, en benefici

de totes les persones que integren la nostra comunitat.

Volem informar-lo des de Balears perquè tregui profit d'Europa.

*Per a més informació sobre l'Euro, pot adreçar-se a qualsevol oficina de "SA NOSTRA", al servei **fon** "SA NOSTRA", tel: 901 18 00 18 o al Gabinet per a la Moneda Única, tel: 17 19 38, fax: 17 17 89, e-mail: euro@sanostra.es*

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

un consum excessiu del territori, però li han sortit algunes veus discrepants...

-Jo diria que hem de fer reinversió racional. I en aquest sentit pens que la classe política té la responsabilitat de liderar la societat i de fer que els excedents empresarials serveixin per harmonitzar l'economia de les nostres illes en lloc d'accentuar-ne els desequilibris. El problema és que la classe política és la classe política i els empresaris són empresaris i ningú no els pot dir què han de fer amb els seus doblers. S'ha de fer tot el possible perquè la classe empresarial respongui als interessos generals i, com és obvi, algunes vegades s'aconsegueix i altres no. Els empresaris tenen l'obligació de fer rendibles les seves inversions i, per tant, el que nosaltres hem d'intentar és crear el marc favorable perquè això sigui possible sense pertorbacions.

-En qualsevol cas: creu que és possible que hi hagi més inversions en medi ambient?

-Totes les despeses que es puguin fer en medi ambient seran sempre una bona inversió, però els recursos econòmics, com també passa a la naturalesa, són sempre escassos. El Govern ha fet un esforç els darrers anys i l'ha fet des de la legitimitat i credibilitat que li dona haver sabut protegir el quaranta per cent de tot el territori i ser una comunitat capdavantera a tota la Mediterrània quant a depuració d'aigües. El cànon de l'aigua és un impost essencialment ecològic, que encara no basta per pagar el manteniment de la xarxa de depuradores, però el Govern sap que aquesta és una prioritat, com ho sap la classe empresarial que ha sabut invertir en la millora de l'entorn. Jo em sent part d'aquesta classe empresarial turística, per la meua vinculació anterior a l'hoteleria d'Alcúdia, i no em cau els anells quan dic que els empresaris han d'apostar pel medi ambient per raons de sensibilitat o de butxaca. Els hotelers són molt vius i molt murris, tan vius i murris que saben molt bé que l'entorn forma part de l'oferta turística.

-Sí, ja sabem que s'ha invertit molt en depuradores gràcies al cànon i que els hotelers també han millorat el seu entorn i que Govern i ajuntament han embellit les zones turístiques, però: què s'ha fet directament amb la naturalesa?, per què les inversions sobre la natura són tan esquifides? I ja que ens trobam a Alcúdia, molt a prop de s'Albufera, per què hi ha tantes mancances al parc natural?

-Home! jo crec que seria injust dir que el Govern no inverteix en medi ambient. Les depuradores són medi ambient... però també s'inverteix directament en el medi natural. Potser no suficientment, però és que tot no es pot fer d'un pic. Jo crec que el Govern i els hotelers són conscients de la importància que té la naturalesa, no només per ella mateixa, sinó com a oferta turística. És el cas que ha esmentat de s'Albufera, que cada any visiten devers seixanta mil persones, la major part turistes de la zona. A les Illes tenim ja quatre parcs naturals i un parc nacional. S'ha fet un llarg camí... que hi pot haver mancances? Naturalment, però jo reivindic l'orgull per tot el que ja s'ha fet. Em sent molt orgullós de la situació en la qual ens trobam i, en aquest sentit, li he de dir que no tenc cap llast amb el passat que em faci empegueir per allò que s'ha fet malament o que no s'ha pogut aconseguir. En el passat s'han comès errors, però aquests no em preocupen. Els que em preocupen són els errors que encara cometrem..., si no sabem fer bé les coses. Amb tot això li vull dir que s'ha d'anar passa a passa. Sabem quina és la fita que volem assolir i, mentre no ho fem, de la mateixa manera que li dic que em sent orgullós del que hem fet bé, doncs, no tindre més remei que sentir-me insatisfet.

LA INSATISFACCIÓ COM A NORMA

-Orgull o insatisfacció?

-Són dues sensacions complementàries. Jo estic orgullós de tot el que s'ha fet bé, que és molt, i orgullós pels projectes que tenim al davant i, en canvi, estic insatisfet d'allò que encara no hem aconseguit. En aquest sentit esper que mai no tinguem un govern que estigui satisfet de si mateix. El dia que el tinguem, s'haurà acabat. El polític ha de ser un etern insatisfet i si jo vull ser polític, doncs també. Jo som i seré un conseller sempre insatisfet.

-Ja que ens trobam a Alcúdia i que vostè n'és el batle, quin és el balanç de la situació que en fa com a municipi turístic?

-Li he de donar la mateixa resposta d'abans: orgullós per ser on som i insatisfet per no haver arribat a fites més importants. Hi ha moltíssimes coses pendents. Tenim feia no per a una legislatura, sinó per a vuit i per

a més. Ara bé, crec que hem fet molta de feina i no només nosaltres sinó els que ens han precedit. Avui Alcúdia ha apostat pel turisme de qualitat i en aquest objectiu hi ha posat tots els seus recursos, començant per la rehabilitació de la ciutat emmurallada i finalitzant pel segell de municipi ecològic i tot el que aquesta declaració significa.

-N'hi ha que creuen que aquest segell, com la campanya publicitària sobre l'avanç de directrius, "les Illes que volem", és una simple operació d'imatge o una promesa electoral que tal volta no es pugui complir. En qualsevol cas, hi ha al darrere qualche cosa més que un simple diseg?

-Ja n'hi ha prou si és un diseg. Al cap i a la fi les promeses electorals són desitjos, si fossin qualche cosa més, els polítics acabarien tots als jutjats. No totes les promeses es podran complir, però almenys s'ha d'intentar fer-ho: s'ha de tenir un ideal i avançar cap a ell. Quan el tens, quan l'has aconseguit, llavors te'n tems que has emprès les fites i que aquestes s'allunyen, perquè cada vegada t'exigeixes i t'exigeixen més i més. És lògic. És com la pastanaga i l'ase, que per molt que avança sempre és enfora de l'objectiu. Nosaltres des del Govern el que hem de fer és continuar empenyent i mobilitzar la societat civil perquè sigui conscient de tot el que és en joc i col·labori cap a les fites que tots plegats ens hem fixat, però mai no ens hem de creure prou autosuficients per pensar que arribarem a dalt de tot. Mai no s'hi arriba a dalt de tot.

Una qüestió de consciència

Entrevista a Manuel Cabellos

per Joana Maria Roque

Els psicòlegs o psiquiatres mostren taques o dibuixos difuminats als seus pacients o clients i els fan explicar el que veuen. Se'n diu el "el test de Rochach". En els avançaments d'alguns plans d'ordenació o directrius genèriques passa una cosa semblant. Cadascú hi veu una cosa diferent i ningú no nega que les seves intencions siguin les millors i més relacionades amb el genèric concepte de "sostenibilitat". Els arquitectes amb mirada d'au (rossinyol, teulader de ciutat o voltor) com Manuel Cabellos precisen, justifiquen, delimiten i puntualitzen. Ell té un punt de mira privilegiat: responsable tècnic de la Comissió d'Urbanisme del Consell Insular de Mallorca. Una llarga experiència i una ideologia.

Com un jugador d'escacs veu venir les jugades i com el poeta castellà León Felipe sap "todos los cuentos". Distingeix entre les veus i els ecos i les urbanitzacions de bon de ver i el que es diuen "urbanitzacions difuses" que sols afavoreixen la parcel·lació de la terra amb la hipotètica intenció de preservar el sòl rústic. Així i tot, pensa que encara hi ha coses a fer per salvar el nostre maltractat territori.

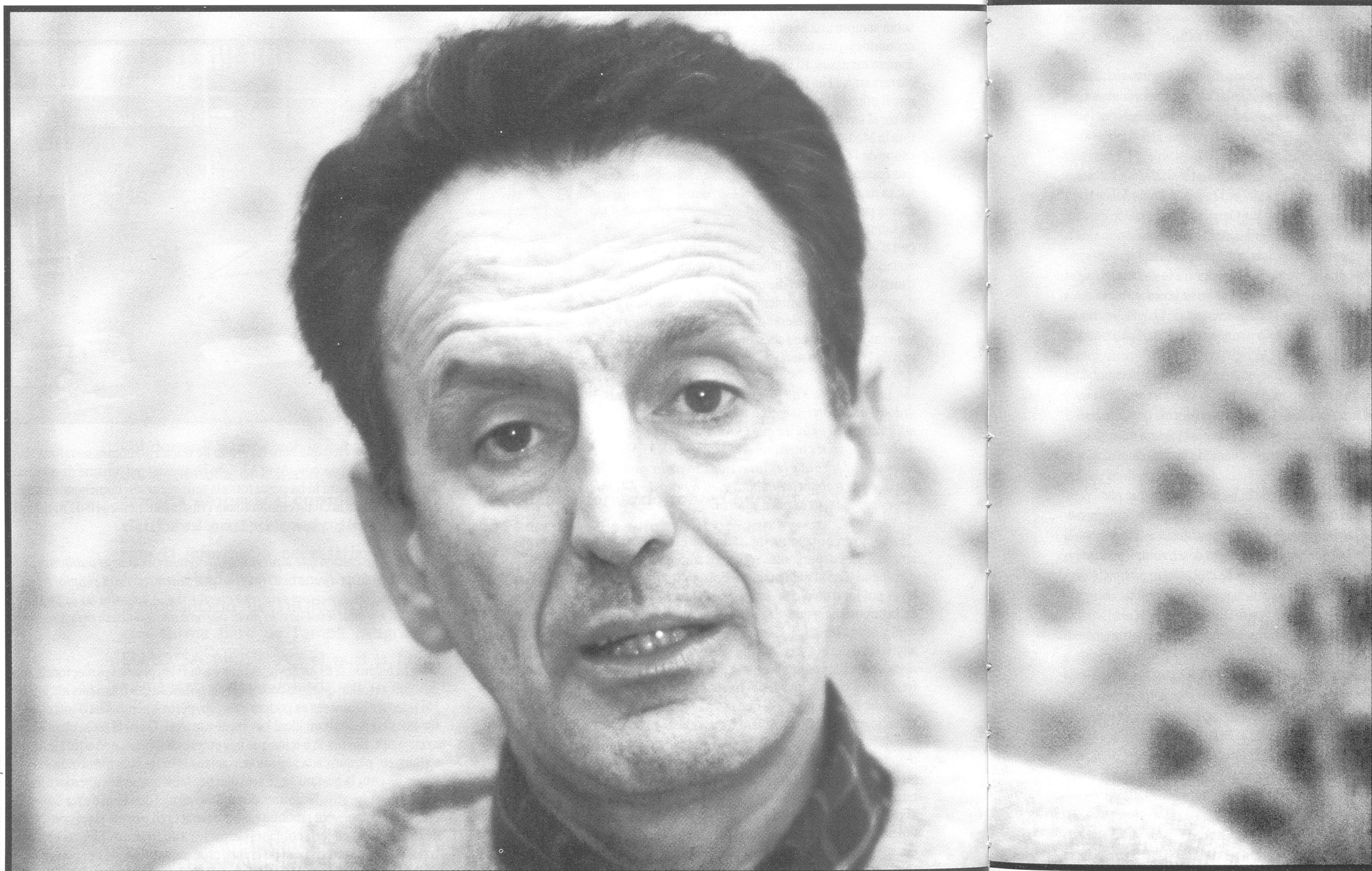
Manuel Cabellos va néixer el 1944. Es va llicenciar en arquitectura el 1970. El 1975 va entrar com a cap de l'oficina de Urbanisme del Col·legi d'Arquitectes. El 1979, amb altres arquitectes, va constituir un Gabinet de Planificació Territorial (G.P.T) que va redactar el Pla General de Campos, les Normes Subsidiàries de Sineu i les delimitacions urbanes de Sencelles i Santa Eugènia, així com part del PERI d'es Jonquet.

L'any 1981, es va responsabilitzar de la coordinació de la redacció del PGOU de Palma i més endavant treballà a l'àrea de planejament del mateix ajuntament. A 1995 va entrar com a responsable de l'àrea d'Urbanisme del Consell Insular de Mallorca, director de la ponència tècnica, càrrec que ocupa actualment.

-Quan feim aquesta entrevista fa 22 anys de la mort de Franco. En el terreny de l'urbanisme, quines diferències bàsiques establiria entre el que es feia a la dictadura i el que es fa ara, en democràcia?

-Abans, a la època de Franco, l'urbanisme era un instrument per fer política i per intervenir a la vida quotidiana. La manca de control democràtic tenia com a conseqüència actuacions de tipus especulatiu intensiu sense control democràtic. Les pressions d'urbanitzadors i constructors eren molt fortes.

Una vegada instaurada la democràcia, la participació a l'urbanisme ha estat més intensa i més normal, més relacionada amb els interessos concrets dels diversos grups socials i entre ells, els que actuen sense interès econòmic, com poden ser les agrupacions ecologistes, de veïnats, etcètera... Això ha generat una consciència sobre la necessitat de protegir el territori i també un interès per la participació col·lectiva.

De fet, jo record que en temps de la dictadura, sovint els planejaments urbanístics multiplicaven la superfície qualificada de sòl urbà o urbanitzable fins i tot per 20 en referència a les necessitats. Això -que no té cap sentit des del punt de vista d'una planificació tècnica- era bastant habitual.

SOSTENIBILITAT

-Ara podríem fer un bot gros a la cronologia. Avui en dia, després de la Cimera de Río i de les seves posteriors adaptacions, tothom parla de "sostenibilitat" i d'ecologia. Aquí, a Mallorca, en concret en parla el Govern, el Consell Insular, els ajuntaments... però, volen dir el mateix? ... Per a vostè, què significa aquest concepte de sostenibilitat?

-La sostenibilitat és un concepte important referit a la limitació dels recursos, sobretot a partir de la consciència que l'energia, els espais boscosos, l'atmosfera...es degraden com a conseqüència de la mala utilització que se'n fa. Segons entenc, sostenibilitat vol dir la consciència de la necessitat de preservar el medi, perquè els nostres fills o néts, les generacions posteriors puguin viure igual o millor del que vivim ara, sense que nosaltres renunciem a una millora de la qualitat de vida. Ara per ara, hi ha determinats països, en vies de desenvolupament o amb

territoris molt amples en els quals no existeix la consciència de la necessitat de la sostenibilitat. En el cas de Mallorca això encara té més importància, ja que es tracta d'un espai reduït que ha estat sotmès durant devers quaranta anys a un procés d'explotació turística molt forta, la qual cosa ha implicat l'ocupació intensiva de molts d'espais buits.

Tots els que hem viscut en aquests darrers quaranta anys, hem vist com a determinats espais dels quals gaudíem fa trenta o més anys, com les platges, han sofert una pressió urbanística fortíssima. I si ens demanàssim si hem millorat, la resposta segurament seria que tenim més doblers, més mitjans de subsistència, cotxes..., però hem perdut una cosa tan important com és el nostre medi natural. Si fa quaranta anys haguéssim plantejat el concepte de sostenibilitat i l'haguéssim aplicat, segurament no hauríem arribat a la situació actual. Per tant és coherent plantejar-se ara com voldríem que fos Mallorca d'aquí a vint, trenta o quaranta anys i posar-hi els mitjans necessaris. Això implica uns límits per al creixement, saber quin és el nostre sostre de col·lapse sense renunciar a les possibles millores de qualitat de vida.

PAPER DE LES INSTITUCIONS

-Les institucions de Mallorca, el Govern balear i els Ajuntaments, creu que actuen en aquest sentit?, què hi veu de positiu i de negatiu en les actuacions urbanístiques que es donen darrerament a Mallorca?

-Crec que aquestes actuacions, com tot a la vida, són diverses. És a dir, posem un cas concret, el de Calvià: a finals dels anys 80 va plantejar la revisió d'un Pla General d'Ordenació. En aquells moments tenien un planejament absolutament desenvolupista i varen impulsar una altra planificació que millorava la qualitat d'oferta del municipi i, a la vegada, mantenia el sentit desenvolupista. Pens que la consciència de sostenibilitat ha influït molt a l'Ajuntament de Calvià, per fer que després de sis anys s'hagin plantejat que aquell pla estava esgotat i era obsolet.

El "Pacte de Progrés" del Consell Insular de Mallorca també ha utilitzat la suspensió de planejament a llocs com Cala Petita o es Canons, a la vegada que ha iniciat una norma de protecció del sòl no urbanitzable que després ha generat una reacció i una Llei del sòl rústic, contraproductiu, de la qual, supòs, que en parlarem més endavant.

També crec convenient dir que hi ha institucions que per ventura utilitzen la paraula "sostenibilitat", però no l'apliquen a la pràctica. Això ho veim de manera quotidiana a certes revisions de plans que continuen essent desenvolupistes i que no justifiquen les seves previsions de creixement en funció de les necessitats, sinó que fan veure que si hi ha molt de sòl urbanitzable el preu baixarà, o simplement afavoreixen determinats grups econòmics interessats en la urbanització.

LES DIRECTRIUS DEL GOVERN BALEAR

-Anem per parts. Com entén les directrius territorials del Govern balear?

-Jo, per ventura, abans de començar amb les directrius, intentaria situar-me en els problemes concrets de l'illa de Mallorca.

-D'acord. Ens hi podem situar.

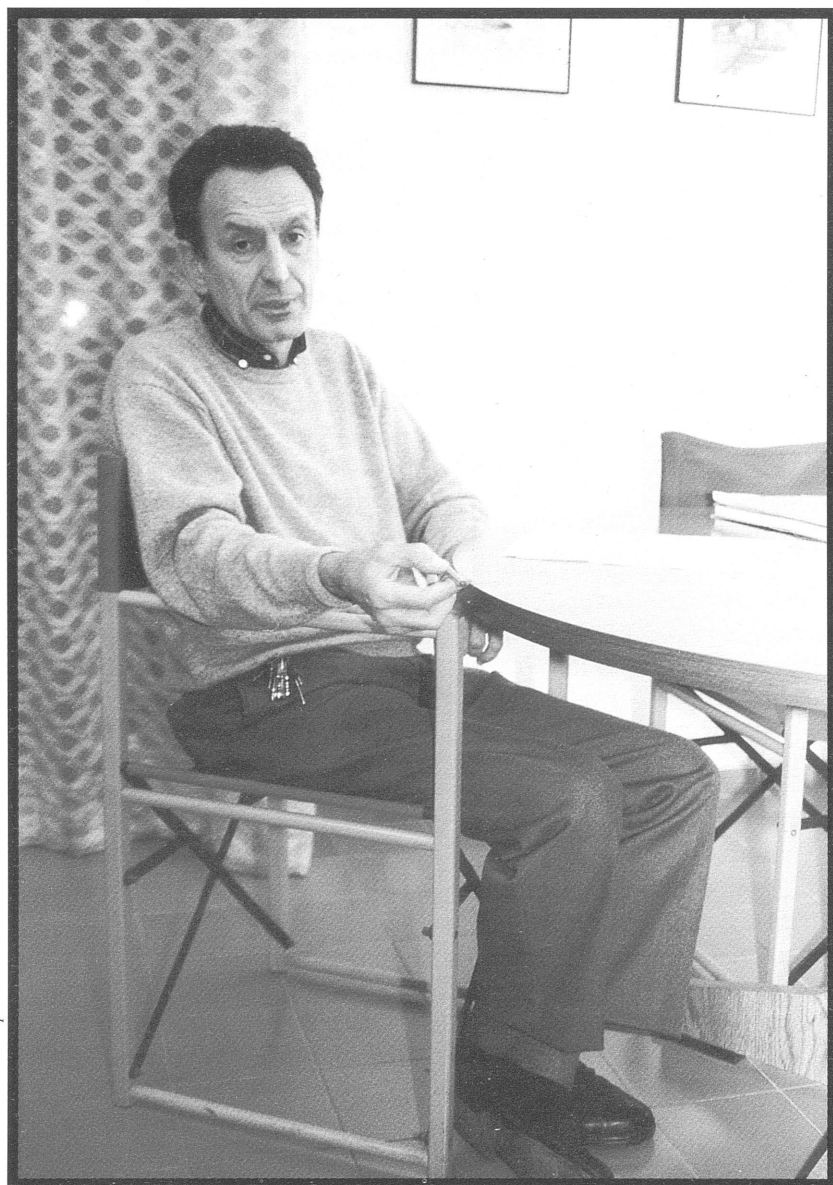

Foto: Joana M. Roque.

-Crec que els problemes concrets de Mallorca són de creixement i saturació de determinats espais, la qual cosa suposa un replantejament per part dels sectors econòmics més conscients que diuen que si volem mantenir el turisme, hem de canviar de quantitat a qualitat, que ja no basta el sol, la platja i l'alcohol per mantenir el turisme. Els nostres visitants també volen poder agafar el cotxe i trobar llocs no contaminats, platges buides, un espai interior de l'illa que mantengui l'ambient rural mallorquí.

A la vegada, hi ha uns altres grups que d'una manera inconscient (pens jo) creuen que l'espai de la costa està esgotat i que no es pot continuar explotant, però al mateix temps mantenen que l'interior encara és una possibilitat de negoci. Són, sobretot, els posseïdors del sòl que tenen molt d'interès a vendre, la qual cosa coincideix amb el declivi gairebé absolut de l'agricultura.

EL SÒL AGRÍCOLA

-Convendria fer un incís. Quin creu que ha de ser el futur?, agricultura?, paisatge?, jardins?, urbanitzacions?...

-Fa poc, ha sortit el cens de població de l'any 96. I hem pogut detectar alguns fenòmens amagats que, a vegades amb els padrons anuals no es detecten. En el cens del 96 podem veure que el creixement vegetatiu ha baixat, però, a la vegada, ha crescut de manera alarmant el creixement migratori. En aquests darrers cinc anys, la població de les Balears ha augmentat en 45.000 habitants, dels quals aproximadament 35.000 corresponen a Mallorca. I hem de suposar que la major part són estrangers, ja que els fluxos d'immigrants que cerquen treball, amb les dades d'atur que tenim, no poden ser importantíssims. Per tant, un nombre important de persones vénen a viure aquí, la qual cosa pot suposar una important pressió sobre el territori.

La taxa de creixement migratori d'aquest quinquenni respecte a l'anterior, gairebé s'ha quadruplicat. Segurament, aquest creixement brutal no es mantindrà, però és possible que si el fenomen continua i no s'hi posa remei, s'arribi a una situació de col·lapse a nivell d'utilització del sòl i del que podríem denominar una "urbanització difusa", cada vegada de més baixa qualitat.

L'ocupació del sòl agrícola suposa una necessitat d'infraestructures de xarxes elèctriques, carreteres o camins, aigua, clavegueram, telèfon, etcètera, la qual cosa pot tenir com a conseqüència urbanitzacions a mig fer i de molt poca qualitat.

-Abans l'he interromput. Recobrem el fil de la conversa. Les directrius d'ordenació territorial del Govern balear, realment marquen un camí a seguir?

-Hem de tenir molt clar que el que es fa ara és un avanç. I per la meua experiència, hi ha una gran diferència entre els avançaments de planejament i les redaccions dels mateixos plans. Els primers es mouen a nivell d'idees i els grups afectats no s'hi localitzen o no se senten afectats per les idees generals, sinó que per ventura, fins i tot les assumeixen. El problema és, quan això es tradueix en aplicacions reals.

TEORIA I PRÀCTICA

-Això per ventura té a veure amb el que parlàvem abans de les múltiples accions del concepte de sostenibilitat.

-Exacte. Tothom accepta el concepte de "sostenibilitat", però "si no m'afecta a mi" i, al final si s'aplica bé, ha d'afectar tothom. En resum, jo

crec que a les directrius hi ha moltes idees bones, a nivell de paraules, però, després es veu que moltes d'aquestes idees no es duen a terme. Per exemple, l'altre dia varen demanar al director general d'Ordenació del Territori, per quins motius no s'han utilitzat els mecanismes que té el Govern per suspendre planejaments no executats i que tan sols no tenen pla parcial, com a acció preventiva per aplicar les directrius. I ell va dir que això era competència del Consell Insular de Mallorca, quan no és així. L'article 9 de les directrius d'ordenació territorial fa que les competències siguin del Govern. I a més a més, si el Govern fa unes directrius, és ell que ha de prendre aquesta mesura.

La Llei de sòl rústic que va redactar el Govern balear- els mateixos que feien les directrius d'ordenació territorial, o sigui, la Conselleria de Medi Ambient- també és un element contradictori. I segurament varen fer aquesta llei per evitar que arribàs una norma més proteccionista per part del Consell Insular de Mallorca. Les nostres normes, per exemple, posaven com a condició indispensable que, per fer una parcel·lació, hi havia d'haver un camí existent, la qual cosa feia possible que, per exemple, si una família tenia cinc fills, pogués parcel·lar aprofitant els camins, però, a la vegada, impossibilitava moviments especulatius. Ara la Llei de sòl rústic ha pujat a 14.000 metres la parcel·la mínima, però un promotor que tenguí per exemple 2 milions de metres quadrats podrà fer camins nous de l'amplària que vulgui i això suposarà la urbanització del camp, però sense infraestructura.

LES URBANITZACIONS DIFUSES

-O sigui, això vendria a ser urbanitzar, però sense urbanitzar.

-Efectivament, és el que hem definit abans com "una urbanització difusa". Els urbanitzadors comprarien a sòl rústic i podrien vendre a preu de sòl més o menys urbanitzable, sense oferir infraestructures.

Fins ara, en el sòl rústic, la construcció d'un habitatge era un element negatiu, extraordinari, excepcional, ja que el seu ús normal era el de sòl agrícola. I amb la nova Llei de sòl rústic qualsevol persona o empresa està legitimada per demanar una parcel·lació de 14.000 metres quadrats, de manera sistemàtica per fer-hi una casa. O sigui, un ús abans extraordinari, ara s'ha convertit en normal, reglat, admès. Això és un concepte regressiu que introdueix la mateixa conselleria en el moment que fa les directrius d'ordenació territorial amb conceptes tan repicats com el de "sostenibilitat".

Fins ara, quan hi havia urbanitzacions sorgides il·legalment, en certa manera es penalitzaven els infractors, classificant-les com a sòl urbà i fent que els promotors complissin totes les obligacions d'infraestructures. Ara ja no és així.

COMPETÈNCIES INSTITUCIONALS

-En conjunt, què poden fer les institucions per dur a la pràctica un planejament racional o el que vostè considera que ho és i quines competències creu que haurien que correspondre a cada una?

-La solució és difícil. Actuar sobre la pressió exterior de la qual hem parlat abans és mal de fer. Arà que, també crec que ens hem d'intentar defensar i posar límits al creixement. En primer lloc, no podem continuar ocupant més costa. Aquesta és una qüestió bàsica i fonamental. Però n'hi ha d'altres com són la macrocefàlia de Palma que s'hauria de frenar. I també s'haurien de posar límits al creixement difús en el sòl rústic. Ara em podrà dir: si hem de frenar aquests tres llocs, què ens queda? Doncs sí que queda. Tenim uns nuclis urbans rurals i uns pobles o ciutats com Inca, Manacor, Alcúdia que tenen capacitat d'absorció de població sense greus problemes paisatgístics. A més a més, aquests pobles encara

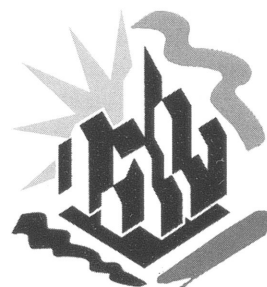
Una Pica a Flandes

..."com a batlessa del municipi de Calvià tenc l'honor de representar, aquí, a tota la societat del nostre municipi. Ella és la gran protagonista i l'artífex del **Premi Ciutat Sostenible d'Europa de 1997**, atorgat, a Brussel·les, a Calvià pel seu Pla estratègic de "**Calvià, Agenda Local 21**". Aquest premi és especialment significatiu per a un municipi de **Mallorca** que fa 30 anys inicià un espectacular creixement turístic, i ha suportat una ocupació intensiva i depredadora de la seva costa. Estam convençuts del perill que representa per a **Calvià**

sobrepasar la nostra capacitat de càrrega i, per això, hem frenat el creixement, hem embellit els nuclis urbans i hem sobreprotegit els espais naturals i, especialment, hem potenciat la cohesió social del teixit empresarial i ciutadà amb aquestes actuacions. **Gràcies** per aquest premi, perquè és un reconeixement a l'esforç de tota una societat i proclam el meu compromís, davant les generacions joves, de construir les bases d'un benestar i un desenvolupament sostenible"...

(Resum de la intervenció de la Batlessa de Calvià en el lliurament del premi.)

Ciutats premiades

EUROPEAN
SUSTAINABLE
CITY AWARD 1997

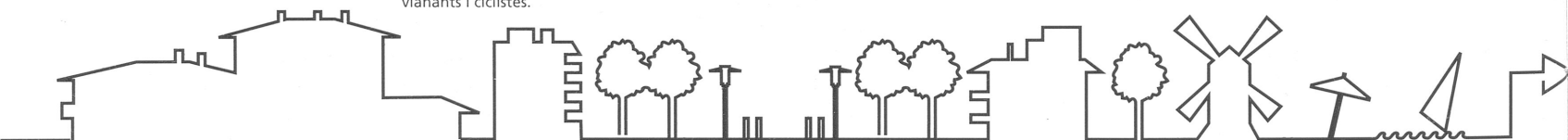
Ecologia urbana i costanera: Nous passeigs marítims; creació de zones verdes; rehabilitació de façanes d'edificis i negocis; modernització hotelera.

El Passeig Calvià de 32 Km, amb 20.000 arbres i 150.000 plantes autòctones, comunicarà i articularà per l'interior tots els nuclis residencials del municipi amb prioritat per a vianants i ciclistes.

Educació mediambiental. Calvià fa 12 anys que promou campanyes d'educació i sensibilització mediambiental en tots els nivells d'educació.

Espais naturals. La legislació municipal augmenta la protecció dels espais naturals que tenen gran bellesa paisatgística i diversitat biològica.

Voluntariat. Els ciutadans de Calvià han demostrat nombroses vegades la seva voluntat de treballar per a la comunitat i conservar els valors naturals de tot el terme.

Gestió mediambiental de recursos. Programes de gestió de demanda de recursos: aigua, energia, transport i residus urbans, sota criteris de reducció, reciclatge i reutilització.

Fòrum Assessor de Ciutadans de "Calvià, Agenda Local 21". El Fòrum format per 60 ciutadans interessats a participar en la configuració del futur de Calvià.

Calvià: hivern europeu. Desestacionalitzar l'oferta turística, programa d'activitats lúdiques i facilitats econòmiques per fomentar el turisme en temporada baixa.

Esponjaments. S'han eliminat un total de 12 edificis turístics i hotelers en zones massificades de la costa per substituir-los per zones verdes i equipaments públics.

Revisió urbanística sota criteris de sostenibilitat. El nou Pla general articula la política de sostenibilitat i la plasma sobre el territori. Supressió de 1.348 ha. de sòl urbanitzable.

Les coses grans s'aconsegueixen gràcies a tots.

**AJUNTAMENT DE CALVIÀ
MALLORCA**

tenen una oferta ampla d'habitatges buits, donat el procés d'abandonament agrícola que s'ha produït durant els darrers trenta anys. Hi ha poblacions que han perdut la meitat o dos terços de la població que tenien fa trenta o quaranta anys. Entre cases buides i segones residències a Mallorca tenim 280.000 llits o places buides. No sé quantes estan situades en els pobles, però segurament és un nombre molt important. Per tant, tenim una oferta real, que no deteriora i que és una oferta de qualitat.

LES COMUNICACIONS

-Segons quins sectors de l'opinió podrien argumentar que si aquestes poblacions - i en concret les de Manacor i Felanitx- s'han d'utilitzar com a habitatges, a la vegada s'han de menester autopistes per facilitar els desplaçaments... Què creu?

Manacor, el que farem serà garantir un major col·lapse a les entrades de Palma.

Per tant, les autopistes no són una solució. La seva capacitat és limitada quant a transport de persones. Crec que hi hauria altres solucions com, per exemple generar un tren ràpid, de Palma a Alcúdia.

LES FUNCIONS D'INSPECCIÓ

-Ja ha explicat el sentit general de com creu que hauria de ser l'ordenació territorial a Mallorca, però queda el tema de la inspecció. Fins quin punt es compleixen les directrius, plans o planificacions d'ordenació territorial? No hi ha competències una mica creuades?, a quines institucions i com haurien de correspondre, per tal de garantir que el que es legisla, es dugui a terme?

-Un dels problemes greus de l'urbanisme actual és precisament el de la disciplina urbanística. En aquests moments, malauradament la disciplina és escassa, al marge d'altres problemes administratius. I, de fet, a les directrius d'ordenació territorial es diu que per cada casa legal que es fa en el sòl rústic, se'n fan nou d'il·legals. Ho trob exagerat. Jo diria que per cada casa legal n'hi ha tres o quatre il·legals, però ja n'hi ha. Crec. De totes maneres, és un problema greu.

I així com els ajuntaments- en la meua opinió- han de mantenir algunes competències urbanístiques, en el cas de la disciplina urbanística, pens que no ha de ser així. La manca de mitjans tècnics per enfrontar-se a una situació administrativa complexa i fins i tot les relacions personals, sovint fan difícils les actuacions inspectores. Per altra part, sovint, des que s'inicia un expedient fins que s'arriba a

actuacions definitives passen mesos i, en determinats casos, anys. Hi ha una excessiva reglamentació que, al final no s'aplica de manera sistemàtica, la qual cosa suposa, fins i tot una espècie de "burla" de la mateixa llei. Seria ideal actuar sobre la consciència dels ciutadans, com es fa a determinats països del nord d'Europa en els quals existeix un plantejament del que és col·lectiu i el convenciment que quan l'Administració posa una norma ho fa per mantenir un bé comú.

-Vostè treballa a una institució que es regeix per un pacte de progrés -el Consell Insular de Mallorca- mentre que el Govern balear, amb les seves directrius, és governat per un partit de dretes que és el PP. Creu que hi ha diferències importants entre la política urbanística que marquen els partits polítics més de dretes i l'esquerra, o no necessàriament?

-Crec que hi ha diferències a qualsevol aspecte de la visió del món o de la vida quotidiana i l'urbanisme en forma part. La nostra manera d'entendre l'entorn està marcada per la ideologia personal o dels partits polítics com a grups de persones organitzades.

Foto: Joana M. Roque.

-Aquest és un problema important. No crec que en el futur tota la població que vagi a viure als pobles generi necessitats de transport, per les modificacions dels mateixos sistemes de treball, com el teletreball, però és evident que molta, sí.

Pens que les autopistes tenen factors positius i negatius alhora. Donen la possibilitat d'anar més aviat d'un lloc a l'altre, però, a la vegada, ocupen una gran quantitat d'espai, són agressives per al territori i, sobretot, el fan més petit, en el sentit que si tot ho tenim a l'abast en mitja hora de camí, els límits de Mallorca es fan reduïts i això ens afecta psicològicament. Per altra part, el nivell de parc automobilístic tan gran que tenim- de 850.000 cotxes a les Balears- i el creixement que sofreix a grups socials que abans no utilitzaven el cotxe- suposen una gran utilització de l'espai en comparació al nombre de persones que es desplacen.

La meua opinió és que si intentem resoldre el trànsit només amb autopistes, els "centres", que seran sempre Palma, Inca i Manacor i, sobretot, Palma, sempre es col·lapsaran. De fet l'autopista de l'aeroport ja té prop de 100.000 cotxes d'intensitat diària i molts de dies ja està col·lapsada. Ens trobam amb autopistes ja col·lapsades i amb perspectives de major col·lapse i si hi enganxam una prolongació de l'autopista de

Les directrius territorials vistes per l'oposició

Un bon diagnòstic que arriba tard

Per Antoni Oliver

Els representants dels partits polítics d'oposició no estan satisfets del tot amb les directrius d'ordenació territorial que ha presentat el Govern. Endemés d'arriba tard, amb deu anys de retard, no suposen una solució als problemes reals de l'ordenació del territori a les Illes, perquè -aquest és el principal emperò- no fixen cap límit al creixement. En general, el diagnòstic sembla adequat, però la traducció pràcti-

ca és que es pot continuar creixent i que els diferents plans sectorials ja han permès aquest creixement. Francesc Triay (PSIB), Eberhard Grosske (EU), Antoni Alorda (PSM), Maria Antònia Munar (UM) i Josep Ramon Balanzat (Els Verds), exposen la seva opinió sobre les DOT i coincideixen tots ells en una crítica: arriben tard i quan molta cosa ja no té solució. El document presentat pel Govern, donada la seva in-

utilitat pràctica, segons els portaveus de l'oposició, encobreix una operació de maquillatge gruixat per vendre, com diu Balanzat, que "són ecologistes i moderns". Malgrat aquestes crítiques, la part d'anàlisi de la situació i dels conceptes teòrics que contenen salven la cara al document, encara que per a Triay els paràmetres de sostenibilitat només siguim "veritats de Pero Grullo".

Francesc Triay **"S'hi permeten les** **infraestructures per** **continuar creixent"**

Francesc Triay, portaveu del PSIB, recorda que "a l'any 1987 jo vaig ser un dels ponents de la Llei d'ordenació territorial, i era una llei que havia estat quatre anys, des de l'any 1983 la reclamàvem, en els primers debats que es produeixen en el Parlament ja es reclamen unes directrius d'ordenació territorial. El Partit Popular es presenta a les primeres eleccions autonòmiques amb altres idees en matèria d'ordenació del territori i els socialistes en el primer programa electoral plantejaven el tema de les directrius. Gabriel Cañellas, en el primer debat d'investidura, incorpora en els seus compromisos redactar unes directrius. Vàrem estar encara quatre anys a poder tenir una llei que tots vàrem considerar que era positiva. Aquesta llei establí que en vuit mesos el Govern posaria a informació pública l'avanç de les directrius d'or-

denació territorial i aquí som a l'any 1997, és a dir, al mateix lloc de l'any 87 quan es donaven vuit mesos. Duim deu anys de retard quan, realment, a l'any 1987 la situació ja era crítica, inajornable la necessitat de tenir una visió de conjunt i una normativa de conjunt que fes impossible que els plans urbanístics del municipis de les Illes Balears sumassin milions de persones en creixement.

"Finalment tenim -conclou Triay- un pla, però s'ha de recordar que aquests darrers deu anys han estat de creixement, per tant els problemes, malgrat que hi ha hagut una major sensibilitat per part

de les institucions hi són. El Consell de Mallorca fa una política restrictiva, on pot, el de Menorca ha tengut una etapa de Govern d'esquerres que també ha estat molt escrupolós en l'exercici de les competències urbanístiques, els municipis, en els darrers anys, també han anat canviant alguns dels seus plantejaments, són molt més selectius, però també molt més perillosos, perquè les propostes que presenten tenen un promotor darrere per a la seva execució immediata. De fet la situació és que avui, el problema del creixement urbanístic és molt més greu que fa deu anys, hem perdut deu anys

per posar ordre, per fixar objectius generals i per fer aquesta gran reflexió que ha de suposar el debat de les directrius d'ordenació territorial. Ara, en començem a conèixer el que el Govern ha tret".

La primera impressió per a Triay és que "hi ha una part expositiva que, en general, és correcta, en molt de casos compartim aquest diagnòstic, però quan això es transforma en part dispositiva, en el que serà la llei que es durà al Parlament perquè sigui aprovada, es produeix una total frustració. Aquestes anàlisis, compartibles des d'un punt de vista progressista, no es transformen en normes que puguin dur a la pràctica cap d'aquests

La forà vila envaïda.

plantejaments. La part normativa, de llei, és iníqua i ens podem trobar que, aprovades aquestes directrius, tot continuï com fins ara i que això sigui un document filosòfic que, simplement, serveixi d'element de referència, per fer debats polítics i per posar en evidència les desviacions flagrants que es produiran, tal com és plantejat aquest document, entre la realitat, que continuarà pel mateix camí del creixement -si no canvia la majoria política- en funció del mercat i l'esperit de la part analítica del que són aquestes directrius".

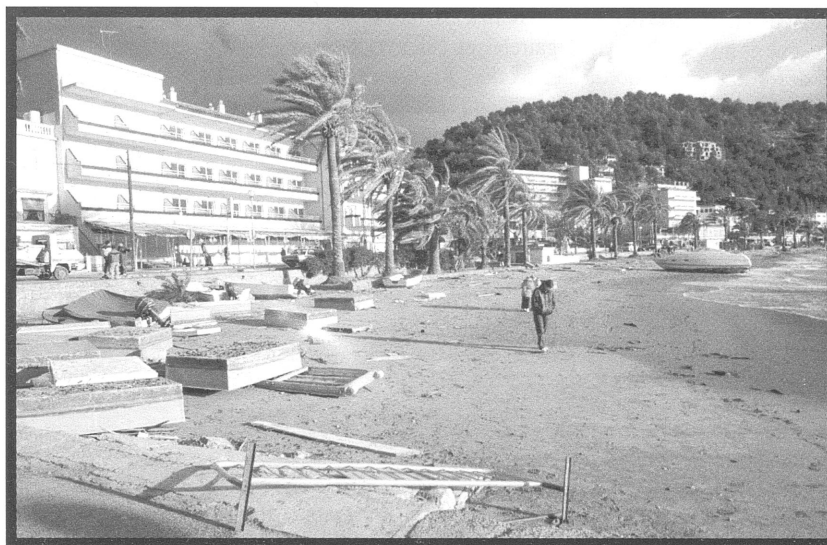
Triay passa a exemples concrets d'aquestes contradiccions i assenyalava que "les directrius, des de les primeres pàgines, parlen molt de la fortíssima pressió que té el sòl rústic, i s'hi diu que s'ha de preservar. Això és absolutament contradictori amb la Llei del sòl rústic que el Govern del PP acaba d'aprovar al Parlament, en contradicció amb una política del Consell de Mallorca que no es que fos tampoc una política dràstica, però sí una mica més restrictiva que la que el mateix Govern balear planteja. Es plantegen determinades accions, com per exemple el ferrocarril a la Universitat, que després no es tenen en compte, en absolut, quan es projecta una autopista a la Universitat, per a la seva execució immediata. Trobam que moltes de les actuacions que el Govern fa cada dia no són coherents amb la filosofia d'aquest document que ha elaborat el mateix Govern. És com si els que elaboren aquest document fossin uns altres".

En opinió de Triay "l'expressió, la paraula màgica d'aquest document és desenvolupament sostenible, però a la pràctica això no atura la construcció de noves centrals elèctriques, noves autopistes, dessaladores, incineradores. És una expressió genèrica, una espècie d'excusa, que expressa una modernitat en matèria d'ordenació territorial, però que no limita, de fet, cap de les infraestructures que permeten el creixement. D'altra banda, introdueix un element, del qual el Govern en parla molt, que són els indicadors de sostenibilitat. Aquest és un element nou. Aquests indicadors són de lectura feixuga, però quan es desxifra, realment en cada cas què signifiquen, són veritats de Pero Grullo, són obvietats, no suposen cap control real sobre el territori".

"De fet -afegeix Triay- en una primera lectura no trob, a cap moment que existeixin autèntics límits, màxims de creixements turístics, poblacionals o de segona residència, a cap dels municipis de les Illes Balears. Aquesta és una de les reclamacions que des de sempre s'han fet des de l'esquerra, és a dir, la creació d'un marc supramunicipal. Aquest document dona per fet que l'aigua no és un límit per al creixement, per-

què la creació d'infraestructures de dessalació permet continuar creixent, encara que el recurs natural estigui esgotat, i, així tantes altres qüestions".

Triay les destaca: "haurem de fer una gran feina en els propers mesos per desxifrar tots els elements que estan inclosos en aquest treball, que és valuós en si mateix, i es nota que no és un document estrictament governamental, sinó fet per persones que han reflexionat i ho han exposat. En el noranta per cent dels casos posen el dit a la nafra, però haurem de fer un gran debat per posar en evidència la vaguetat de solucions i la inoperància d'aquestes solucions, per donar resposta eficaç

El POOT ha d'ordenar la costa.

sobre el territori, als problemes que el document planteja".

Quant a altres aspectes, per exemple la política de comunicacions i carreteres, assenyalava que "el document diu que a Mallorca la xarxa de carreteres ha de completar l'esquema radial amb altres elements que li donin més funcionalitat. La potenciació d'un anell litoral de gran capacitat permetrà afavorir els processos de reequilibri territorial, l'anell s'ha de concebre com un gran element redistribuïdor, que canalitzi els grans fluxos de trànsit, per això el traçat, Palma-Manacor s'hauria d'atracar als assentaments del Llevant, com a alternativa preferible a la connexió directa de les dues ciutats". És a dir, "una autopista", i després ho justifica, perquè varen fer una enquesta, dient que aquesta connexió és la més valorada, en el procés de participació institucional".

Eberhard Grosske

Eberhard Grosske, portaveu d'Esquerra Unida (EU) al Parlament considera que "el primer emperò que se'ls pot posar a les directrius d'ordenació territorial és el retard, havien d'haver estat llestes l'any 1988 i tenen, per tant, nou anys de retard. En el millor dels casos s'aprovaran amb deu anys de retard. Això és molt perquè deu anys, políticament parlant, són tota una vida. A part d'ai-

xò és important, perquè la Llei d'ordenació territorial de 1987 preveu una estructura normativa, que nosaltres compartim, per la qual, a partir d'aquesta llei es fan unes directrius que és el gran marc del creixement o del model de desenvolupament de les nostres illes. Sobre aquestes directrius era on s'havien d'implementar els plans de cada illa, els plans territorials, comarcals i també els plans sectorials, és a dir, el Pla hidrològic, el Pla energètic, de carreteres. Era una norma d'una extraordinària importància. No obstant això, donada la lentitud dels fets, moltes d'aquestes normes subordinades a les directrius d'ordenació territorial, s'han

posat en marxa i han perdut una bona part de la seva virtualitat, perquè ara són fets consumats, i l'elaboració de normes que, teòricament havien de dependre d'aquestes directrius, el gran debat que havia d'acompanyar a aquestes directrius ha quedat, d'alguna forma, desvirtuat".

"Ara som a 1997 i s'ha d'afrontar el tema de les directrius de la millor manera possible, intentar rectificar el que es pugui", destaca Grosske.

En opinió del portaveu d'EU a les directrius, tal com són plantejades, juntament amb mesures de protecció de caràcter mediambiental, de protecció de centres històrics, i altres coses que són importants i positives dins aquestes directrius, hi ha una qüestió, un gran tema que les di-

rectrius defugen i que hauria d'esser la seva principal virtut: definir el límit del creixement quantitatiu de la nostra comunitat. "S'ha de saber, per mantenir una qualitat de vida acceptable, quin sostre poblacional és desitjable a la nostra comunitat, quins nivells de consum d'aigua considerem sostenibles, entenem per sostenibles no tècnicament possible, perquè, tècnicament és possible instal·lar una bateria de deu dessaladores, sinó sostenible des del punt de vista ecològic, i això vol dir, per exemple, posar aquest procés de consum d'aigua, per exemple, en relació amb el consum d'energia. També s'han de fixar uns límits a la producció de residus, en termes quantitius i, més enllà, de tot això, s'ha de fixar el límit de consum de territori. És a dir, quin territori podem encara consumir, si és que en podem consumir algun, per mantenir la qualitat de vida i un desenvolupament ecològicament sostenible. Teòricament pot consumir-se tot el territori que hi ha, com a Hong Kong. De Lluçmajor fins Alcúdia el territori aguanta molt. Però és un criteri polític, fàcilment comprensible, pensar que això, des de molts de punts de vista, no es consideri compatible amb la qualitat de vida o amb la sostenibilitat ecològica del model. El tema és, bàsicament, la definició d'aquest límit en el creixement econòmic, des del punt de vista de sostre poblacional, de territori, consum d'energia, d'aigua i producció de residus, aquests han d'esser els paràmetres. A partir d'aquí

ens poden plantejat quines estratègies arbitrar per compatibilitzar la limitació del creixement quantitatiu amb la generació de riquesa. Això vol dir posar en marxa estratègies de desenvolupament qualitatiu, d'increment de la productivitat, de la qualitat del nostre sistema productiu, etc. Aquesta és la gran qüestió i el que, precisament, les directrius defugen d'una forma clamorosa".

En opinió de Grosske les DOT no entren ni tan sols "en l'anàlisi real de dir, doncs miri, en el planejament municipal hi ha amagat un ics consum territorial que és inabordable i, per tant, s'hauria de practicar una política de desclassificació d'urbanitzables, sistemàtica i planificada, organitzada per part dels organismes pertinents. A partir d'aquí, a la primera gran desvirtuació de la utilitat, que era el factor temps, se n'hi afegeix un altre, que és no apuntar al bessó de la qüestió. A partir de tot això es poden discutir coses més secundàries, encara que fonamentals, com per exemple la xarxa viària, nosaltres arribarem a la conclusió que és inadequada, o altres qüestions de caràcter mediambiental, en les que podrem estar d'acord. Però, el nucli fonamental, que no és més que la definició del nostre model de desenvolupament, és obviat per les directrius".

Entre les contradiccions d'aquestes directrius amb la realitat, assenyalava el diputat d'EU per exemple "la Llei de sòl rústic que permet la urbanització en sòl rústic, no només en sentit estricte, de permetre l'edificació i l'ocupació del sòl rústic mitjançant habitatges, en especial habitatges, és a dir, un ús residencial, sinó que, fins i tot permet processos típics d'urbanització com és la parcel·lació sistemàtica d'una gran superfície de terreny per a la seva edificació. A la Comissió Insular d'Urbanisme ja ens han començat a arribar expedients de dos-cents mil metres quadrats, a Manacor, prop de la costa, prop de Cala Petita, que són subdividits pel propietari en blocs de més de catorze mil metres i demana permís per a un habitatge unifamiliar aïllat. Això és l'horitzó que es contempla. A partir que una Llei de sòl rústic et permet quadricular el sòl rústic i urbanitzar-lo, doncs les directrius, ja tenen poca cosa a dir al respecte en el sòl rústic.

Quant al model de xarxa de comunicació per a Grosske "queda bastant clar i és una mica demencial aquest anell interior d'autopistes, que suposa una actuació molt forta per a un territori com el nostre. És una espècie de macrocircuit d'El Jarama, i l'autopista de Manacor que es projecta és una part d'aquest circuit, d'aquest anell".

Antoni Alorda

"S'han de pensar formes per limitar l'accés a la propietat"

Antoni Alorda, portaveu del Partit Socialista de Mallorca (PSM) en temes d'ordenació del territori, destaca que "el que nosaltres pensam és que en comptes de produir-se un gran debat, tot i que tardà, fa deu anys que s'haurien d'haver aprovat aquestes directrius, per fer una diagnosi d'una situació, que és límit, i tractar de redreçar-la, allò que fan les directrius és una operació de màrqueting. Aprofiten una avinentesa publicitària per dir que vivim a les millors de les illes possibles i que, gairebé, no calen actuacions".

Alorda afegeix que "han fet una exposició a sa Llotja, organitzant una operació que ha costat una cinquantena de milions de pessetes i no hi hagut aquest gran debat que nosaltres volem. De fet, no

l'energia, de les carreteres, dels residus, cap novetat. De fet és normal que no n'hi hagi perquè s'han anat ja colant plans sectorials, abans de les directrius, és a dir, abans d'una estratègia que havien d'haver globalitzat les directrius, i ara moltes decisions ja estan preses. Però, es tracta de decisions errònies, com per exemple el Pla de carreteres, inexistent per altra banda, però que no incentiva el transport públic, sinó que aposta per grans infraestructures impactants, sense despeses comparables per a models alternatius: arreglar carreteres existents i transport públic, això no es canvia".

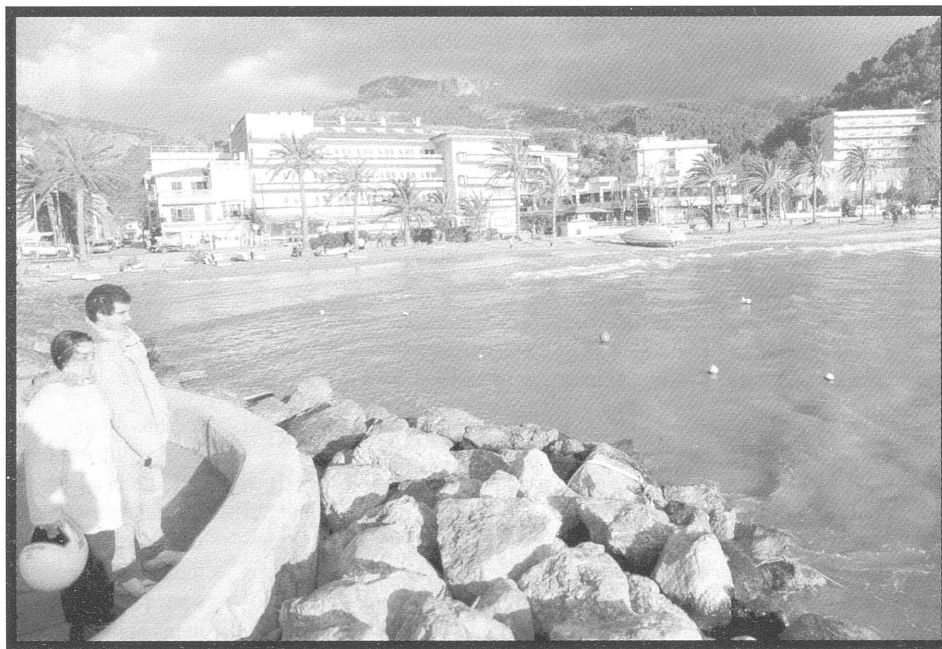
Continuant amb aquest argument posa de relleu que "tampoc no es canvia el Pla director de residus sòlids urbans per a l'illa de Mallorca que exigeix un cent per cent d'incineració. Mentrestant, aquest creixement, provoca que a totes les infraestructures no es pugui mantenir la sostenibilitat, serà necessari continuar duent, perquè el nivell de potabilitat és cada dia més difícil d'obtenir, la majoria dels

aqüífers tenen problemes amb els clorurs, els aqüífers d'interior tenen problemes amb els nitrats i l'única solució que se'n planteja són plantes dessaladores o dur aigua amb vaixells que són operacions molt cares que tenen una repercussió energètica, en el cas de les dessaladores. Per tant, una nova planta, un gasoducte, les grans inversions, milionàries de l'Administració no van a crear hospitals, escoles o serveis d'oci, sinó a cobrir, encara que sigui de forma precària, el creixement urbanístic".

"Aleshores -diu Alorda-, en comptes d'augmentar la qualitat i

el nivell de vida, el que hi ha és un increment dels renous, dels cotxes i del creixement urbanístic que, un dia o l'altre, pot hipotecar la nostra pròpia pervivència, perquè vivim d'una imatge. Com ens demostren aquestes mateixes fotografies de sa Llotja, vivim de vendre uns espais verjos, d'una imatge turística de qualitat, d'un paisatge que es tuda sense que les directrius no facin res per aturar això".

Quant al model de transport i carreteres que es perfila Alorda destaca que "el que hem vist durant aquests anys és una insuficiència absoluta de model territorial de transport. Un transport públic que és equiparable al de zones absolutament pobres. S'ha fet una identificació entre transport privat i progrés quan, realment, en el nostre entorn europeu d'avantguarda, allò que d'alguna manera simbolitza el progrés i la qualitat de vida és el transport públic. Aquí és impossible saber quines líni-

Les directrius, eina per mirar endavant.

hi ha, ni tant sols, mesures concretes, reals, per redreçar la situació. Al contrari, parlen molt de sostenibilitat quan no hi ha cap novetat".

El diputat del PSM passa a exemples més concrets i destaca que "quan a les hipòtesis es deia que es podia multiplicar per quatre la població de les Illes Balears si s'executaven tots els urbanitzables previstos, en aquest moments vigents a les normatives urbanístiques municipals, després aquestes directrius diuen, senzillament, que no tocan cap urbanitzable, per tant tot es pot implementar. Crec que seria molt interessant veure no les fotografies del que hi ha ara a Mallorca, ja s'han hagut d'esforçar perquè a qualche foto no sortissin edificis, sinó veure com quedarien aquests mateixos espais que hi ha fotografiats a sa Llotja, després d'executar-se tot el que hi ha previst avui a les Illes Balears. Tampoc no hi ha una intenció d'aturar el creixement al sòl rústic. En el camp de

es hi ha, connectar-les, saber com anar d'un poble a l'altre, freqüències, horaris, etc. No hi ha bons intertransports, fins i tot s'ha boicotejat el creixement del tren, només ara se'n comença a tornar a parlar quan el tren ens hauria de comunicar amb la costa i arribar, com a mínim, a la Universitat i a l'aeroport que són trams molt curts. Aquestes inversions no s'han fet. Tornam a estar com en el model de l'incineració, que volen vendre tota la incineradora i llavors diuen que posaran quatre punts verds. Si es vol parlar seriosament d'una alternativa a les autopistes i a aquest anell, molt impactant, el que s'ha de fer és gastar els trenta mil milions que costarà l'autopista de Manacor per fer un hospital a Inca i potenciar el tren, fer que els equipaments estiguin prop dels centres i no siguin tant necessaris els desplaçaments, és a dir, fer un model alternatiu. L'anell del qual parlàvem no explícita quina mena de via ràpida serà, però sí que indica que s'ha de connectar, no ja Palma-Alcúdia, i Palma-Manacor, sinó Palma-Manacor-Alcúdia-Inca, amb una via de circumvalació ràpida que s'anomenarà com sigui, però que és una autopista".

Quant al límit del creixement, Alorda destaca que les directrius "no en posen cap ni un i, de fet, com he dit abans, es reconeix que els planejaments existents multiplicarien per quatre la capacitat de població. Nosaltres creim que és imprescindible aturar el creixement. Hi ha d'haver una premissa bàsica, que és el dret de tots els ciutadans a una residència, amb totes les polítiques públiques i de sòl necessàries per aconseguir-ho, però deim no a més sòl turístic i, fins i tot no a més sòl per a residents estrangers. El que succeeix ara és que, més que el problema de plaça turística clàssica hotelera, que està fiscalitzada i dóna llocs de feina, el problema es dóna quan el turista esdevé resident, mitjançant lloguer o com a propietari. És difícil incidir en això, perquè aquests turistes són membres de la Unió Europea. Es fan noves urbanitzacions i el client potencial és il·limitat. S'han de prohibir determinats creixements urbanístics a voreira de mar i racionalitzar el tema de l'ús residencial. Si no ho feim així ens trobarem amb un boom que no tindrà aturall, perquè a tot el nord d'Europa li pot venir de gust comprar una residència a les Balears".

"Hi ha mesures -continua- urbanístiques i de propietat. Les urbanístiques són més senzilles perquè es tracta d'esborrar urbanitzables, encara que això suposa un encariment del sòl i, per tant hi hauria d'haver actuacions públiques de sòl que, ara per ara són inexistents. Es podrien fer urbanitzables per a gent que fa anys que espera una residència. Quant a la qüestió civil, de propietat, delimitar qui pot comprar, és un tema complicat amb la normativa de la UE. No obstant això, amb el debat que s'ha obert sobre la situació de les Illes, que tenen un territori molt limitat, s'hauria d'avançar per aquest camí, naturalment sense cap xenofòbia. El primer que ens demanaria la UE és el tractament igual entre els nacionals de l'Estat i els membres de la UE. A altres països com Suècia o Dinamarca una persona no pot comprar una residència si no fa cinc anys que viu al país."

Maria Antònia Munar "No presenten solucions"

"Des d'Unió Mallorca pensam que el pitjor instrument d'ordenació és el que no s'ha redactat", diu Maria Antònia Munar, presidenta d'Unió Mallorca. "Amb aquesta premissa -afegeix-, donam la benvinguda a aquestes directrius d'ordenació territorial (DOT), l'avanç de les quals arriba deu anys després de l'entrada en vigor de la llei que les va crear i els donà contingut".

La portaveu d'Unió Mallorca destaca que "no obstant el que hem dit fa un moment, Unió Mallorca vol puntualitzar una sèrie d'aspectes en relació a les directrius".

En primer lloc, les directrius d'ordenació territorial "són un instrument eminentment tècnic que es basa en un bon coneixement de la situació actual a les Illes Balears. Introdueixen tots i cada un dels problemes ambientals; de gestió de recursos; d'assentaments de població; d'indústries; d'ofertes turístiques, ajuntant-los com si fos un calaix de sastre. Són unes directrius que descriuen molt bé els problemes, que els plantegen i els esbossen en els seus propis termes però que no presenten solucions, que, sens cap dubte, han de ser solucions polítiques i que tots sabem que el PP és incapaç d'adoptar i de dur a la pràctica".

"En segon lloc, és un instrument que arriba tard. Si fem cas a la Llei de la Comunitat Autònoma de 1987, aquestes directrius se situen a la cúspide de tot planejament urbanístic i d'ordenació del territori. A partir d'ella vénen els plans territorials parcials, els plans directors sectorials, etc., i s'acaba al planejament municipal. El Govern de la Comunitat Autònoma diu que aquest planejament municipal s'ha de superar a través de les directrius, S'ha d'abandonar la visió localista municipal per aconseguir la integració de tots els instruments municipals. I amb això coincidim des d'Unió Mallorca. És més, Unió Mallorca, des de fa anys, ha reclamat les directrius d'ordenació territorial. Ara ens sembla que és un poc tard perquè el Govern vengui a fer aquestes reflexions. Els anys vuitanta varen ser els anys del planejament municipal. Mentrestant el Govern no va fer res. La Llei 8/87 d'ordenació territorial arriba tard, quatre anys després d'haver assumit les competències exclusives. Les DOT, l'avanç de les quals examinem ara, deu anys tard".

Munar considera que ha triomfat una visió municipalista i "per tant, podem dir que el Govern ha estat durany deu anys el baluard de la visió localista, i que ha oblidat durant molt de temps la visió de conjunt. Ha estat el Govern, que va propiciar l'aprovació d'uns plans municipals com a únic instrument de planejament, que ara considera i qualifica de parcials. Una actitud, la del Govern, que no ha sabut donar resposta als grans problemes de Mallorca i del conjunt de les Illes. És a dir, aeroport, autopistes i carreteres, residus urbans, Si abans he dit que el pitjor planejament

és el que no es redacta, el segon més dolent és, sens dubte, el que arriba tard".

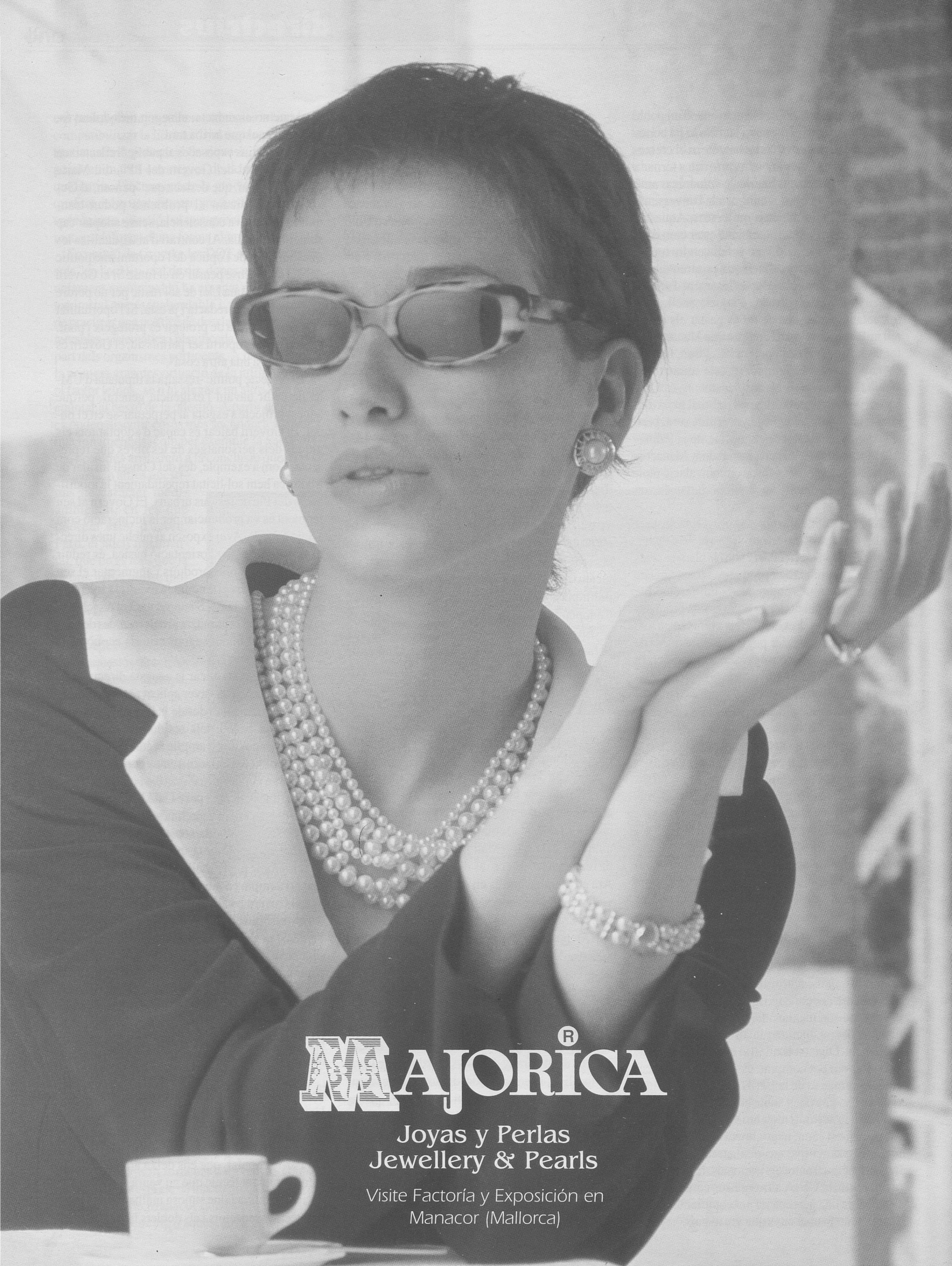
Les directrius exposades al públic "refleixen la doble moral del Govern del PP", diu Maria Antònia Munar, que destaca que "pensen, al Govern, que indicant el problema poden tranquil·litzar la seva consciència, sense adoptar cap solució metòdica. Al contrari d'això, analitza les qüestions des de l'òptica de l'oportunisme polític del dia a dia sense pensar en el futur. Si el Govern ha de redactar una Llei de sòl rústic per no perdre protagonisme, la redacta i ja està. Si l'oportunitat estableix que s'ha de protegir és protegeix i punt. En canvi, si és oportú ser permissiu, el Govern és permissiu i a una altra cosa".

"El projecte polític -ressalta la diputada d'UM- ha de cedir davant l'exigència general, perquè aquest projecte s'esgota al perpetuar-se en el poder. El Govern balear és capaç d'adoptar tots els guions dels personatges de les obres que representa. Com a exemple, des del Consell Insular de Mallorca hem sol·licitat repeditament la modificació del Pla de residus urbans. El Govern al seu moment es va pronunciar per la incineració com a únic mètode. Avui exposen al públic unes directrius que diuen que l'orientació bàsica, és reduir el volum de residus produïts i augmentar el seu aprofitament. Es promourà la recollida selectiva per a tota la població. S'augmentarà el reciclatge, la reutilització i l'optimització dels mètodes de tractament i abocament segons criteris econòmics, socials i ambientals.

El Govern pot aplicar ja aquesta directriu. Fa temps que la podria haver aplicat perquè existeix un total consens tant des de la institució responsable de la gestió dels residus, el Consell de Mallorca, com des d'amplis sectors socials. Per tant, l'actitud del Govern només es pot qualificar d'hipòcrita i oportunista".

"Finalment, dir que per a Unió Mallorca, les DOT no han tengut l'acollida social que seria desitjable. Sens dubte la societat fa temps que ha detectat els problemes esmentats abans, i valora com a simple paper mullat els criteris i objectius que contempla l'avanç de les directrius. A pesar que el Govern ha afirmat que han participat moltes institucions en l'elaboració de les directrius, no hem vist que s'hagi produït cap debat públic, no s'ha aconseguit participació ciutadana ni s'han comprat gaire els llibres sobre les DOT. Tot això ens dóna una idea de l'interès real que ha suscitat aquest avanç. Això sí, malgrat la campanya publicitària de quaranta milions de pessetes sobre les directrius d'ordenació territorial", subratlla Maria Antònia Munar.

La portaveu d'UM acaba dient que "en definitiva, només em queda repetir que, d'una banda, Unió Mallorca s'alegra que, finalment, s'hagi presentat aquest avanç de les directrius. D'altra banda, lamentam la manca de projecte del Govern del Partit Popular, que ens deixa amb un instrument purament tècnic que no veurà la seva aprovació definitiva i que suposa malbaratar l'esforç dels tècnics redactors i els doblers invertits".

MAJORICA[®]

Joyas y Perlas
Jewellery & Pearls

Visite Factoría y Exposición en
Manacor (Mallorca)

Josep Ramon Balanzat

"Ens venen motos"

El diputat de Els Verds considera que "encara no hem pogut conèixer el document en si, però hi ha diverses coses sospitoses. En primer lloc és sospitosos que els interessis més fer presentacions i gastar-se uns doblers en publicitat, cartells, anuncis, exposicions a sa Llonja abans de lliurar un exemplar de les directrius als grups parlamentaris perquè el puguin debatre, el primer que fan és propaganda i vendre motos a la gent. Endemés motos falses, perquè es presenten unes illes absolutament idíl·liques, unes illes que sembla que vivim a un paradís i que som nosaltres els qui encara no ens hem assabentat que vivim a un paradís, fantàstic i meravellós. Es fa un joc brut amb això. Les directrius d'ordenació territorial són una eina fonamental i havien d'estar fetes fa deu anys, i la Llei d'ordenació territorial deia que després d'aquestes directrius generals anirien sortint, a poc a poc, els plans directors sectorials de tot, carreteres, transport, residus, ports esportius, pedreres. I el que s'ha fet és començar la casa pel terrat. Primer s'ha començat per allò particular i s'ha anat a la part més global i això és un error conceptual, perquè el problema és que les directrius hauran de fer encaixar els plans particulars que s'han fet i fer-los coincidir amb el que s'ha aprovat sectorialment. Tampoc no serviran de molt aquestes directrius perquè, de fet, ja hi ha tota una normativa que permet una sèrie d'actuacions -sòl rústic, pedreres- que no es canviarà".

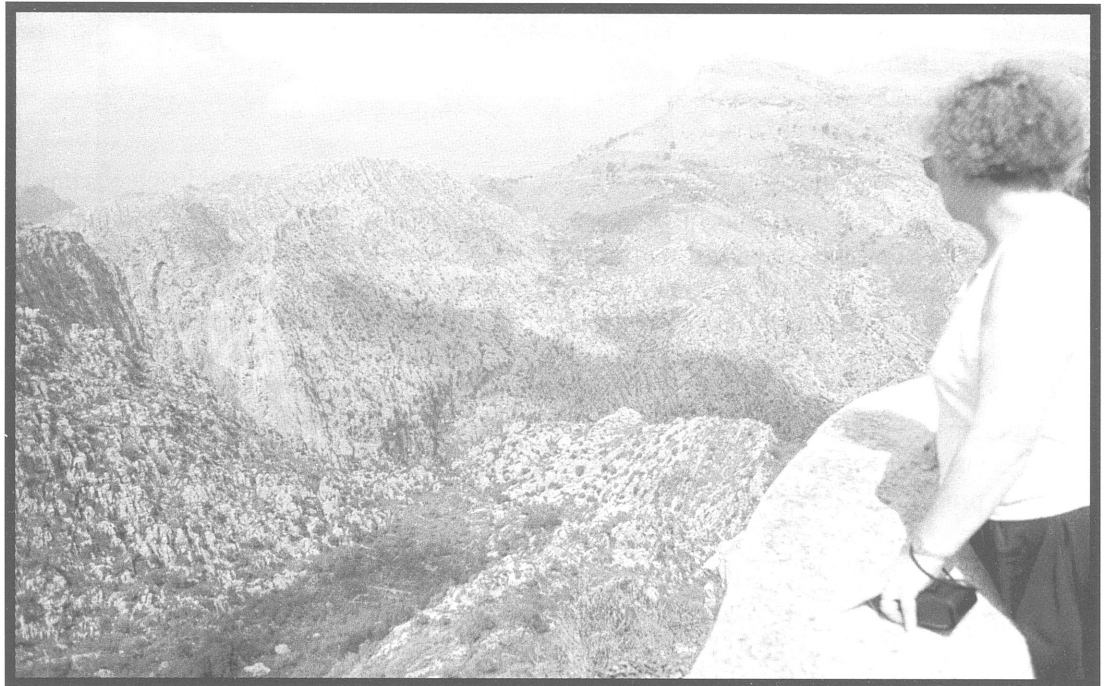
En opinió de Balanzat després de començar la casa pel terrat "simplement les DOT són una eina propagandística del Partit Popular i de Jaume Matas, que volen vendre una imatge de modernitat, ecologista i proteccionista, perquè la gent demanda aquest tipus de coses. Venen, simplement, una carcassa, una part absolutament superficial i, en el fons, no hi ha res. Hi ha un divorci entre les campanyes publicitàries i la realitat, hem de jutjar els polítics pel que surt al BOCAIB. La realitat dels fets demostren que permeten que es facin malbé les nostres illes. Per tant, aquestes directrius, arriben tard, quan els fets estan consumats, quan les principals normes de tipus urbanístic ja estan en marxa i no podran impedir la destrucció sistemàtica dels nostres recursos naturals".

Balanzat destaca que "han volgut fer una campanya d'imatge per intentar donar vots al Partit Popular de cara al 99, perquè ho tenen fatal, i han volgut vendre que són ecologistes i moderns i no tant retrògrades com diu l'oposició i que estan en sintonia amb el que es fa per Europa".

Si passam a aspectes més concrets, el diputat de Els Verds posa de relleu que "per exemple, i

quant al tema de sòl rústic, les directrius diuen que un dels objectius és protegir el paisatge agrari i el sòl rústic, que és un dels patrimonis més intactes. Això és perfecte, però hi ha una traducció pràctica a la Llei de sòl rústic, que permet, directament o indirecta, carregar-se el sòl rústic de totes les Illes. Tema de pedreres: les directrius diuen que s'han de respectar al màxim els espais naturals, i que els materials que es necessitin no es poden treure d'espais naturals. Resulta que el Pla de pedreres ha legalitzat pedreres que fins eren il·legals i que són, fins i tot, a espais naturals. És a dir, que quan veim la traducció pràctica d'aquestes grans promeses, ve la decepció. L'obligació de

preveuen frenar el creixement, el planejament urbanístic de molts de municipis preveu creixements desorbitats. Hi ha municipis que ara tenen vint mil persones i el seu planejament preveu que se n'hi puguin instal·lar cent mil. Les DOT no preveuen la reducció per part dels municipis de les perspectives de creixement i diuen que han de ser respectuosos amb l'autonomia municipal. No frenen el creixement. Hi ha altres contradiccions, per exemple amb el POOT, que inicialment preveia evitar el creixement quantitatiu per millorar el creixement qualitatiu, a la pràctica no serveix per frenar la creació de noves places turístiques. En canvi hi ha un gran principi que diu que s'ha d'apos-

La Serra, asinatura pendent.

l'oposició és de fer veure a la gent que no tot és tant guapo com pinta el Govern i que quan es passa a aspectes concrets la realitat és bastant catastròfica".

En referència al tema del transport Balanzat destaca que "quan aborden el tema de transports parlen de *grans eixos de comunicacions*, mai no parlen d'autopista, sinó que diuen grans principis filosòfics, fantàstic, i la traducció és com que tenim cada vegada més cotxes, necessitem una autopista, i quan tinguem autopista, encara tindrem més cotxes i, per tant, més col·lapse automobilístic, i quan tinguem més col·lapse, més contaminació. Una vegada més, a la pràctica, és catastròfic. Les directrius són un aparador, preciós, de bones intencions que no serviran per a res. Utilitzen un llenguatge una mica confús i equívoc que fa pensar en les bones intencions. Quasevol que veu les fotografies dels diaris i els anuncis pense que el Govern de Jaume Matas està per la protecció del medi ambient, doncs no, pura demagògia propagandística".

Un altre tema important a judici de Balanzat és que no posen un límit al creixement, les DOT "no

tar per la qualitat del turisme".

En relació als recursos naturals Balanzat destaca que les DOT "diuen que s'han d'utilitzar amb precaució els recursos que tenim, però unes directrius són gran filosofia, i no existeix una concreció. Endemés això és un avanç de directrius, no sabem si seran definitives o no. Un altre tema, és el fet que el Govern s'omple la boca parlant de consens i de diàleg, i és el primer a fer documents i propostes sense consensuar-les amb ningú. Quan els ecologistes fan propostes, diuen que són uns exagerats i fonamentalistes i no accepten cap dels suggeriments que sol fer el moviment ecologista. El Govern no escolta i així és molt difícil que pugui haver-hi un consens i un diàleg".

En referència al problema de l'aigua les directrius destaquen que la gestió de l'aigua ha d'orientar-se a incentivar l'estalvi, això ho defensem nosaltres, però la veritat és que això no es tradueix amb una acció de Govern. No sabem si algun dia, tal vegada el 2025, quan el PP no governi es podrà començar a concretar això".

Taula rodona entre **Bartomeu Adrover** (president del Consell d'Estudiants de la Universitat de les Illes Balears), **Manuel Ferrer** (conseller d'Educació del Govern balear), **Llorenç Huguet** (rector de la Universitat de les Illes Balears) i **Isabel Guitart** (gerent de la Confederació d'Associacions Empresarials de Balears -CAEB-)

Universitat: el saber ocupa lloc

per Magdalena F. Mulet

Una universitat al marge de la societat, sense connexió directa i productiva amb aquells que l'han de sustentar i als quals a la vegada ha d'aportar els coneixements necessaris per créixer com a comunitat és avui inimaginable. Els convidats a aquesta taula reclamen una universitat àgil, no només transmissora de coneixements, sinó productora d'idees aplicables al nostre desenvolupament..., que prepari gent la principal virtut de la qual sigui la seva capacitat per adaptar-se i continuar preparant-se.

Això no obstant, reivindiquen també el paper de la Universitat com a centre de referència, fòrum de debat creatiu, capaç d'articular el pensament i d'adaptar-se als canvis i, sobretot, capaç ocupar un lloc dins la nostra col·lectivitat, perquè sense aquesta presència la seva tasca podria diluir-se.

La institució universitària al llarg dels segles ha deixat d'esser dipositària d'un saber que, deien, no ocupava lloc, i es transforma en una institució que sí a de tenir un lloc no només al món del pensament, sinó al món de l'empresa i en definitiva al laboral. En aquest procés, amb a penes vint anys, la Universitat balear s'incorpora a una societat que també en les darreres dècades ha vist grans canvis en les seves estructures, i aquesta joventut, segons els nostres convidats, la situen en un lloc privilegiat, perquè no cal que se'n desfaci de cap llast.

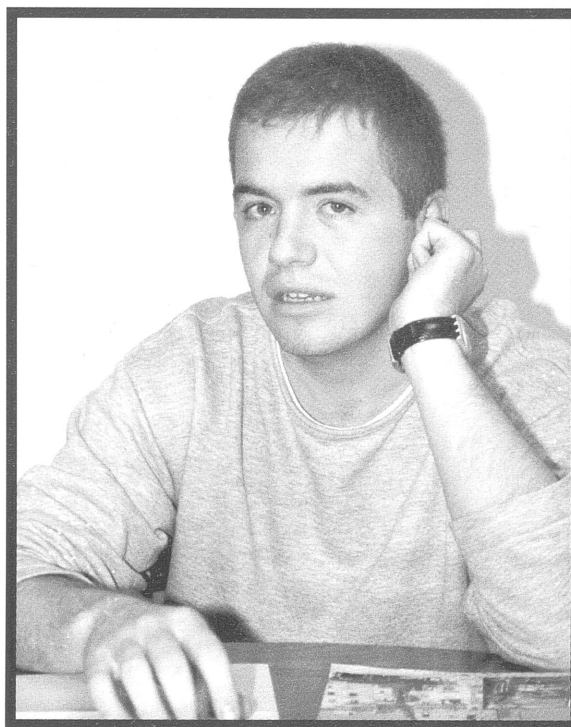

ONA: Podem començar aquesta taula, continuació en certa manera del tema que encetàrem al passat número d'ONA sobre el futur de l'educació a les Balears, ja que aquest tema ara és responsabilitat nostra com a comunitat, demanant al conseller quin tipus d'universitat, quin tipus de titulacions i quin tipus de professionals necessitam?

Ferrer: Aquí hi ha el rector, i ja que la Universitat té la seva autonomia hauria de començar ell, però bé, no vull tampoc declinar la pregunta i puc encetar el tema jo mateix. I voldria intentar centrar, per començar, quin és, o millor, quin ha d'esser el paper de la Universitat i connectar-lo una mica amb el que he dit en altres ocasions sobre la formació professional. El que demanda la nostra societat, el nostre teixit productiu són tècnics qualificats, que és el que ens fa com a societat més falta. Hi ha manca de tècnics qualificats, i aquests tècnics provenen de formació professional. Això és un fet, i aquesta afirmació no lleva en absolut la importància que té la Universitat i tot l'esforç que li hem de dedicar. El que em preocupa és que amb aquesta visió una mica estreta, entenem que la Universitat és només docència i això no ha d'esser així, perquè la Universitat ha d'esser també investigació, i moltes més coses, no només serveix a una societat per transmetre coneixements superiors, sinó que ha de transmetre també el fruit de les investigacions que s'hi facin. Aquest és un doble paper que s'ha de tenir en compte, perquè si pensam en la Universitat només com a docència resulta que li llevam part del seu sentit. Quant a cap on ha d'anar aquesta universitat, aquesta és una altra qüestió, però en principi vull repetir que la nostra societat el que demana ara són tècnics qualificats, encara que també necessita la seva quota d'universitaris i diplomats, però, tot i això, de cada vegada més la Universitat serà investigació.

I+D

Huguet: Vull començar dient que, tot i que no és usual, estic totalment d'acord amb aquesta anàlisi inicial: quant que la Universitat no és exclusivament docència. Fa poc la ministra d'Educació va fer públic un acord amb els rectors en el qual l'avaluació dels crèdits ja no és només per assistència a classe a una aula, ja no es parla de 10 hores presencials sinó de 7 hores més 3 hores que poden esser de treballs guiats, treballs amb tutors i treballs a empreses. I això suposa una transformació de la Universitat, en el qual el seu paper de transmissora de coneixements va disminuint, també perquè hi ha nous canals de transmissió de coneixements. D'altra banda, també aquests dies el Parlament ha aprovat la llei que ha d'impulsar la investigació no només a través de la Universitat sinó a través de les empreses de les Balears, la llei I+D. Aquest és un marc legal que ens perfila el dibuix de com ha d'esser la Universitat. I amb aquesta exposició que ha fet el conseller crec que serà molt fàcil arribar a acords, i anar endavant. S'han de definir objectius comuns. La Universitat actual, en el dibuix del curs 97/98 amb totes les seves mancances, i d'això l'estudiant podrà parlar-ne, podem dir que ha anat assolint les quotes de qualitat que ens havíem proposat i a poc a poc, reduïm la massificació i intentam donar

Bartomeu Adrover

més optativitat i més cursos pràctics i la nostra universitat ara té un nivell quant a investigació bastant més alt del que li correspondria segons els paràmetres que manejam, i això és una tasca que han hagut de fer de forma individual o en grup els investigadors de la Universitat, que tenim la sort que és un col·lectiu jove, i això vol dir, en moltes ocasions, entusiasta. Amb moltes ganes, encara que amb poques possibilitats d'acudir a fons de finançament, hem arribat a formar grups de recerca de renom nacional i internacional.

La Universitat del curs 97/98 és jove, amb un grup de quinze mil estudiants amb un nivell docent de qualitat, en la qual s'han d'obrir noves possibilitats i amb un nivell d'investigació excel·lent. Per arribar a aquesta universitat que ara he descrit ha costat molt, però vull dir que més encara costarà de mantenir-la.

La nostra universitat té una dimensió adient per esser àgil i poder donar resposta més aviat que altres estructures a les demandes de les Balears, però ara es tracta que els objectius que marcava el conseller siguin

compaginats amb els nostres per tirar endavant i consolidar el que es fa amb molt d'esforç.

ONA: La Universitat dona resposta a les necessitats dels joves?

Adrover: Jo crec que sí, sempre hi haurà estudis que no hi seran o que faran falta, perquè no serà possible que el ventall sigui tan ample, però jo crec que la gent del campus està contenta. Quant a infraestructura enguany hi ha hagut protestes pel tema dels prefabricats, que mobilitzaren els estudiants, però quan ho hem tocat amb les mans hem sabut rectificar, perquè no eren unes instal·lacions tan deficitàries com ens pensàvem. De la qualitat docent, segons reflecteixen les enquestes realitzades, els alumnes n'estan contents. Ara del que es tracta és d'humanitzar la Universitat i d'aconseguir que sigui un lloc d'encontre. Un fòrum de debat lligat a la societat i no només un lloc on es va a classe per aconseguir un títol que després servirà per fer una feina. La Universitat ha de tenir un paper també com a lloc de discussió, d'intercanvi cultural, un fòrum que miri cap a la resta de la comunitat balear.

Ferrer: Aquest és un aspecte que em sembla molt important, que no havia sortit: la dimensió humana de la Universitat. I en aquest sentit crec s'han d'introduir dues coses: en primer lloc, que la nostra és una universitat jove i que a Mallorca no hi ha cultura universitària, i això manca. La relació entre Universitat- societat, no té tradició, perquè la Universitat només té vint anys. I un altre aspecte és el físic, el fet que la Universitat no sigui dins Palma fa que s'alluny físicament, i aquest allunyament físic influeix en la seva no-implicació.

Tenir la Universitat fora té avantatges quant a instal·lacions, etc., però també suposa inconvenients.

ONA: I des del punt de vista de les empreses, la Universitat dona resposta a la demanda social?

Guitart: Ens hem de remuntar un poc i fer un poc d'història. Pensem que

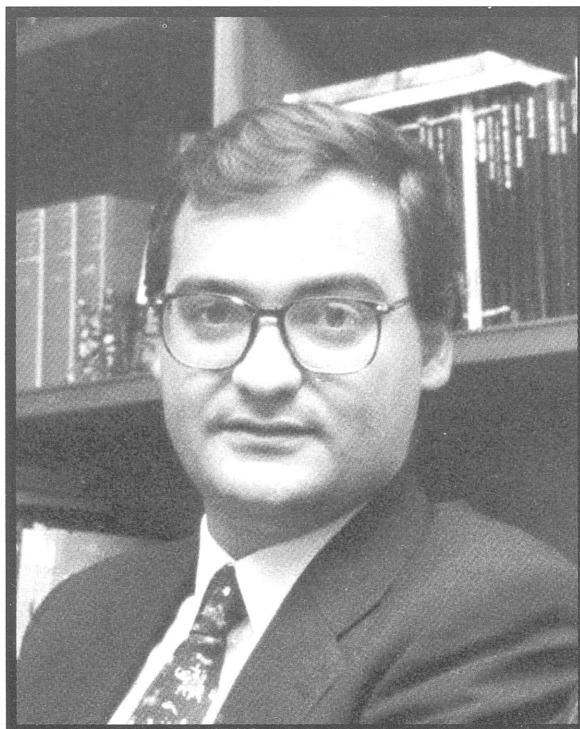
tenim una universitat que fa 19 anys que funciona, amb aquests anys dins el que és l'estàndart espanyol s'ha fet un esforç importantíssim. De no tenir campus, hem passat a una extensió considerable. Gairebé 14 mil estudiants... i una de les formes de mesurar el creixement d'un país és el seu capital humà. I és claríssim que capital humà que passa per la Universitat és capital en majúscules. Ara bé, fins fa trenta o quaranta anys les universitats eren societats de coneixements, transmetien coneixements, i poca cosa més....

Huguet: S'autoalimentaven.

Guitart: Exactament, pero avui el paper ha canviat i les universitats, que són en alguns casos institucions mil·lenàries, (la primera va esser a Bolònia, i després vengué Oxford i París) s'han anat multiplicants fins al punt que en el darrer segle, i més concretament en els darrers quaranta anys, les universitats s'han centuplicat. Hem de dir, i això és fonamental, que al llarg de la història ha estat una institució que s'ha sabut adaptar, i això s'ha de tenir en compte. Avui torna a esser a un moment d'adaptació i quan parlem d'Universitat ens referim a una institució que en uns anys haurà d'haver canviat molt per donar resposta a les noves demandes socials a partir de les noves tecnologies, etc. Aquesta adaptació no és fàcil: a partir de la Segona Guerra Mundial la ciència es mostra ja com la gran actora de la Universitat, ja no és una transmissora de coneixements sinó que ja és productora de coneixements. La Universitat passa a esser "factoria" de coneixements. I el món empresarial el que espera i vol és que la Universitat produeixi coneixements. Per suposat que hi ha d'haver transmissió, però això és una segona etapa i la primera i més important ha d'esser produir-los. Via investigació bàsica i via investigació aplicada..., la investigació bàsica ha d'esser tasca pròpia de la Universitat, mentre que les empreses podran, en certa manera, assumir l'aplicada. En tot cas hi ha d'haver una connexió molt forta entre el que és el món de l'empresa i el món de la investigació. La investigació s'ha de dirigir a resultats pràctics aplicables a empreses, i no pot anar pel seu vent, per investigar coses segons les volences dels investigadors, encara que això també s'ha de fer i endemés pot tenir resultats molt espectaculars. En aquest sentit ara la llei I+D, que valor molt positivament, podrà ajudar, perquè les investigacions aniran promocionades, patrocinades o de la mà d'una empresa i això farà que siguin investigacions en les quals hi haurà l'esforç per aconseguir resultats pràctics.

Per altra banda vull dir que a Balears no hem de voler tenir una universitat estàndart, que vulgui fer el major nombre de disciplines possibles, sinó que hem de voler una universitat puntera en aquelles matèries i camps que serveixin a la nostra societat, en els quals, vull dir endemés, que hi destacam.

Per esser excel·lent la Universitat ha d'estar especialitzada, i la nostra, que té el gran avantatge d'esser jove, i això és un actiu avui en dia, i que endemés té un atractiu important que és una Universitat puntera en temes informàtics i telemàtics, i aquest punt fort s'ha d'aprofitar. S'ha d'anar cap a l'especialització, una especialització que ha d'estar d'acord amb l'economia de Balears, és a dir, amb una economia de serveis.

Manuel Ferrer

Ferrer: Jo crec que Guitart parlava no tant de la demanda d'estudiants universitaris, sinó d'investigació universitària aplicada a l'empresa que no és el mateix. Tal volta quant a estudis universitaris la nostra societat no té segons quines necessitats...

Guitart: Exactament, endemés no es tracta només d'investigació aplicada a l'empresa, sinó a les demandes i necessitats de la nostra societat. Hi ha tot el tema del medi ambient, per posar un exemple prou clarificador. Quant a medi ambient hi ha recerques molt importants que s'han de fer: què passa amb els fons marins, podem treure arena o no, hem de plantar pins, com es tracten els ecosistemes?

Huguet: La Universitat ha d'esser el gran laboratori I+D de la comunitat, i té un capital humà que s'ha de poder adaptar a les peticions dels empresaris, en definitiva de la societat en la qual vivim.

El que és molt important i que diferenciarà la Universitat d'un departament I+D d'una empresa és la investigació bàsica que s'ha d'aconseguir amb recursos de l'Administració autonòmica, o estatal, i a nivell europeu.

Guitart: I de les empreses..., amb desgravacions fiscals importants, que no en tenen!

Huguet: Aquí anava jo.

Guitart: És un punt fonamental, no hi haurà investigació bàsica que vengui de les empreses si no hi ha una desgravació, si les empreses no tenen aquest paper de mecenatge sobre la Universitat o sobre instituts d'investigació, perquè les empreses no poden assumir-lo.

Huguet: La llei I+D ara crea la figura del promotor, però hem d'esser conscients que el promotor sovint a un trenta per cent no hi pot arribar... i la llei deixa una clàusula. Diu que es pot eximir l'empresa d'aquest trenta per cent, sempre i quan el prototipus es pugui aplicar directament a l'empresa. Això seria el que realment donaria un impuls molt fort. Nosaltres tenim capacitat d'investigació i ara les empreses reclamen aquesta investigació. El que hem de fer és trobar canals de diàleg, els universitaris hem de saber interpretar el llenguatge de l'empresari i no ens hem de situar en el plànol de dir "si no m'ho expliquen clar no ho faré" i els empresaris han de comprendre que el llenguatge de l'universitari no està acostumat a un compte d'explotació, que va al dia. La Universitat espanyola és massa plena de bon resultat teòrics, però els mostradors són buits de prototipus i si això no es resol malament anam. A Mallorca tenim un petit handicap i és que el gran motor de la societat balear és el turisme, és a dir, vivim immersos en una societat de serveis, però com deia Isabel, també en aquest camp hi ha molta cosa a fer i es poden realitzar també investigacions a nivell de prototipus. No només medi ambient, sinó també en el tema de tractament de residus...

Guitart: Alimentació, aliments congelats, energia, aprofitament de recursos..., hi ha un camp molt ampli!

Huguet: El turisme actualment és un sector horitzontal i no precisa només d'un llit i un menjador, vull dir amb això que hi ha moltes qüestions que s'hi relacionen: el tema calòric, ara se m'acut, és un camp immens que hem de saber aprofitar. Però és molt important que la societat ho demandi i també és molt important que el Govern marqui línies prioritàries, i que se sàpiga que una investigació sobre residus tindrà prioritat sobre una altra de la picada de la mosca ics del Brasil, encara que això no vol dir que aquests estudis no es puguin fer. Avui estic content d'esser aquí i poder parlar d'això en profunditat, perquè a partir de l'aprovació d'aquesta llei hem de veure la seva aplicació i també la dotació econòmica que la farà marxar.

ONA: *El rector té ganes de parlar de doblers... però abans, quina és l'opinió de l'estudiant?*

Adrover: Jo en temes d'investigació no puc opinar, som estudiant d'aula. Però tal volta en aquest sentit puc dir que seria important que aquesta dimensió investigadora de la Universitat també s'estengués entre l'alumnat, i no sempre passa així. Hi ha poca informació dins la Universitat mateixa de tot això, sobretot en els cursos més baixos. I molts estudien per tenir el títol, no hi ha aquesta consciència, entre els universitaris, de la qual parlava abans el conseller i molts d'estudiants només veuen el paper docent de la institució. L'empresa ha d'emparar investigacions pràctiques, però també com a estudiant vull reivindicar el dret a estudiar allò amb la qual cosa un està interessat encara que no tinguin un resultat pràctic immediat.

MASSIFICACIÓ

Guitart: Un gran debat que hi ha a aquests moments a la Universitat i que vull introduir aquí és que la Universitat s'ha massificat a tot el món fins al punt que Harvard, per posar un exemple, ha passat en pocs anys a multiplicar per cinc-cents el nombre d'alumnes, o França que des de l'any vuitanta ha duplicat el nombre i ha passat d'un milió a dos d'estudiants. D'Espanya no en tenc dades però supòs que en haver-nos incorporat més tard al món dels coneixements encara deu ésser més espectacular.

Huguet: A Balears en catorze anys hem multiplicar per tres.

ONA: *Però encara estam per davall del que ens correspon.*

Guitart: No ho creguem, Espanya en qüestió d'estadístiques va molt ben posicionada.

Huguet: Com a comunitat estam per davall, en el context d'Espanya, i això mereixeria una anàlisi a part. Si parlem d'estadístiques, en comparació a la Península, hauríem de tenir devers 30.000 estudiants, però hi ha una qüestió a debatre: això ens convé?

Guitart: Això és el que jo volia introduir, la massificació, tenir més

Llorenç Huguet

estudiants, va en detriment de la qualitat de la Universitat?, tants universitaris és bo per a la societat?

Huguet: En termes generals és bo, perquè s'eleva el nivell cultural i això sempre és bo. Si arribes a més gent per donar-li més cultura, en general és bo. Però si el que feim és aturats amb més nivell, això fins quan arribarà?

I aquí s'introdueix el tema que apuntava el conseller, la formació professional, que ha quedat en segon terme i s'hauria de potenciar. Per al sector de contractació.

Ferrer: El problema de la massificació a la Universitat i del posterior atur d'universitaris, perquè la nostra societat no pot absorbir tots els universitaris que produeix, és l'atur d'universitaris, que és molt elevat, i és conseqüència de la fixació de la nostra societat de voler que tots els fills tinguin uns estudis universitaris en lloc d'encaminar-los cap a la formació professional. Això és típic d'una societat que en molts pocs anys

ha passat d'esser molt pobra a ésser molt rica. És un desig legítim, però no és pràctic, perquè la societat no ho pot absorbir i per això tenc la curolla amb la formació professional, perquè com a forma de política educativa, és el més rendible ja que s'equilibra el binomi estudis/feina.

Això no és una desgràcia si la Universitat com deia abans compleix moltes més tasques i no només la de formar titulats que després no tendran feina. Hem parlat d'investigació, i també que la Universitat eleva el nivell cultural, i això és important, perquè si només entenem la Universitat en la relació: estudis /per tenir una feina, dins aquest camp ics, no anam bé.

Els universitaris s'ha de preparar per fer coses diferents i fins i tot per treballar en altres coses, perquè no tothom pot accedir al món laboral. Aquí hi ha poca cultura universitària i no hem assimilat encara totes aquestes altres funcions de la Universitat.

Guitart: També hi ha un altre tema: ens hem de demanar quants d'universitaris tornen emprenedors? Perquè això també és una cultura que s'hauria d'implantar a la Universitat de foma molt important.

Ferrer: Però si hi ha incertesa sobre l'accés al món laboral, difícilment hi haurà emprenedors, tothom vol ésser funcionari, tothom vol seguretat.

Adrover: No ho crec, a Mallorca hi ha tota una generació d'emprenedors, i els joves que ho hem vist en moltes d'ocasions a les nostres cases podem pensar, "si la generació dels nostres pares, sense estudis, han arribat on són. Nosaltres amb un suport quant a coneixements i preparació, podem arribar més enfora".

Guitart: Però aquest no és el plantejament actual de la Universitat, aquest esperit s'ha d'inculcar.

Huguet: Perquè hi pugui haver aquest esperit hi ha d'haver bones condicions fiscals i incentius. De fet hi ha universitaris que no només tenen la seva pròpia empresa sinó que són empleadors, i aquest és un esperit en el qual s'ha de treballar. I quant a la relació empresa-Universitat serà importantíssima.

Hi ha d'haver col·laboració, com n'hi ha hagut en el tema de les pràctiques.

FUNDACIÓ UNIVERSITAT-EMPRESA

ONA: *Quin ha estat el resultat d'aquesta experiència?*

Guitart: Crec que molt positiu. El president de la CAEB és integrant de la fundació Universitat-empresa i també membre del Consell Social de la Universitat. Enguany el tema de les pràctiques ens ha donat resultats molt importants, i ho podem veure amb les xifres: durant el 97 hem contactat 400 empreses i hi ha hagut 150 pràctiques que han implicat 225 estudiants. La CAEB ha tramitat 120 convenis Universitat-empresa. Ha estat un tema molt important, perquè ha significat un apropament del món universitari al món de l'empresa, i és bàsic, igual que a formació professional, que els alumnes abans d'acabar els estudis hagin passat per una empresa, perquè sovint succeeix que l'universitari aterra a l'empresa sense saber què és i per a ell és un món totalment nou. L'empresari també sap així els potencials dels estudiants. És un lloc de trobada i l'empresari pot després assessorar la Universitat perquè hi hagi una adaptació mútua.

Huguet: En el sector de la telemàtica pràcticament tots els estudiants poden fer pràctiques a l'empresa i hi ha demanda per part de les empreses, més demandes que possibilitats d'enviar estudiants. Encara que a altres camps no és així..., però tot això no és feina de dos dies, ha d'arrelar.

Guitart: Ara, l'empresa per donar doblers a la Universitat, ha de veure al darrere un guany, i ara mateix donar doblers a la Universitat no té avantatges per a l'empresari, ni desgravacions. Partim d'una base pessima, perquè la finalitat de l'empresa és aconseguir un benefici i si no té gens clar quin benefici tindrà no és possible invertir, perquè la responsabilitat social de l'empresari és fer que l'empresa vagi bé, i no pot tenir pèrdues perquè es dediqui una part dels doblers a investigar, i aquest és un gran debat a la nostra societat.

Huguet: Aquest no és un debat a nivell de comunitat autònoma, però és molt important. Els empresaris no tenen incentius. S'ha de fer una llei de mecenatge que ajudi i potenciï aquest tipus de coses.

Guitart: I càtedres promocionades per empreses privades.

Huguet: En això hi som ara, en tenim quatre en cartera i sembla que la resposta per part d'empresaris és bona. Es tractaria de càtedres per a activitats dins el marc de la càtedra, per a seminaris, etc.. Hi haurà una càtedra Joan Alcover per a temes humanístics i hi ha converses per a una càtedra de temes d'economia, i una altra d'estudis mediambientals i de la mar.

I tot això va també lligat al canvi que es planteja la Universitat avui i que comentàvem abans, perquè ara les carreres ja no seran cinc anys de coneixements, concentrats i després ja està. La gent s'ha de preparar per als canvis, per continuar preparant-se. Hem de formar persones aptes per als canvis que són molts i molt ràpids. El poder d'adaptació d'aquests universitaris determinarà el seu èxit. Hi ha d'haver uns coneixements a la carta, bàsics i després possibilitats d'adaptació contínua.

Ferrer: Aquesta és endemés una manera d'aprofitar molt millor l'aprenentatge, perquè aprendre coses sense veure-hi una aplicació és més dur. Si després un estudiant torna a la Universitat, quan ja ha superat la barrera que suposa el món laboral i empresarial, aprofita molt millor el que aprèn perquè pot seleccionar i discriminar allò que no li interessa i estableix aquella relació que abans li era impossible entre coneixements apresos i aplicacions pràctiques d'aquests coneixements dins la societat.

PROFESSIONALITZACIÓ DELS DOCENTS

Huguet: De cara al futur hi haurà un altre tema molt important que serà el de la formació dels que volen tornar a la Universitat. Dels adults que ja estan retirats i que volen, ara sí, tenir el plaer d'aprendre. Això vol dir que els docents també hauran de fer un esforç, perquè les persones ja madures i amb una formació no acceptaran certes coses, ni manca de professionalització per part dels docents. Aquest serà un nou repte i hi haurà un canvi d'estil.

Guitart: Quant a la professionalització dels docents, s'ha de dir una cosa, perquè endemés de tenir bons professionals la UIB compta amb un instrument magnífic, en el qual és capdavantera: la informàtica, avui el millor màster en direcció d'empreses, el més car del món, que es fa a la costa oest dels Estats Units és un màster virtual, que fan professors de moltes bandes sense necessitat d'estar tothom reunit, els participants no es coneixen físicament.

I amb això vull dir que podem aprofitar aquest potencial per donar molts de cursos de moltes coses.

Ferrer: Sense anar tan enfora a Menorca i a Eivissa ha estat possible dur-hi la Universitat gràcies a aquestes noves tecnologies. I aquest és un tema molt interessant no només pel que significa per a les illes menors.

OBJECTIUS DE LA UIB

Huguet: M'heu provocat, i sí, efectivament, voldria ara que parlàssim dels doblers. I per emmarcar el tema dels recursos, vull en primer lloc exposar els eixos amb els quals hem de fer feina de cara al futur. Perquè per parlar de recursos primer ho hem de fer d'objectius, per als quals evidentment es necessitarà finançament. Endemés, aquesta exposició pot servir també per resumir tot el que he dit fins ara.

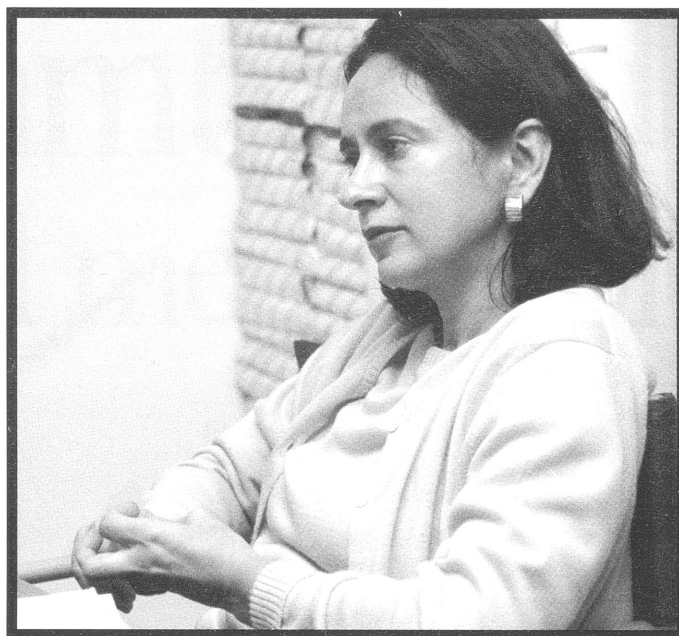
En primer lloc crec que la nostra universitat ha de tenir un alt nivell en docència, encara que com hem indicat no en totes les disciplines, sinó que s'ha d'especialitzar, perquè hi ha a nivell de ministeri 150 titulacions. Hem d'obrir el ventall i prioritzar, han d'esser estudis que tenguin connexió amb la realitat social. Podem esser capdavaners en temes de turisme, i lligades al turisme, ja ho hem dit, hi ha moltes coses.

Quant a investigació tenim un bon nivell, encara que es necessitarà suport a nivell local, perquè cada vegada hi ha més competència. I aquí vull dir que les Illes Balears seran les grans perjudicades de la política d'investigació a nivell estatal, precisament perquè som a una societat rica i no hem estat inclosos en els fons FEDER.

El que s'hauria de dedicar a investigació es dedica a reforçar els paquets de fons de desenvolupament regional i només es repartiran a aquelles regions més deprimides. Com a universitat d'una comunitat amb uns índexs econòmics bons, no podem acudir a fons de finançament, i per tant se'ns haurà d'ajudar des de l'autonomia, en cas contrari no sé què haurem de fer. D'altra banda hem de tenir una universitat àgil i flexible, que doni respostes ràpides. I hem de saber connectar la Universitat amb el món que l'envolta i també en la tasca de difusió cultural, amb figures com la Universitat Oberta etc..., i finalment hem de consolidar la presència que tenim a nivell internacional, i ara seria bon moment per posar la mirada d'una manera molt especial a llatinoamèrica, perquè hi ha demanda per part d'aquests països, sobretot d'aquells en els quals Telefónica hi té interessos, Telefónica ha d'esser un aliat del Govern, de la Universitat i dels empresaris i ens ha de permetre aquest apropament a Amèrica llatina. I tot això com es fa?..., he arribat on volia: amb doblers.

ONA: *Com està quant a finances la Universitat i com voldria estar?*

Huguet: Enguany, que és el nostre primer any com a universitat transferida, és un any bo, perquè la transferència es va fer a partir d'una fotografia generosa. I aquest pressupost de generositat ens ha servit per corregir i disminuir dèficits històrics, en particular construir aquests prefabricats que han sortit aquí. Hem disposat d'un pressupost millor del que teníem quan no estàvem transferits. El que passa és que s'ha transferit una obra inacabada i ara acabar-la haurà d'esser un esforç que s'haurà de fer des del Govern autònom amb tot l'enginy possible, i també s'haurà de cercar ajut tant a nivell estatal com europeu. El missatge és aquest: si volem avançar pel al camí d'excel·lència hi haurà d'haver un esforç suplementari per acabar el que es començà. Ara, com podem fer aquest esforç suplementari?, perquè la bonança acaba, i si volem esperar aquestes línies que he explicat, necessitam més doblers.

Isabel Guitart

Guitart: Vull fer una pregunta; la Universitat té autonomia per marcar les matrícules?

Huguet: Marca el preu de les matrícules la Conselleria d'Educació dins dels paràmetres establerts a nivell estatal que fixa el Consell d'Universitats. Els estudiants paguen el 17'5 per cent de la despesa universitària.

Guitart: Haurien de pagar més. És poc, això és molt baix.

Adrover: No hi estic d'acord.

Guitart: S'ha de matisar: amb un bon sistema de beques, perquè el que és clar és que ningú amb talent no ha de quedar fora de la Universitat, perquè això no s'ho pot permetre la societat. Però la resta hauria de pagar més, perquè el 17'5% és molt baix en relació a la societats on som. Això ajudaria a crear una societat més equilibrada des d'aquest punt de vista, i a encaminar més gent cap a la formació professional que és menys costosa.

Huguet: No necessàriament.

Guitart: Sí, perquè dura manco temps.

Huguet: A aquests moments és més cara l'Escola d'Hostaleria que qualsevol dels estudis que s'imparteixen a la Universitat.

Ferrer: Però l'Escola d'Hostaleria no és paradigmàtica, tant de bo totes les formacions professionals es poguessin equiparar a l'Escola d'Hostaleria; parlem d'una escola puntera dins el panorama general.

Huguet: El que és barat és fer dret.

Adrover: O empresarials, que fins ara hem fet la comptabilitat amb un paper i un bolígraf. Quan anirem a una empresa, farem comptabilitat amb un paper?

La formació professional no és més barata que els estudis que jo faig.

Huguet: Bé, però si un llicenciat fa bé la comptabilitat a un paper, segur que amb un ordinador no tindrà cap problema.

ONA: Si parlem de comptabilitat, senyor conseller, d'on es treuran els doblers per a la Universitat?

Ferrer: No podem veure la Universitat com una despesa, sinó com una inversió. En tot cas és cert que falta infraestructura i també faltaven recursos humans, i això s'ha d'anar solucionat a poc a poc en els pròxims anys, i es fa un esforç, però tal volta aquest esforç pressupostari és més lent del que tots voldríem, però es va fent.

ONA: A aquests moments es poden quantificar les necessitats de la Universitat?

Huguet: Això seria devetllar un secret molt ben guardat, encara no hem arribat a aquest punt, ara negociam a partir de les xifres de l'any passat. Hem de corregir dèficits d'infraestructura, que no podran finançar-se amb els 4.500 milions transferits. Ara feim unes simulacions amb uns escenaris diferents per presentar a la Conselleria i a partir d'aquests escenaris dir: amb això podem fer això, amb això altre podem fer això altre, i amb això no podem fer res! I tot i que hi ha punts de vista que no poden compartir-se entre Universitat i Conselleria, del que es tracta ara és de definir objectius comuns.

I per acabar jo voldria fer una crida perquè tots els municipis s'implicassin amb la Universitat, hem parlat d'obertura cap a la societat, i en aquest sentit volem fer una campanya perquè els municipis sentin també que els universitaris són els seus ciutadans, hi ha una experiència única a Calvià, molt interessant, i és la creació d'un lloc, un centre universitari que l'Ajuntament ha posat a l'abast dels ciutadans universitaris de Calvià, això hi hauria d'esser a tots els pobles.

ONA: Això ens du al tema de la ubicació de la Universitat.

Huguet: Efectivament aquest és un debat que es tornarà a obrir, perquè tal volta per atracar la Universitat i per rehabilitar part del casc antic, puguin establir-se algunes coses dins Palma. No ho sé, n'haurem de tornar a parlar, la mateixa ciutat reclama que la Universitat torni als seus carrers.

Ferrer: Atracar certs estudis a la ciutat podria fer que es modificassin les relacions entre la ciutat i la Universitat, encara que amb això no estic dient que no hauria d'esser on és.

Guitart: També podríem tenir un turisme universitari.

Huguet: El tenim.

Guitart: Però... en podríem tenir més, perquè tenim totes les condicions perquè sigui així.

L'ambaixadora del medi ambient

Entrevista a Aina Llauger

per Maria Ferrer

Aina Llauger té la seguretat de qui creu el que diu i la timidesa de qui fa tot el possible per explicar-se bé, no per ella mateixa, sinó pel valor del missatge. Ha tengut la sort de compartir feina i principis amb un grup ecologista, del qual n'ha estat elegida recentment secretària general, que és un punt de referència constant a Balears. És optimista i no dubta a creure que la defensa del medi ambient arribarà a imposar-se per la presa de consciència de la gent. Però també és escèptica i no dóna cap batalla per guanyada. Sobretot si la victòria arriba com a promesa d'un polític. Coneix i anomena pam per pam les noves urbanitzacions i carreteres projectades a les Illes i afegeix a aquestes preocupacions personals i professionals altres més llunyanes, en assolir el càrrec d'ambaixadora a Balears d'un país imaginari, el país de les ones, situat prop d'Escòcia i amenaçat per noves extraccions petrolíferes.

-Quina ha estat la seva primera decisió com a secretària general del GOB?

-Ordenar la taula, quasi. La veritat és que potser hauríem de donar menys importància als càrrecs. Hi ha persones que continuaran amb les seves àrees i jo continuaré amb temes d'educació ambiental com abans, a part d'assumir feines de coordinació interna, de portaveu. És un canvi de feines, un canvi de responsabilitat, però potser tampoc no es notarà tant. Hem de pensar que el GOB té una junta directiva, amb uns càrrecs voluntaris, i els que som aquí fent feina complim les directrius que marca la junta directiva. Complim la programació que voten els nostres socis cada any i el que he de fer jo és coordinar aquestes línies i la seva execució.

-Com i quan va convertir l'ecologisme d'una actitud a una professió?

-Jo em vaig fer sòcia del GOB als quinze o setze anys, vaig ésser cinc o sis anys a la junta directiva com a voluntària i després vaig començar a fer feina en educació ambiental, i d'aquí ja vaig passar a estar professionalment en el GOB. Però és un tipus de feina en què no abandones l'actitud, les teves idees, perquè fas feina en allò que abans havies fet com a voluntària.

-Com es desplaça cada dia fins a la seu del GOB?

-Amb ciclomotor, normalment.

LA SOCIETAT NO HO POSA FÀCIL

-Creu que un ecologista a més de ser-ho ho ha de semblar?

-Jo crec que has de ser coherent amb el teu missatge tant com puguis, però evidentment la societat no ho posa fàcil, i nosaltres hi som per canviar les regles d'aquesta societat, no per convertir-nos en màrtirs.

Perquè sinó moltes vegades no tendríem ni els instruments per intentar modificar la societat. Hem de ser tan coherents com puguem però sabent que vivim a una societat a la qual moltes vegades aquesta coherència per a nosaltres, que ho tenim claríssim, és bastant difícil. De vegades empram uns mitjans que criticam, però els empram per criticar altres coses. Vas d'un lloc a l'altre en cotxe, però a la vegada participes a unes activitats o expliques unes idees que consideres que són importants. Hi ha temes que són més fàcils de dur i temes que són més difícils. Hi ha el tema del reciclatge, de separar el fons dins ca nostra que crec que és fàcil, en temes de transport és més difícil. És a dir, cadascú en la mesura de les seves possibilitats.

-L'ecologisme és un estil de vida?, es pot ser ecologista amb americana i corbata?

-Sí, perfectament, perquè parlem d'aparences. Vull dir que la forma de vestir o aquestes coses no tenen per què tenir-hi res a veure. Ara, jo crec

Aina Llauger ocupa el càrrec de secretària general del GOB des de principis del mes d'octubre, ha substituït Miquel Angel March. Té 29 anys i ha passat per tots els escalons possibles dins l'organització ecologista. Tenia quinze anys quan va sentir la primera crida de la lluita per defensar el medi ambient i poc després, l'any 1986, ja formava part de la junta directiva de l'entitat, de forma voluntària. Començava llavors els seus estudis de filosofia, que ja ha acabat. Convertí la seva creença personal en professió quan es va fer càrrec de l'àrea d'educació ambiental del GOB, àrea que no deixà un cop elegida secretària general. Aina Llauger forma part també de la direcció de Greenpeace i és l'ambaixadora de Wave Land a Balears.

que l'ecologisme també promou unes idees de senzillesa a la teva vida, de renunciar a certs consums superflus, de consumir menys. I no és tant si vas o no amb corbata, si tens deu corbates al teu armari o no, sinó de viure d'una forma una mica més austera. Però el que són les aparences no són més que instruments que et dóna la societat.

-I ecologista i del PP, es pot ser?

-Jo crec que s'hi hauria de poder ser. El que passa és que malauradament el Partit Popular i altres partits polítics, perquè no és l'únic, han promogut aquests darrers anys de la nostra història els principals atemptats ambientals i urbanístics que hem hagut de sofrir. Evidentment, no és l'únic partit que ho ha fet, però com és el que du més anys governant se'l posa més com a exemple i se l'anomena més. Però la defensa del medi ambient no hauria de ser incompatible amb cap partit polític, sinó que els partits haurien d'anar assumint aquestes idees, cosa que no han fet fins ara.

L'ECOLOGISME ESTÀ DE MODA

-L'ecologisme està de moda, això que ha estat, bo o dolent?

-Per una banda és bo, perquè fins i tot el PP, fins i tot els constructors, assimilen un llenguatge ambiental. Té aquesta part positiva, que és que posa en evidència que el tema medioambiental preocupa la societat. Si certs sectors que no s'havien preocupat mai pel medi ambient ara en parlen és perquè preocupa la societat. Ho fan per aprofitar-se'n moltes vegades. Però el fet que a la societat la preocupi vol dir que hem avançat molt respecte de fa uns anys. I la part negativa és que quan d'una cosa només se n'assimila el llenguatge i no se n'assimilen els fets, perd credibilitat, i la gent moltes vegades es despista, es crea confusió a l'opinió pública. No se sap a qui s'ha de creure i a qui no, perquè tothom parla del medi ambient i després hi ha uns fets que contradiuen unes paraules. Això seria la part negativa. Et roben el llenguatge, et roben les paraules.

-Els ecologistes vos sentiu una mica utilitzats?

-Sí, perquè ara tothom parla de defensar el medi ambient, tothom se n'omple la boca. Un bon exemple en són les directrius d'ordenació territorial, que són plenes de bones paraules i bones intencions i de frases ben dites. Però ens trobam que el Govern encara ara, no abans sinó encara ara, promou gran quantitat d'actuacions que nosaltres pensam que van en contra del medi ambient, del que diuen aquestes paraules. Ja Cañellas fins i tot parlava de desenvolupament sostenible. I què passa a Mallorca? Tot el contrari, increment del consum d'aigua, increment del consum d'energia, produïm més residus i els incineram, encara es promouen urbanitzacions, autopistes. Els fets contradiuen aquestes grans paraules i aquestes bones intencions que sentim cada dia.

-Tenc 10.000 pessetes, visc a Mallorca i les vull dedicar a la defensa del medi ambient. M'ha de convèncer perquè les dediqui al GOB i no a una altra organització.

-És que a Mallorca associacions que es dediquin a defensar el medi ambient no n'hi ha moltes, específiques de Mallorca. Per tant, més val que faci un donatiu a una entitat que realment defensa el nostre medi ambient, el medi ambient de Mallorca que és el més proper. Si després té

10.000 pessetes més, les pot donar a una altra organització de caràcter internacional o estatal, però anem primer a implicar-nos en el que sigui més a prop de nosaltres. Ningú no vendrà d'una altra banda a defensar el nostre medi ambient, i som els mallorquins els que ho hem de fer.

-S'ha qüestionat darrerament l'excessiva burocratització que es dóna a organitzacions ecologistes com Greenpeace, una entitat de la qual vostè també forma part.

-Bé, una organització de caràcter internacional té una estructura més complexa que una local. És inevitable. Ara, si analitzam el pressupost de Greenpeace, que és públic, s'hi fan auditories públiques cada any, veurem que la major part dels doblers els dediquen a fer campanyes, a invertir en accions directes, a fer informes científics. El que passa és que l'estructura és més complexa. Però no és cert que es perdin en burocràcia els esforços d'una organització internacional com Greenpeace, perquè els fets han demostrat la seva eficiència.

EL MEDI AMBIENT I LA POLÍTICA

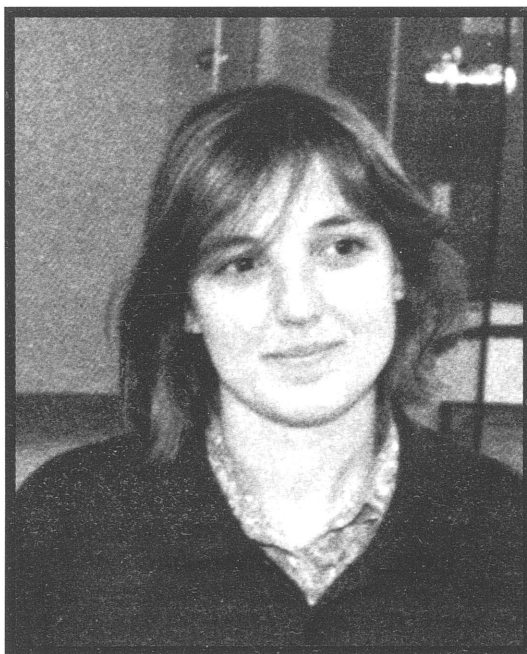
-Abans hem entrat una mica en aquest tema, vostè creu que la defensa del medi ambient a la política perd la seva credibilitat i es converteix en un joc d'interessos que poc hi té a veure?

-No hauria de ser així, però ens hem trobat amb aquest cas. Qualsevol partit polític, sigui del color que sigui, podria defensar el medi ambient d'una forma sincera perquè defensaria l'interès públic. El que passa és que ens trobam molt sovint que les qüestions mediambientals es converteixen en moneda de canvi. Ara jo no et modifich el pla de residus al Consell Insular perquè tu en sortiràs beneficiat, ara la protecció d'es Canons jo dic això i tu dius això altre. Hi ha tantíssims de temes que es converteixen en moneda de canvi al joc polític entre els partits que la pràctica ens demostra que la defensa del medi ambient perd una mica de credibilitat. El que passa és que crec que no hauria de ser així. Els partits

polítics accedeixen a les institucions públiques i hi haurien de defensar els interessos públics i el benestar col·lectiu. I en això hi entra la defensa del medi ambient, sigui el partit que sigui.

-Creu que seria positiu que un partit com Els Verds tengués una major presència a les institucions estatals i de Balears?

-En principi, crec que seria positiu perquè la presència d'Els Verds a les institucions fa que els temes mediambientals es duguin al Parlament, als ajuntaments. Això s'ha demostrat a les bandes on tenen representació. És dur un poquet la pressió mediambiental a les institucions. Amb això no vull dir que la gent hagi de confondre aquest partit polític amb el que són organitzacions com el GOB o Greenpeace perquè poden conviure perfectament. El fet que hi hagi un partit polític com Els Verds pot ser positiu per al medi ambient, però això no vol dir que una associació accedeixi a la representació pública. Les associacions són grups de ciutadans, units voluntàriament, que hi dediquen part del seu temps lliure i que poden defensar el medi ambient igual des d'un grup d'esplai que des d'una associació de pares d'una escola o de veïns d'un barri. I hem de mantenir aquesta estructura d'associacions, hi hagi o no partits polítics que defensin interessos més o menys coincidents. S'ha d'evitar aquesta confusió que a vegades hi ha entre la gent, perquè les associacions no tenen com a objectiu entrar a les institucions.

SER ECOLOGISTA A BALEARS

-Ser al capdavant d'una organització ecologista a Balears, és més difícil que a altres bandes pel fet que l'economia de les Illes està més lligada al consum del territori o dels recursos?

-És difícil perquè hi ha molta feina i perquè són temes de màxima actualitat diària. Aquí els diaris no tenen una secció de medi ambient, sinó que et trobes els temes ambientals per tot. Temes d'urbanisme, temes de residus, temes d'energia. Són de màxima actualitat i du molta feina fer-ne un seguiment, i donar-los resposta d'una manera ràpida. Tenim una societat amb un nivell de sensibilització superior al d'altres bandes. I clar, això és una part positiva, perquè hi ha associacions ecologistes a altres bandes d'Espanya que els costa moltíssim més sobreviure, tenir socis, tenir repercussió pública, existir. Aquí no, aquí el GOB és un grup consolidat, amb repercussió pública i amb la dificultat que has d'estar sempre molt pendent.

-Quants de socis té el GOB a Balears?

-En té més de cinc mil, tres mil a Mallorca.

-Digui tres coses positives que hagi decidit el Govern balear en els darrers deu anys.

-La construcció de depuradores, perquè de la situació de tirar aigua bruta a la mar a tirar-la depurada ha estat un avanç positiu, encara que sigui insuficient. A la fi, s'han presentat les directrius d'ordenació territorial, també insuficients, però a la fi s'han presentat. I podríem dir l'aprovació del parc natural de s'Albufera, com a primer parc natural. Després n'han vingut d'altres, però aquest obrí una mica la veda i això és positiu.

-Se'n recorda més de coses dolentes?

-La llista seria més llarga.

DIRECTRIUS POC CONCRETES

-Ha anomenat ja un parell de vegades les directrius d'ordenació territorial. Ha valgut la pena esperar?

-Em semblen massa genèriques, d'entrada. Després de tants d'anys d'esperar, anys tan importants per al nostre territori, on s'ha produït moltíssim de creixement turístic, urbanístic i d'infraestructures, pensàvem que quan arribassin aquestes directrius serien més concretes, perquè el territori amb què ens trobam ara ja està més malmès i s'hauria d'actuar d'una forma més decidida i fer propostes molt més concretes: es desclassifica aquest pla parcial, es protegeix d'una forma més estricta aquest sòl rústic o aquest espai natural. En canvi, són unes directrius que marquen uns principis massa teòrics. Després hi ha un tema que els resta credibilitat, que és que hi ha moltes coses que diuen les directrius que estan en contradicció amb el que ara mateix fa el Govern balear. No el que feia abans, que puguem dir, mira a partir d'ara ho faran millor, sinó en coses que es fan ara mateix. Hi ha molts d'exemples: s'hi parla de prioritzar el reciclatge i fa un parell de dies el mateix conseller de Medi Ambient va reclamar la tercera línia de la incineradora; s'hi parla de protegir el sòl rústic i s'acaba d'aprovar una llei que possibilita moltíssim la urbanització del camp. S'hi parla de protegir de forma més estricta els espais naturals, sobretot aquells protegits per directrius europees i ara es parla de fer una residència a Cap Pinar. S'hi parla que no es dessecarà cap zona humida més...però també hi ha una carretera a Alcúdia que travessa el poc que quedava de s'Albufera dins el municipi d'Alcúdia. És a dir, hi ha coses molt recents que contradiuen el que assenyalen les directrius i els resten credibilitat.

-Abans ha anomenat com una de les coses positives la presentació de les directrius.

-Sí, perquè hi ha moltes idees que són positives. Tota la idea que es té d'ordenar el territori, d'establir clarament el que són els espais naturals protegits, els diferents graus de protecció del sòl rústic, la possibilitat que es desclassifiquin plans parcials, la idea que es potenciïn els nuclis de població existents en lloc de dispersar la població, la idea de potenciar el reciclatge o les energies renovables. Vull dir, que hi ha moltes idees que són positives. El que passa és que per ser una llei, i les directrius d'ordenació territorial ho han de ser, són massa poc precises. També hi ha una cosa que cal dir: es diuen moltes coses com a principis però es deixa la seva aplicació en mans de plans parcials, de plans sectorials, de les normatives municipals, que encara no les han recollit. Per tant, el que ens fa por és que no canviï res el dia que s'aprovin les directrius, i perquè es facin aquests plans parcials o sectorials hagin de passar una altra vegada anys.

VOLUNTAT POLÍTICA

-Creu que hi ha voluntat política per part del Govern de fer complir a ell mateix i als ajuntaments aquesta normativa?

-Se li dona un enfocament molt de campanya d'imatge i evidentment ens fa por que això quedi aquí, perquè si miram els doblers que s'han invertit, s'ha invertit més en la campanya d'imatge que en la seva posterior aplicació. Al director general de Medi Ambient, quan li fan aquestes crítiques, la seva resposta recent ha estat que hem d'esperar que la societat les assumeixi. Com quedam, o sigui, ells fan les directrius i hem d'esperar a aplicar-les fins que la societat les assumeixi? Això és un exemple que no hi ha una voluntat clara d'aplicar coses concretes. A vegades ens diuen que som massa crítics i que hem de donar un marge de confiança, però entre la imprecisió, la falta de credibilitat per les contradiccions i les recents declaracions que han tengut els responsables d'aquestes directrius ens fan desconfiar una miqueta de la voluntat de desclassificar el sòl urbanitzable, de potenciar el reciclatge, quan no es modifica el pla de residus, d'aplicar energia solar quan només es parla del gasoducte, de protegir espais naturals quan després no s'inverteixen doblers en la protecció dels espais naturals que ja estan protegits, quan el mateix PP és el que està a favor d'urbanitzar es Pujol i sa Talaïola de Santanyí, el que encara voldria que ses Covetes s'urbanitzassin... Motius suficients per desconfiar.

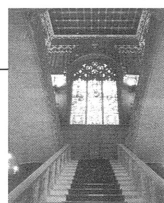
-Algun d'aquests projectes concrets que ha anomenat els preocupa especialment?

-Tots aquests temes són objecte de campanyes i d'activitats del GOB. El tema de la incineradora, evidentment confiam en el Consell Insular, que compleixi el seu acord de no instal·lar la tercera línia, però clar, això no basta. També s'han d'impulsar les alternatives: la planta de triatge, la planta de compostatge, l'increment de la recollida selectiva. És un d'aquests temes en els quals el medi ambient s'utilitza un poc com a moneda de canvi del joc polític, i és una situació un poc lamentable. Nosaltres volem reimpulsar la campanya contra la incineradora i bàsicament s'haurà de destinar ara que no es posi la tercera línia, encara que continuarem evidentment fent campanya perquè es tanqui la incineradora, però ara l'objectiu més immediat és que es desenvolupi el reciclatge, l'elaboració de compost a Mallorca, que es facin instal·lacions de triatge, d'aprofitament de residus per fer gas. Que hi hagi sistemes alternatius de tractament de residus que impedeixin aquesta tercera línia i que facin possible en un futur immediat el tancament de la incineradora. L'autopista de Llevant és una campanya també prioritària que afortunadament compta amb el suport de moltíssimes plataformes locals a tots aquests pobles que es veurien afectats per l'autopista, i ha provocat una mobilització que nosaltres pensam que és molt important i que, a més, anima a continuar fent feina. La gent ha entès perfectament

Si Mallorca progressa,

tu també.

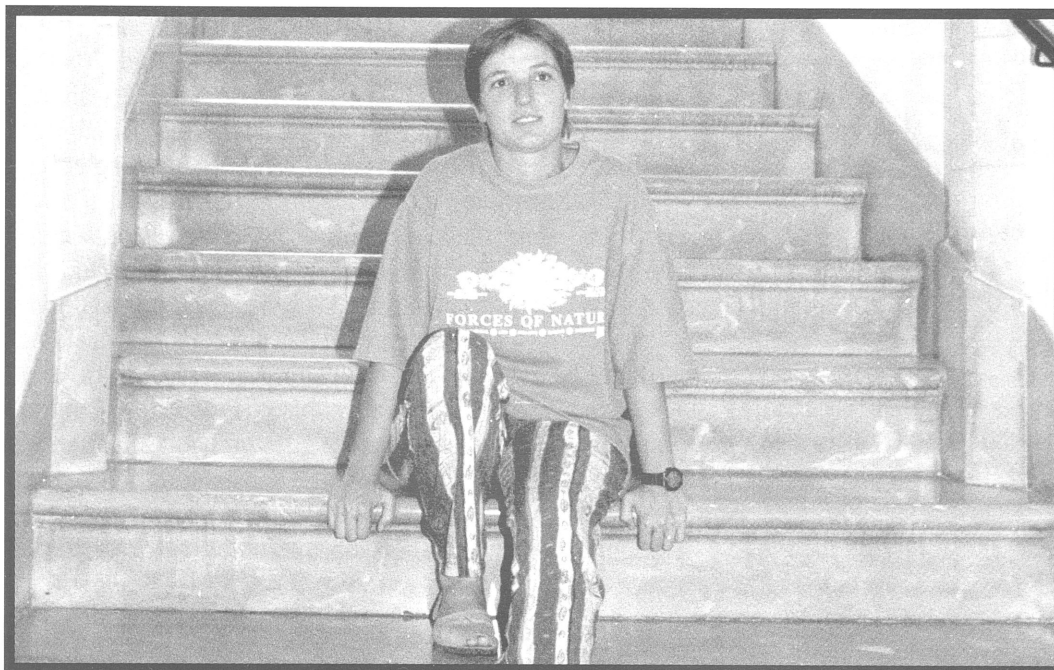
El Consell de Mallorca
inicià fa dos anys un
compromís de progrés,
un objectiu que dia a dia
es va complint, amb un equip de
persones que estiren
en un mateix sentit amb
total transparència i claredat.
La cultura, el medi ambient,
el benestar social,
l'esport i joventut,

l'ordenació del territori,
l'urbanisme,
la cooperació amb els municipis,
la promoció sociocultural
i associacionisme,
els recursos humans,
l'economia,
el foment de l'ocupació,
són les competències
del Govern de Mallorca, per al
teu progrés i el de la nostra Illa.

Consell de Mallorca

Illa de progrés

-I Xavier Pastor, què ha suposat aquest mallorquí al món de l'ecologisme?

-Bé, a Xavier Pastor no l'havia anomenat perquè el consider amic. Dins el moviment ecologista de Mallorca va suposar un canvi important al GOB, i potser la que va fer és una tasca un poc pendent de reconèixer, però el seu pas per la presidència del GOB va suposar canvis importants. Clar, mai no és una feina en solitari, però sí que va ser un canvi important en un moment que es construïa el món de l'ecologisme, una forma de fer feina, de fer campanyes i de reivindicar.

-Vostè és l'ambaixadora de Wave Land a Balears, on és aquest país?

-Bé, la Wave Land és un país virtual i imaginari ubicat a un illot a 500

quilòmetres de la costa d'Escòcia, a un lloc on es plantegen fer més explotacions petrolíferes a un moment que pensam que no fa falta treure més petroli de davall terra, perquè només consumint el de les explotacions petrolíferes ja conegudes n'hi hauria suficient per canviar el clima de la terra. Wave Land és una forma de demanar que s'aturin les explotacions petrolíferes i es va constituir com a país virtual per cridar l'atenció de l'opinió pública sobre aquest tema.

quilòmetres de la costa d'Escòcia, a un lloc on es plantegen fer més explotacions petrolíferes a un moment que pensam que no fa falta treure més petroli de davall terra, perquè només consumint el de les explotacions petrolíferes ja conegudes n'hi hauria suficient per canviar el clima de la terra. Wave Land és una forma de demanar que s'aturin les explotacions petrolíferes i es va constituir com a país virtual per cridar l'atenció de l'opinió pública sobre aquest tema.

AUTOPISTA DE LLEVANT

-En el cas de l'autopista de Llevant la voluntat política de fer-la és més clara que en altres casos que ha anomenat, com ses Covetes o la tercera línia de Son Reus...

-Evidentment, i això fa que centrem tots els nostres esforços en aquest tema. A més, la voluntat política a vegades s'expressa de forma insultant, menyspreant qualsevol tipus de recollida de signatures, qualsevol tipus d'actuació, de mobilització, d'una forma tan autoritària que és evidentment preocupant. Hi ha una altra qüestió que sembla arreglada però que ens preocupa, es Canons, i una possible negociació per reduir el nombre de places hoteleres i no desclassificar.

-Bartomeu Reus o Miquel Ramis com a consellers de Medi Ambient?

-Bé, són estils diferents. Ramis de vegades és un poquet desconcertant a les seves declaracions públiques que reclamen l'autopista de sa Pobla o la tercera línia de la incineradora. Reus potser no era tan impulsiu, però a l'hora de la veritat tampoc no es va lluir en la defensa del medi ambient. Era més prudent, però a la pràctica no hi ha massa diferències.

XAVIER PASTOR

-Té qualque "líder" Aina Llauger al món de la defensa del medi ambient?

-No, a mi no m'agrada idolatrar ningú ni tenir persones idealitzades. Hi ha gent que t'agrada com escriu, com comunica o el que ha suposat la seva obra. És interessant l'obra de Ramon Folch, que pertany al món català, encara que en alguns temes m'hagués agradat que fos més radical. M'agrada també la forma d'escriure i la forma divulgativa de Joaquín Araújo. És gent que t'agrada per la seva obra però no he trobat cap ideal perfecte.

UN PAÍS ECOLOGISTA

-El país perfecte en la defensa del medi ambient, arribarà per convenciment o perquè no ens quedarà més remei?

-Per ser perfecte hauria d'arribar per convenciment, perquè per ser perfecte implica que la gent l'assumeixi, i l'assumeixi amb alegria i que no sigui per imposició. Hi haurà factors que no ens quedarà més remei que acceptar, com estalviar aigua, perquè és un recurs escàs, o reciclar. Hauria de ser per convenciment, perquè no podem esperar que hi hagi un policia que vengui a cercar el paper a ca nostra o que ens faci tancar el grifó. La defensa del medi ambient implica la defensa de les persones, perquè sigui perfecte.

-Quina és ara mateix la major amenaça al medi ambient que hi ha a nivell planetari?

-L'amenaça de canvi climàtic per l'emissió de diòxid de carboni. És un canvi global que només es pot aturar amb solucions globals que costen moltíssim. L'altra que destacaria és la pèrdua de biodiversitat, la desaparició d'espècies vives i d'ecosistemes que impliquen canvis irreversibles.

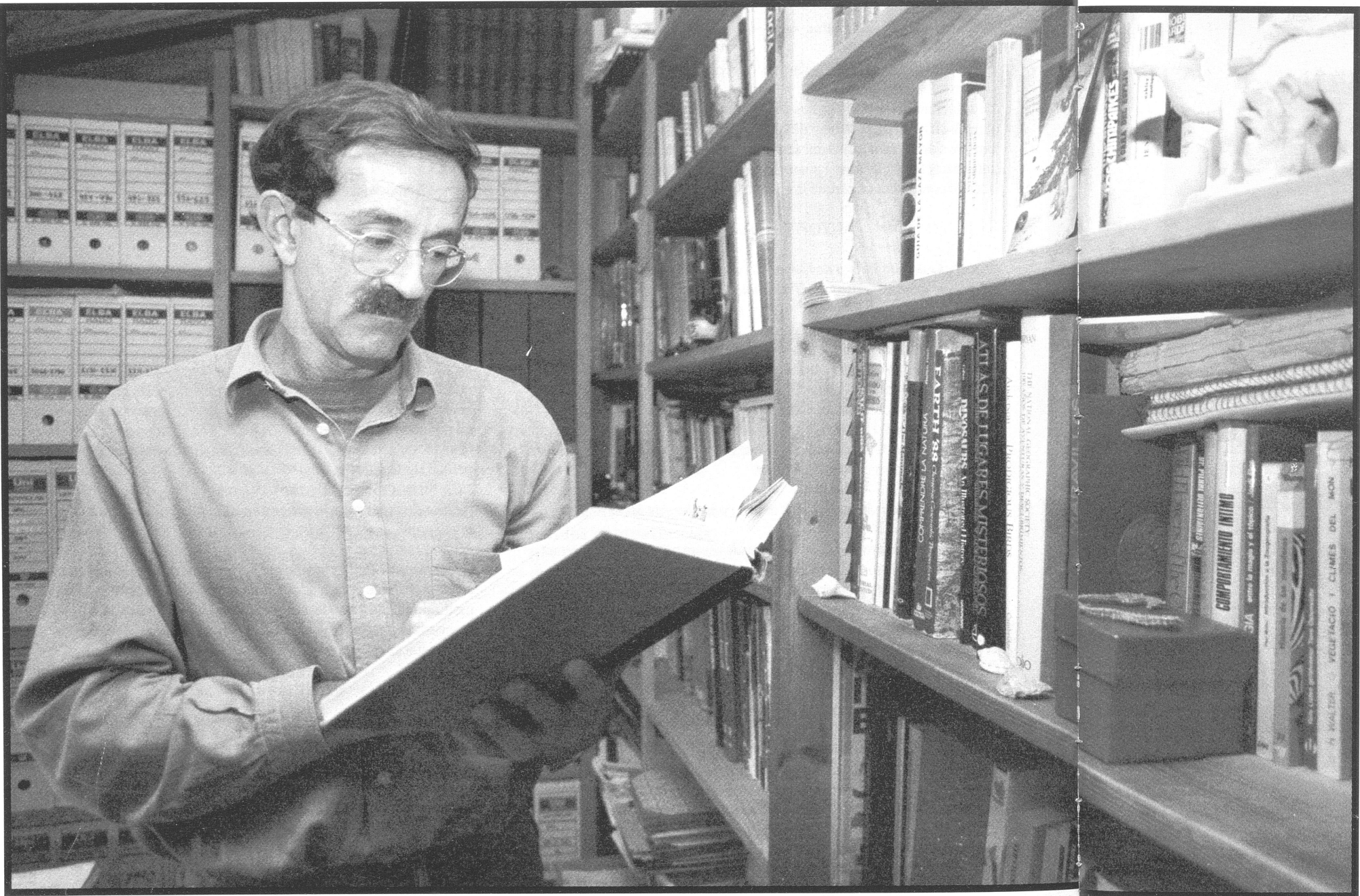
-Què és millor, que ens quedem amb un missatge optimista o pessimista?

-La gent se n'ha de témer que hem de canviar la forma de fer les coses, que aquest canvi és possible, que depèn de nosaltres i que ens hi hem d'implicar i participar de forma activa en aquest canvi. Els problemes mediambientals són problemes col·lectius. Si ens quedam a ca nostra, en l'individualisme, l'egoisme, el consumisme, no anirem enlloc. Però si tots ens implicam a les qüestions col·lectives, avançarem.

L'aventura de la vida

Entrevista a Josep Antoni Alcover

per Gina Garcías

El vaig conèixer quan estudiava a Barcelona els primers cursos de biològiques, i els seus companys de pis ja s'havien resignat a trobar en el congelador cadàvers de petits mamífers acuradament embolicats en cel·lofana, que ell disseccionava meticulosament a les seves pràctiques particulars. A aquell temps ja parlava del miotragus -la cabra prehistòrica mallorquina sobre la qual ha fet aportacions científiques definitives i hi continua investigant- però mai no hagués pensat que ell tendria també la ventura de confirmar la supervivència als indrets més amagats de la Serra mallorquina d'un amfibi petit, primitiu, rar i inestimable com és el ferreret. Ara Josep Antoni Alcover és el president de la delegació balear del Consell Superior d'Investigacions Científiques i de la Societat d'Història Natural de les Balears i manté l'essència tenaç de la curiositat i de la inquietud que han fet d'ell un personatge quixotesch en la figura i en el cor, i racional en la voluntat.

Una persona coherent i crítica, a la qual mai no aturà ni el confort ni la complaença, tan savi que ha fet del saber l'aventura, la ventura de la vida.

-Vostè és un investigador vocacional i sense crisi.

-Vaig començar de bastant jove a treballar temes d'història natural, els mamífers actuals de les Balears. Vaig fer la tesi doctoral sobre la rata cellarda. Vaig estar un parell d'anys a Madrid i al Museu de la Plata, a Argentina, i després vaig tornar aquí, em vaig incorporar a l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats i he tractat de crear un equip de zòlegs que estudien la fauna actual. Jo m'he inclinat més per la paleontologia de vertebrats, en dues projeccions: paleontologia d'ocells, que és una disciplina que durant molts d'anys ha estat la ventafocs de la paleontologia i que ara

avança de forma molt interessant, i, d'altra banda, l'estudi dels mamífers fòssils. Ara estam entusiasmats en una investigació apassionant sobre el miotragus.

-D'entre les 10.000 espècies que hi ha a les Balears, per què s'ha inclinat per aquestes?

-Mai no se sap, és com demanar-li a un home per què li agraden més les dones morenes que les roses són coses imprevisibles. A mesura que un es va introduint en un tema és bastant habitual emocionar-se amb cada troballa. Tenc companys que treballen amb aranyes i, realment, s'emocionen amb les aranyes, cada descobriment proporciona una gran alegria, i així un es va endinsant, a poc a poc, quasi sense voler. Un altre company treballa amb escarabats i li passa igual. En el meu cas, des de ben petit m'agradaven els mamífers i els fòssils i ara veig que ho he lligat tot.

-Vostè ha psicoanalitzat aquesta passió que sent pels animals?

-He estat durant un any a l'Argentina, país de psicoanalistes, i la veritat, mai no he pensat a fer-los cap consulta.

EL FERRERET

-L'emoció de descobrir el ferreret degué ser inoblidable.

-És difícil descriure les emocions. És apassionant aprofundir a la naturalesa. És la passió que et dona la feina quan t'agrada. El descobriment del ferreret va produir certa commoció als centres científics europeus. Durant més de 100 anys no s'havia afegit cap nou amfibi a l'inventari de la fauna europea. És curiós, a un congrés científic a Sudamèrica em reconegueren com el que havia descobert el ferreret.

-Com es descobreix una espècie nova?

-Va ser una història molt maca. Com a resultat dels estudis que jo feia sobre els mamífers, vaig arribar a la conclusió que tota la fauna actual de mamífers de les Balears, llevat de les rates pinyades, havia estat introduïda per l'home. Va ser una conclusió enfrontada al que es creia fins als anys 60 i 70. Per extensió, vàrem fer la hipòtesi que la fauna amfibia també havia estat introduïda per l'home. Curiosament hi havia una referència antiga d'un animal, que els catalans anomenaven "tòtil", o gripau llevador, que coincidia amb la descripció del "ferreret". Alguns biòlegs, Joan Majol, Jesús Jurado sabíem de l'existència d'unes larves que podien coincidir amb els tòtils, amb l'espècie continental. Sabíem que es criaven a alguns torrents de muntanya molt aïllats. Això no lligava amb el fet que haguessin estat introduïts per l'home. Preparant el llibre sobre els vertebrats fòssils de les Balears vaig trobar un document

Josep Antoni Alcover i Tomàs (Palma, 1954) és doctor en Ciències Biològiques. Presideix a Palma l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (del Consell Superior d'Investigacions Científiques) i la Societat d'Història Natural de les Balears. Des del 1991 fins al 1995 ha dirigit una investigació patrocinada per la National Geographic Society sobre la fauna vertebrada de les Pitiüses al Pleistocen. Ha dirigit la investigació del CISC sobre la fauna endèmica i singular de l'arxipèlag de Cabrera i dirigeix actualment un altre projecte d'investigació, patrocinat pel Consell Insular de Mallorca, sobre els fòssils de la Cova Estreta de Pollença -les restes fòssilitzades de més d'un centenar de miotragus, una peculiar cabra endèmica de Mallorca que visqué a l'illa des de fa 5,5 milions d'anys fins fa 4.200 anys. Ha publicat "Els Mamífers de les Balears" (Ed. Moll), "Les quimeres del passat". Els vertebrats fòssils del plio-quaternari de les Balears i Pitiüses" (Ed. Moll), "Història Biològica del Ferreret" (Ed. Moll) i "Història Natural de l'arxipèlag de Cabrera" (Ed. Moll). El seu currículum professional ocupa setze fulls, que reten compte de les publicacions, congressos i conferències als quals ha participat i de les investigacions i tesis que ha dirigit. És casat i té dos fills.

del segle passat en el qual un investigador afirmava que havia trobat una espècie de fòssil, emparentada amb el tòtil. La descrivia com espècie nova per a la ciència, i l'anomenava ferreret. Llavors vàrem començar a lligar caps. No seria que el que havíem vist als torrents fos això? Ho vàrem anar a comprovar. Vàrem anar a la muntanya, de torrent en torrent, amb una sèrie de companys. Ens va costar moltíssim, trobar-lo. Aquell dia em vaig enfil·lar per un tallat, va ser un exercici difícil perquè no anàvem preparats per fer escalada i allà, a una fisura de les roques, vaig veure els primers exemplars, amb un palet en vàrem treure un i vàrem veure per primera vegada un ferreret viu. Tenim encara aquest exemplar. Forma part de les col·leccions que constitueixen l'embrió del que serà el futur museu de la naturalesa de les Illes Balears. Això va ser l'inici d'una segona fase que vaig dedicar a estudiar el ferreret. Fruit de tot això va ser el llibre que vàrem publicar l'any 83.

ELS DESCOBRIMENTS

-Quan un científic fa una troballa, quin procés ha d'iniciar?

-La projecció dels resultats de la investigació té diferents caires. En primer lloc s'ha de fer conèixer el resultat de la investigació. En segon, el descobriment pot tenir implicacions en la gestió del territori, a la política de medi ambient, però això és responsabilitat dels ambientalistes. Els que es dediquen a fer política ambiental, haurien de comptar amb els científics, sinó, poden arribar a fer una política absolutament catastròfica. Pens en el tema del ferreret. Tot d'una es va plantejar la importància de la protecció... afortunadament, -i possiblement gràcies que hi participaven persones adscrites a diferents entitats, com Joan Majol-, immediatament es va aconseguir publicar al BOE unes normes de protecció. Un dels perills que patia el ferreret era el de la curiositat que podia suscitar als cercles científics. Passàvem pena que hi hagués una pressió exagerada sobre ells, que se'n volguessin capturar molts d'exemplars. Per això vàrem fer ràpidament un llibre sobre el ferreret. Vàrem haver de sacrificar un exemplar i amb ell, uns varen fer l'estudi bioquímic, d'altres l'estudi arqueològic, etc. Als dos anys d'haver descobert la pervivència del ferreret, se sabia més d'aquesta espècie que no d'altres descobertes molts d'anys abans. Així vàrem calmar fins a un cert punt l'ànsia de coneixement de la comunitat científica, i a la vegada vàrem proporcionar als centres de protecció de medi ambient una base per a la seva política de gestió dels recursos.

L'AGONIA DEL FERRERET

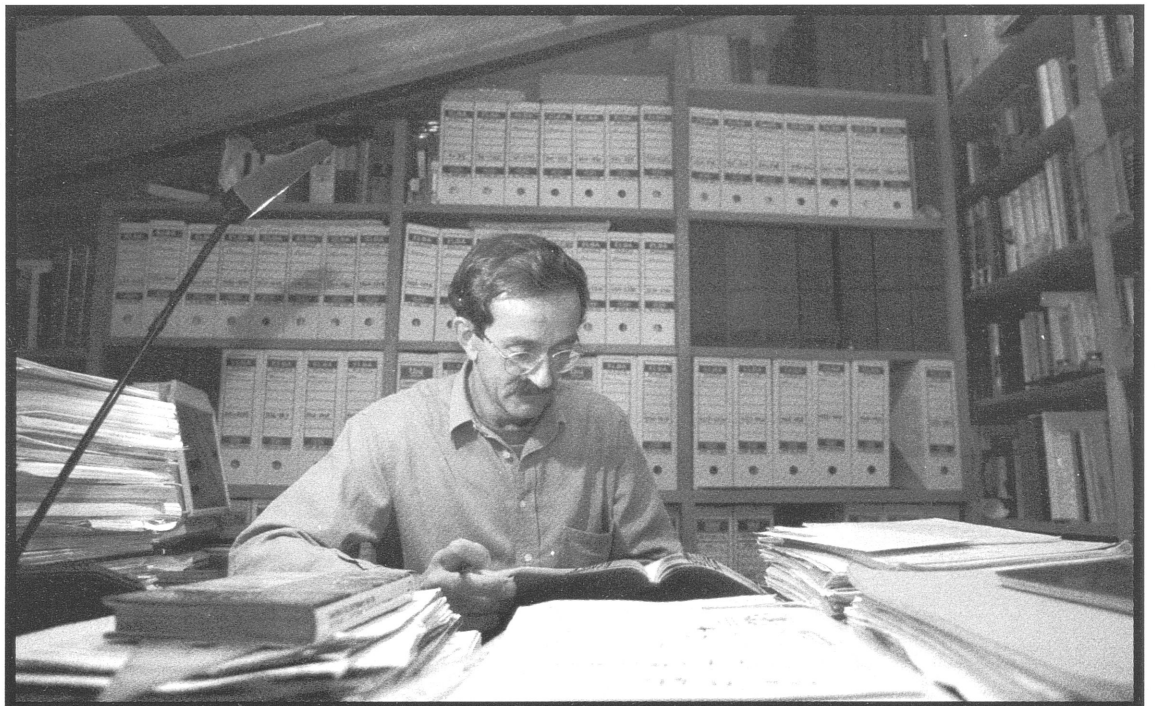
-Avui es pot dir que el ferreret és una espècie definitivament salvada?

-No. Jo crec que nosaltres assistim a la seva extinció. La seva supervivència depèn de la gestió dels recursos hídrics de les Balears. Els torrents de muntanya aparentment es van assecant. No s'han fet estudis prou contundents, però sabem que alguns gorgs on vivien els ferrerets ja no existeixen. El problema és que el nivell de la capa freàtica baixa, a

causa de la sobreexplotació dels recursos hídrics, i l'hàbitat del ferreret es redueix progressivament. S'han recreat poblacions a indrets que tenen les condicions adients però això és insuficient.

-Era important aquesta espècie a Mallorca?

-El ferreret habitava tot Mallorca, i va començar a patir en temps dels romans. Hi ha cultures que tenen una relació especial amb el món animal. Els romans eren molt afeccionats a introduir espècies animals. A les Balears, la rata aranyera de Menorca fou introduïda pels romans, al igual que els mostels, les serps. La introducció dels mostels, feta per controlar el creixement de les colònies de conills, que devastaven els camps de cereals, va tenir unes conseqüències nefastes per als ferrerets. Afortunadament els mostels no poden arribar als indrets de muntanya on sobreviuen els ferrerets. Però ara és la manca d'aigua la que els fa mal. Probablement arribarà un dia que el ferreret només podrà sobreviure a zoològics.

LA SOLEDAT DEL SAVI

-L'investigador és ara un profeta que clama en el desert?

-Jo crec que cada vegada hi ha més consciència de protecció, però manca una política mediambientalista clara. Els gestors ignoren un factor mediambiental tan fonamental com és la biodiversitat, o no l'entenen. És clar, la majoria són arquitectes, enginyers, advocats, constructors, hotelers...

-Però, el polític no ha de ser un expert, bastaria que fos receptiu al que li diuen els experts.

-Efectivament. Aquí ho són a vegades. Els polítics cerquen resultats ràpids i clars. Si els suggeriments dels científics no estan dins la seva línia, els rebutgen. La gestió de la naturalesa a les Balears no hauria d'estar dirigida per una visió continentalista. Hem de cercar els models d'altres zones insulars desenvolupades com, per exemple, Nova Zelanda o les illes Hawaii.

-Què significa, tenir una visió continentalista de la gestió mediambiental?

-Per continuar amb l'exemple del ferreret. La llei el protegeix, però curiosament també protegeix espècies que l'aniquilen, com són les serps d'aigua dolça. La serp d'aigua dolça és una espècie importada a Mallorca del continent en temps dels romans. A les Balears no té cap sentit protegir aquesta espècie, no té cap sentit per a l'ecosistema de les Balears, i a més està envaint la població de ferrerets. Aquí, simplement perquè les serps estan protegides a tot l'Estat, s'apliquen unes lleis que, en definitiva, perjudiquen la flora i la fauna locals.

-No us demanen informes abans de fer les lleis?

-No en tenen costum.

-És desesperant ser governats des de la ignorància?

-Sempre hi ha lloc per a l'esperança, però realment les coses no van com haurien d'anar.

LA INDIFERÈNCIA: ELS ENDEMISMES, CABRERA

-Què li suggereix el terme Conselleria de Medi Ambient?

-Jo no som un mediambientalista, som un científic que investiga diferents temes de la naturalesa. Alguns dels descobriments que feim, o que fan altres equips d'investigació, haurien de tenir transcendència a les polítiques de medi ambient o a les polítiques de conservació del patrimoni, que és un altre camp que a mi m'afecta bastant. La Conselleria de Medi Ambient és bastant aliena als problemes derivats de la gestió del que diríem la biodiversitat natural de les Illes. Hi ha un exemple molt curiós: fa uns anys vàrem poder convèncer la Conselleria de la importància de les espècies endèmiques per a la conservació del medi ambient. Els vàrem fer veure que la societat i les institucions de les Balears tenen una responsabilitat superior en la protecció de les espècies que només es troben a les Balears que sobre espècies que no són endèmiques, per molt importants que siguin, com per exemple el voltor, que es troba a amples zones d'Àsia i d'Europa. Vàrem convèncer la Conselleria de la necessitat de fer un catàleg d'endemismes. La Conselleria el va comanar al Consell Superior d'Investigacions Científiques i el varen fer Guillem Pons i Miquel Palmer, dos científics que treballen amb mi. Per primera vegada a la història les Balears varen tenir una eina fonamental per a la conservació de la natura. Poques regions del món disposen d'una eina com aquesta. El llibre es va publicar l'any 96. I ja està, ja no es va fer res més. És una mena de coitus interruptus. Quan tot és a punt per començar a fer una gestió conseqüent, paff!, es talla.

-Oh

-Aquest és un error polític greu de la Conselleria. Es podrien fer coses importants no tan sols per a les Balears, sinó de transcendència per a tot el món. Un altre exemple: quan Cabrera es va declarar Parc Nacional la comunitat científica va fer un gest de bona voluntat, i va fer un esforç molt important per sintetitzar tot el que se sabia de la naturalesa a Cabrera. Es va fer un volum, "Història Natural de l'arxipèlag de Cabrera" que Moll publicà al 93 com una monografia de la Societat d'Història Natural de les Balears. És un llibre preciós. Probablement gràcies a aquest llibre Cabrera és el segon Parc Nacional -després de Doñana- que disposa de més informació naturalística. Quan vàrem fer aquest estudi esperàvem que se li donàs un cert ús, que s'aprofitàs, que es promocionàs la investigació al Parc, i no s'ha fet res de res.

-De fet el pressupost del Parc Nacional de Cabrera no dedica cap partida a investigació.

-Jo crec que aquest llibre fins i tot els ha produït incomoditat. L'Administració queda molt curta en tot el que fa referència a gestió de la naturalesa. Si els gestors del Parc Nacional volguessin, trobarien recursos per

investigar. Quan es fan coses és perquè hi ha gent externa que empeny. No hi ha una política de gestió de la biodiversitat, no existeix.

-El fet que els darrers dos anys s'hagin descobert a les Balears, tal com relata "L'Estat del Medi Ambient a les Balears" fet per la Societat d'Història Natural i editat per Sa Nostra, cinc varietats desconegudes de mosques, quatre crustacis, un parell de coleòpters i qualche aranya, revela que, a pesar de tot, s'investiga molt i bé?

-Això vol dir, essencialment, que a pesar que tenim un grau acceptable de coneixement de la naturalesa de les Balears, encara hi ha moltes coses per descobrir, ambients inexplorats, on viuen aquests crustacis extraordinaris. La naturalesa de les Balears encara ens donarà sorpreses, i algunes seran molt importants, extraordinàries. Sobretot si tenim en compte que les Balears són una de les zones on més s'ha investigat, gràcies al turisme.

-Que em diu!

-Entre els milions de turistes arriben alguns científics, i a vegades són especialistes en temes que aquí no s'han estudiat mai i ens aporten dades que ens ajuden.

UNA COLÒNIA

-És la primera vegada que sent a un naturalista parlar bé de la invasió turística.

-No, no, jo no he parlat bé de la invasió turística.

-És veritat, només ha dit que ha facilitat la comunicació científica.

-Sí, i en el passat va tenir altres conseqüències no tan positives. Ara ja no, però durant bastants d'anys l'estudi de la naturalesa de les Balears va estar en mans d'estrangers. Si a les Balears hi ha quatre-centes cinquanta espècies o subespècies endèmiques, més de quatre-cents dels "exemplars tipus" -és a dir, l'espècimen descobert i catalogat, que se situa a un centre científic i sobre el qual es fan els estudis i les comparacions posteriors- són fora de les Balears. Perquè els científics que els estudiaren se'ls en dugueren a la col·lecció del seu país. Això és, per a nosaltres, com viure a una colònia. El que passa és que no tenim una metròpoli clara. Hi ha exemplars-tipus dels nostres endemismes a Barcelona, a Madrid, a la Gran Bretanya i ens hi hem de referir per fer estudis i comparacions. Són un material tan valuós com irrecuperable, que mostra la situació de dependència que encara patim perquè els nostres governants no han estat capaços de crear les estructures adients per poder conservar aquest patrimoni. Només ara es comença a canviar aquesta tendència. Ara tenim ja un conjunt de col·leccions importants, que constitueixen l'embrió del que ha de ser el Museu de les Ciències Naturals de Mallorca.

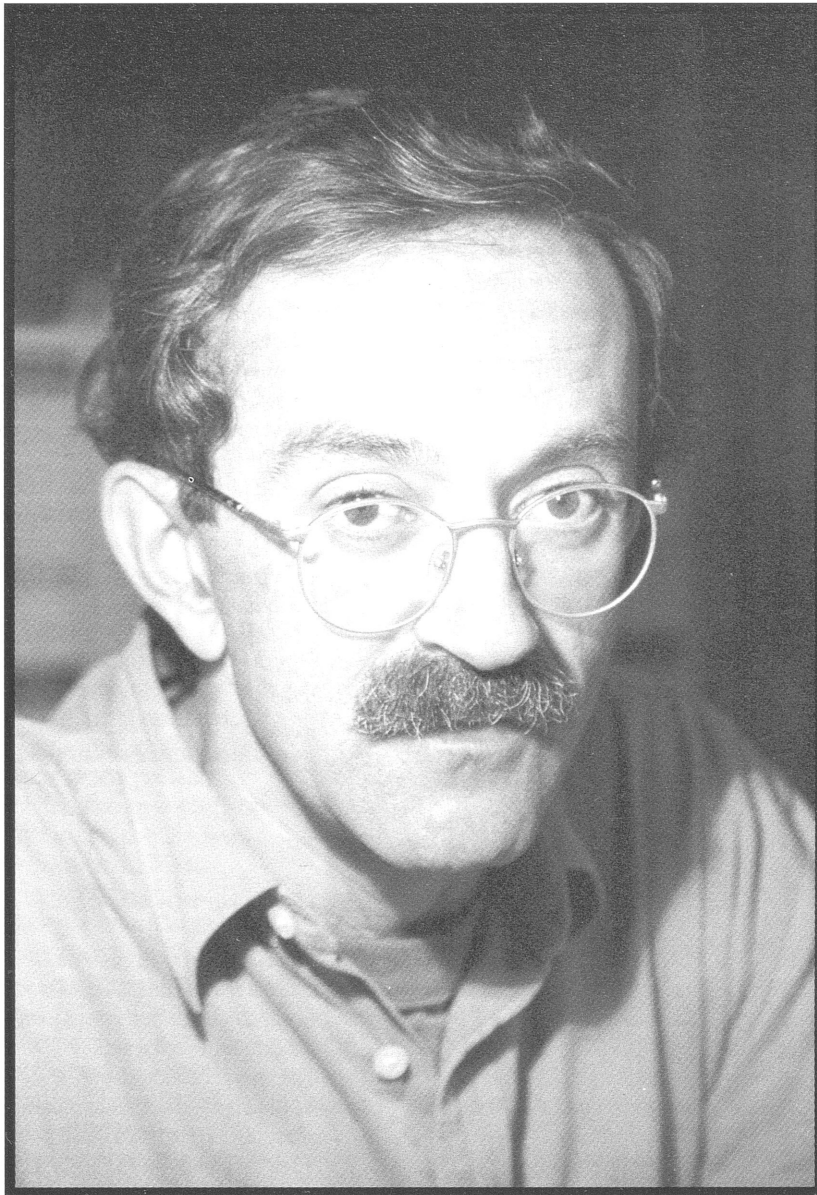
EL MUSEU DE CIÈNCIES NATURALS DE MALLORCA

-Ja existeix el projecte?

-És un projecte que la Societat d'Història Natural té des de fa molts d'anys i que ara avança. Ja tenim més de trenta exemplars-tipus d'endemismes i es tracta d'invertir la tendència que hem patit fins ara, que no surti més patrimoni, que serveixi per a futurs estudis, no tan sols fets aquí, sinó de gent de fora.

-La veritat és revolucionària?

-Hi ha descobriments que poden tenir repercussions immediates per a la societat, sobretot a les civilitzacions més avançades del món. Els països anglosaxons tenen un gran respecte pels descobriments científics. Si

nosaltres fóssim un Estat de la Unió probablement els descobriments científics tendrien molta més repercussió, i els investigadors podríem avançar més aviat. És a dir, hi ha llocs en els quals la veritat és més revolucionària que a uns altres. En el cas de Mallorca les investigacions ja han posat de manifest que tenim uns recursos aquífers molt limitats, una energia limitada, un territori limitat.

-Els límits admeten opcions diferents.

-És clar, podem fer un model de societat adaptat a una illa completament coberta de ciment. Manhattan o Singapur ho són. Evidentment, podríem fer de Mallorca una nova Manhattan. També podem construir espais domesticats, com són els parcs, o podem, finalment, intentar mantenir un cert equilibri amb les altres 9.999 espècies vives de les Balears. Això són decisions polítiques. A mi no m'agradaria viure a la Manhattan del Mediterrani, però no depèn de mi.

-Però es deu haver quedat tranquil, en sentir que fins i tot els constructors més depredadors diuen que hem de procurar un "desenvolupament sostenible".

-Aquesta expressió s'ha convertit en un comodí. I alguns no diuen que significa per a ells aquest terme. Desenvolupament sostenible vol dir

aprofitar la productivitat d'un ésser viu sense destruir-lo. Els polítics s'omplen la boca de paraules i després, mira el que fan.

IRONIES

-Quina és la seva opinió de les directrius d'ordenació territorial, que s'acaben de presentar públicament?

-És l'exemple més clar del que volia dir. Fan unes directrius fantàstiques sobre les Balears que voldrien, precioses, etcètera etcètera i les presenten a sa Llotja! A un barri absolutament contaminat pels renous, a un indret que té un problema mediambiental molt greu però de molt fàcil solució. Presenten un programa molt ambiciós a un espai sobre el qual no han sabut, o no han vulgut, arribar a una solució. És incomprendible, és un insult a la intel·ligència dels ciutadans, és el millor exemple d'ignorància, o de cinisme polític. Grans plans, grans històries, i a l'hora de la veritat són incapaços de resoldre un problema tan senzill com és aplicar la llei en matèria de contaminació acústica.

-"I+D" Investigació més Desenvolupament. Sempre van lligats?

-No necessàriament, tot i que la investigació pura sempre fa de motor de la investigació aplicada. És un error voler patrocinar només una investigació utilitarista, encaminada a l'aplicabilitat immediata. Fins i tot és un error des del punt de vista utilitarista, perquè moltes troballes s'han aconseguit amb projectes d'investigació pura, sense un propòsit previ determinat. I no vull parlar del que entén el Govern balear per investigació, només diré que més d'una vegada sembla que confon les "beques d'investigació" amb els contractes-basura. És incomprendible.

-El MEC ha aconseguit una oposició generalitzada al seu decret d'humanitats, i ha suprimit el terme "ciència" del seu nom. Queda res?

-Si he de dir la veritat, les coses no han canviat tant. Afortunadament els polítics tenen un marge de maniobra relativament petit, com no sigui ofegar els pressuposts. Però jo crec que és més bé la voluntat de complir els compromissos de Maastrich, i no una voluntat política adversa, la causa de les restriccions pressupostàries -com no s'havien vist mai- a la investigació. No sé si val la pena.

LA VIDA

-Entendre la naturalesa ajuda a entendre l'home?

-Com més conec els homes més estimo els cans?, no, no.

-Per exemple, els animals són més poc violents que els homes, i viuen millor perquè no s'enamoren.

-No cregui. Els albatros s'enamoren. Tenen unes pautes de comportament molt complexes. S'enamoren, bé, s'enamoren entre cometes, també. Però formen parelles estables i molt unides, aparentment fascinats l'un per l'altre, són parelles molt estables, què sé jo. Si coneixem els animals, ens coneixem millor a nosaltres?, tal volta sí. Almenys ens ajuden a situar-nos dins l'escenari natural de la vida. Una part molt important del nostre comportament és heretat d'espècies més primitives. Això ens hauria de servir per acceptar la diversitat humana, i ser més respectuosos i més tolerants.

La Clau d'ONA

PER ENTENDRE EL PRESENT, PER OBRIR EL FUTUR

**Madrid i Brussel·les
s'interessen pel Pla de
Desestacionalització** (pàg. II)

**ONA va celebrar el cinquè
aniversari amb
una conferència de
Feliç Fuster** (pàg. V)

**Tecnoturística:
Jaume Matas apel·la
a la moderació** (pàg. III)

Madrid i Brussel·les s'interessen pel Pla de Desestacionalització

El pla per desestacionalitzar el turisme que han coordinat la Conselleria i el sector ha despertat interès a Madrid i Brussel·les. Si més no, és un dels temes estrelles del Congrés Nacional de Turisme que s'ha organitzat a Madrid i, igualment, serà exposat al Parlament Europeu, a Estrasburg, davant el grup de treball de Turisme.

ONA

L'hivern també compta.

El mes passat es varen celebrar a l'escola d'hoteleria de la Universitat unes jornades prèvies al Congrés Nacional de Turisme, que la Secretaria d'Estat de Comerç i Turisme convocà a Madrid per a finals d'aquest novembre. Un dels temes estrelles ha estat la desestacionalització, mitjançant la presentació del pla que per allargar la temporada han dissenyat coordinadament el Govern balear i el sector turístic de les Illes. Si més no, així ho va dir Carlos Díaz, director general de Turisme de l'Administració central, qui convidà expressament els empresaris de les Balears a reinvertir els seus beneficis en la millora dels seus establiments o en la construcció de nous hotels de gran qualitat per poder mantenir-los oberts tot l'any. Segons el seu col·lega en el Govern balear, el director general de

Promoció Turística, Pere Pascual, una de les conclusions de les jornades és, precisament que "avui és difícil i inoportú continuar creixent durant la temporada alta" i que per tant s'ha de treballar per potenciar els mesos de menor afluència turística, des de novembre a abril.

BALEARS CERCA SUPORTS FORA DE LES ILLES

Abans de la seva exposició pública, el pla de desestacionalització de les Balears va ser analitzat i consensuat per diferents grups de treball amb participació tant de l'Administració autonòmica i dels municipis turístics, com dels agents econòmics i socials. Ara del que es tracta és de sensibilitzar el Govern central i la Comissió europea de la necessitat d'apostar per un sector que és el que actualment crea més llocs de feina a tota Europa, sobretot, als països del sud. Al congrés de Madrid, el sector turístic balear espera fer sentir la seva veu, de la mateixa manera que José María González

Ortea va tenir l'oportunitat de fer conèixer el pla al responsable de la Direcció General XXIII de la Unió Europea, Michael Van der Abele, en el decurs d'un viatge realitzat a Brussel·les el mes passat. La proposta balear -que, per invitació del director general europeu, el conseller exposarà pròximament davant el Parlament d'Estrasburg- inclou la possibilitat d'aconseguir incentius comunitaris per al foment del turisme sènior, la formació profes-

sional i el suport per a nous productes turístics, així com per al futur Centre d'Investigacions i Tecnologia Turística que el Govern ha projectat en el ParcBit.

El Govern balear i el sector esperen molt, tant de la capital de l'Estat com de la capital de la Unió Europea, però siguin quines siguin les respostes, els uns i els altres estan disposats a mantenir un projecte, la desestacionalització de l'activitat turística, que ha esdevingut vital perquè l'economia de les Illes registri creixements que no facin pus malbé l'entorn i el territori i que, endemés, proporcionin llocs de treball estables. El document consensuat que la Conselleria de Turisme ha fet conèixer als mitjans de comunicació ho diu amb molta claredat: "l'estacionalitat és el principal problema del sector turístic balear i, per tant, és menester adoptar mesures correctores".

LA TEMPORADA S'ALLARGA

El "pla de desestacionalització" constata que al llarg dels darrers quatre anys, des de 1993 ençà, l'estacionalitat ha anat minvant, encara que no al ritme que el sector desitjaria, tot i que, com declarava a ONA el president de la Federació Hoteleria de Mallorca, Ferran Porto, "és indiscutible que el sector ha apostat claríssimament per la desestacionalització i que cada vegada hi ha més hotelers que decideixen obrir més mesos durant l'any, fins al punt que l'oferta de places és superior a la demanda". Aquest fet ha coincidit amb una millora de les infraestructures públiques i, igualment, amb una evolució de la demanda cap a un turisme més actiu que el de sol i platja, tot i que aquest continua essent majoritari. El turisme de la gent major, i una tendència cada pic més consolidada cap a un repartiment de les vacances durant tot l'any i en períodes més

L'ESTACIONALITAT DEL TURISME A LES BALEARS

(% sobre total de l'any)

Temporada alta	1986	1996	Diferència
Total turistes	84'2%	81'7%	-2'5%
Estrangers	85'6%	84'0%	-1'6%
Espanyols	70'0%	62'9%	-7'1%

Font: Pla de Desestacionalització

curts, fan que l'oportunitat de trencar l'estacionalitat del turisme a les Illes sigui un risc acceptable per a la iniciativa privada, tal com ho és per a l'Administració.

PROPOSTES D'ACTUACIÓ

Per solucionar l'estacionalitat el Pla proposa mesures per diversificar l'oferta turística, entre les quals s'hi compten:

- * Potenciació de l'especialització per productes dins de l'oferta de naturalesa, esports, salut, cultura, negocis i congressos.
- * Adaptació a la promoció per productes.
- * Potenciació de la captació de turisme sènior.
- * Millora de les infraestructures per a turisme de congressos, esportiu i cultural.
- * Millora de la neteja i imatge de les zones durant la temporada baixa, amb implicació de les administracions locals, les empreses i les associacions de les diferents zones.
- * Embelliment de les zones de la costa i de l'interior.
- * Adaptació dels equipaments hotelers: calefacció, piscines cobertes o climatitzades, centres de salut, instal·lacions esportives.

L'ESTACIONALITAT DEL TURISME A LES BALEARS (milers de turistes)

Any	temporada alta (maig-octubre)	temporada baixa (novembre-abril)
1986	4.822'8	904'5
1993	5.849'0	1.031'3
1994	6.735'9	1.241'2
1995	6.766'1	1.422'9
1996	6.809'2	1.503'5

Font: Pla de Desestacionalització

L'ESTACIONALITAT DEL TURISME A LES BALEARS

(nombre de visitants per illes, per milers)

	Temporada alta	Mitjana/Baixa	Total
Mallorca	4.866'5 (78'0%)	1.371'6 (22'0%)	6.338'1
Menorca	707'4 (94'1%)	44'0 (5'9 %)	751'4
Eivissa/Formentera	1.235'8 (93'4%)	87'4 (6'6 %)	1.323'2

Font: Pla de Desestacionalització

- * Potenciació dels programes d'animació zonal, així com actes culturals i esportius.
- * Millora de la difusió i promoció tant dels programes d'animació i festes populars com dels grans esdeveniments festius o culturals que tenen lloc a les Illes durant l'any
- * Implicació dels majoristes de viatges en l'elaboració i difusió de programes no estacionals.
- * Necessitat de la millora de les comunicacions aèries, especialment a través de vols directes entre les Illes i els principals aeroports internacionals d'Europa.
- * Potenciació de la formació.
- * Possibilitar la utilització de les platges durant la temporada baixa: allargar el període de concessions.

Per dur endavant la desestacionalització és necessària la complicitat entre la iniciativa pública i la privada, quant a l'ac-

tuació de l'Administració autonòmica, el conseller ha advertir que l'IBATUR, l'Institut Balear per a la Promoció Turística, és gairebé al servei exclusiu d'aquest objectiu, tant en la seva presència a fires com en el finançament de campanyes publicitàries o edició de fullets que avalin nous productes turístics. Igualment el Govern participa a dos programes europeus de noves tecnologies, Mintour i Inturisme per a la informació i comercialització turística via Internet o en la creació d'un servei telefònic, el del 012 d'informació general i turística de les Balears que serà multilingüe i de franc o amb un cost reduït. Com també s'ha de fer esment a la realització del Pla Mirall i, en definitiva, al finançament o subvenció de tots aquells projectes que tinguin efectes de desestacionalització.

UN PROCÉS EN MARXA

El document del "pla de desestacionalització" inclou dades sobre l'evolució del turisme que mostren com, sobretot a partir de 1993, s'ha trencat la tendència a l'estacionalitat, gràcies a la contribució fonamental de tres mercats, l'alemany, el britànic i l'espanyol (Insero, sobretot) que en el seu conjunt totalitzen el 84 per cent dels turistes que visiten les Balears durant la temporada mitjana o baixa.

Tecnoturística: Jaume Matas apel·la a la moderació

El president del Govern ha alertat els empresaris de les Illes de no caure a l'eufòria i de potenciar un nou increment indiscriminat de l'oferta turística. Al fòrum professional de la fira es va debatre la desestacionalització, la qualitat i la diversificació com a elements que han de garantir el futur.

ONA

El president del Govern balear, Jaume Matas, es va sumar a les veus que reclamen prudència i moderació als empresaris de les Illes per no fer cas als cants de sirenes d'aquells que reclamen mantenir l'actual model econòmic sense introduir-hi canvis. A l'acte de presentació de l'Evolució Econòmica de Banca Catalana i Sa Nostra, l'economista Miquel Alenyà i el conseller d'Economia alertaren sobre les conseqüències negatives que pot tenir un excés d'eufòria després de l'excel·lent temporada turística d'enguany. Vint-i-quatre hores després, a la inauguració de la Tecnoturística 97, Matas advertí que ja no es pot créixer més durant l'estiu, que fer-ho és contraproductiu, i animà els agents econòmics a diversificar les inversions tant pel que fa a productes turístics per a les temporades mitjana i baixa com a altres sectors o, en el seu cas, a invertir part dels excedents a l'exterior per continuar liderant el mercat mundial de turisme vacacional.

Però no tothom pensa el mateix. El fòrum professional de turisme de la Tecnoturística serví perquè diferents empresaris del sector es pronunciassin sobre el seu futur. Alguns d'elles, com Miquel Fluxà, Simó Pere Barceló i Sebastià Escarrer -que representen tres dels principals imperis empresarials de les Illes- es decantaren rotundament contra qual-sevol intent d'incrementar la planta hotelera, però un quart llinatge ben conegut, Joan Nigorra, creu que encara són possible nous creixements, si més no en urbanitzacions que potenciïn el turisme residencial.

Pensen els primers que es pot millorar la qualitat i, com a conseqüència d'aquest fet, incrementar els ingressos turístics i aconseguir una major estabilitat a l'ocupació gràcies a una menor estacionalitat, coincidint plenament amb els postulats fets pel conseller de Turisme, José María

González Ortea i el coordinador del fòrum, el diputat Eduard Gamero.

Igualment altres intervinents al fòrum, com el president del Foment de Turisme de Mallorca, Miquel Vicens o el president de la Federació Hotelera, Ferran Porto, creuen essencial per a les Illes combatre l'estacionalitat a través de la millora de l'entorn, cercant un turisme de major poder adquisitiu, ja que en el futur amb l'euro els preus ja no podran beneficiar-se de devaluacions monetàries. Per contra, Joan Nigorra -gerent de la major empresa urbanitzadora de Mallorca- pensa que les polítiques proteccionistes, tal com les planteja el Govern a les directrius territorials, seran contraproductius, ja que les Illes necessiten noves urbanitzacions per acollir un turisme de qualitat.

No obstant aquesta intervenció, les conclusions del fòrum es decantaren a favor del missatge inicial del president Matas, és a dir, per reclamar prudència i moderació de cara als pròxims anys per no fer malbé el procés de reconversió turística que les Balears han iniciat ja fa alguns anys. A la Tecnoturística també hi foren presents els principals majoristes de viatges, els quals auguren que l'actual període de bonança continuarà durant alguns anys. L'ocasió és propícia, doncs, per animar la inversió, però aquesta -segons apreciació generalitzada- s'ha d'adreçar a aconseguir una millora de la qualitat en els serveis i en el medi ambient, sense incorporar elements que accentuin l'estacionalitat o que consumeixin territori d'una manera desmesurada.

- CONJUNTURA -

Evolució econòmica: el PIB tornarà a situar-se per damunt del cinc per cent

L'economista Miquel Alenyà va avisar sobre el perill d'un rebrot de desenvolupisme, que podria fer malbé l'excel·lent balanç econòmic d'enguany. Tant ell, com el conseller d'Economia -que presidí la presentació de l'informe anual d'evolució de Sa Nostra i Banca Catalana- demanaren moderació per no incrementar l'oferta turística.

ONA

Un any més es va complir el ritual de la presentació de l'evolució econòmica de les Balears amb la presència dels presidents i directius de Banca Catalana i de Sa Nostra, i un pic més el cap dels serveis socials i culturals de la Caixa d'Estal-

Presentació de l'Estat del Medi Ambient.

vis de les Balears, Miquel Alenyà, avançà les previsions econòmiques per a l'any en curs. En aquest sentit afirmà que el PIB tornaria a situar-se per damunt del cinc per cent, però avisà que seria molt perillós que la bonança econòmica motivàs un rebrot de l'esperit desenvolupista d'anys anterior i això suposàs l'aparició en el mercat de més places turístiques. El conseller d'Economia, Antoni Rami, que presidí l'acte hi estigué d'acord: "convenen, va dir, creixements més moderats que vagin en la línia de diversificar l'economia i de no provocar més consum de territori".

En qualsevol cas, les previsions apunten cap a un balanç econòmic força positiu i acompanyat d'un balanç financer igualment favorable, ja que el saldo final de la balança d'operacions corrents amb l'exterior dona un superàvit superior als dos-cents mil milions de pessetes, el doble que el 1996, la qual cosa posa de manifest, segons Alenyà, l'elevada capacitat de finançament de les Balears tant pel que fa a operacions a l'interior com a l'exterior.

La inversió ha experimentat un creixement de l'ordre del 7'8 per cent, gràcies a la millora de la confiança dels empresaris i a l'augment dels excedents. És aquí on el director del departament d'estudis de Sa Nostra alertà d'un hipotètic excés d'eufòria: "Val a dir -digué- que en alguns agents inversors s'adverteixen

alguns símptomes de desviació des de posicions de gran confiança a posicions d'eufòria. La eufòria, però, no és la culminació de la confiança, sinó que és una cosa poc convenient perquè tendeix a relaxar el rigor del càlcul econòmic i a cometre errors".

Altres dades econòmiques interessants són la despesa turística que se situarà per damunt dels vuit-cents mil milions de pessetes, amb un increment del tretze per cent en relació a 1996, així com un increment del consum privat de l'ordre del 3'4 per cent, superior a la mitjana estatal. I, igualment, cal destacar un augment de l'ocupació del 4'8 per cent, la qual cosa du els autors de l'estudi a qualificar el balanç social també positiu.

Però no tot és positiu a l'evolució econòmica de 1997. A causa de la saturació turística que s'ha experimentat durant l'estiu -cosa que obliga a reflexionar seriosament si s'ha sobrepassat el sòtil demogràfic de les Balears per garantir una bona qualitat de vida- les enquestes registren una reducció de l'índex de satisfacció dels turistes. Miquel Alenyà establí un paral·lelisme amb les notes acadèmiques: "si l'any passat els turistes ens varen donar un excel·lent, enguany només ens donen un notable, un notable alt, però al capdavant una qualificació inferior, la qual cosa ens ha de fer pensar".

Medi ambient: evolució moderadament positiva

Enguany, durant la presentació de l'evolució econòmica, es va fer una referència explícita al medi ambient. Segons el director de l'estudi econòmic "mai l'anàlisi de l'evolució econòmica d'una regió no es pot considerar bona i suficient si no inclou una referència al medi natural, que proveeix al sistema productiu la immensa major part dels recursos que necessita per al desplegament normal de la seva activitat", una afirmació que és evident a les Balears a causa de la insularitat i l'escàs territori.

Aquesta evolució ambiental corresponent a 1997 ha estat lleugerament positiva, segons Miquel Alenyà, amb una suma de valors positius i també una resta de negatius, entre els quals cal citar "ajornament de l'aprovació del pla d'ús i gestió de sa Dragonera, la pressió urbanística sobre alguns ports i la manca de consciència de les dimensions insularistes que han de tenir les conductes que hom vol que siguin respectuoses amb el medi".

Entre els factors positius es fa esment de "l'aprovació de la Llei de sòl rústic, l'increment del compostatge, l'ampliació de la xarxa de depuradores d'aigües residuals, la reducció a mínims històrics dels incendis forestals, l'arranjament de la defectuosa depuradora de Manacor que provocava una àmplia contaminació de nitrats i la celebració del *workshops* sobre desenvolupament sostenible de Can Tàpera, Calvià i Ciutadella".

PRESENTACIÓ DE L'ESTAT DEL MEDI AMBIENT A LES ILLES BALEARS

D'altra banda, enguany s'ha presentat per primer pic "l'Estat del Medi Ambient a les Illes Balears", un informe que serà anual i que redactarà la Societat d'Història Natural de les Balears per encàrrec de Sa Nostra. És un estudi independent en el qual es fa una anàlisi exhaustiva de la situació.

La redacció de l'informe de 1996 ha estat a càrrec de Natàlia Llorente-Nosti i Guillem Pons en nom de l'entitat que es responsabilitza de l'encàrrec. Es tracta d'un informe molt semblant al que ja es fa a altres indrets del món per jutjar anualment tot allò que ha incidit sobre el medi ambient, per així poder fer-ne una valoració global.

EVOLUCIÓ ECONÒMICA (AVANÇ 1997)

PIB	+ 5'0%
Agricultura	+ 0'8%
Indústria	+ 1'9%
Construcció	+ 7'6%
Hostaleria	+ 13'0%
Comerç	+ 4'1%
Ingressos turístics	900.000 milions de pts
Saldo exterior	200.000 milions de pts
Ocupació	+ 4'8 %

Font: Sa Nostra

ONA va celebrar el cinquè aniversari amb una conferència de Felicià Fuster

L'expresident de GESA i d'ENDESA va manifestar els seus temors davant un projecte d'Unió Europea que sembla fonamentar-se exclusivament en les lleis del mercat i de la competència. Felicià Fuster confia en el caràcter emprenedor i imaginatiu dels illencs però desconfia d'alguns aspectes concrets. En aquest sentit lamenta que encara no s'hagi dit quina ha de ser l'alternativa al subministrament energètic de les Illes.

ONA

Felicià Fuster va intervenir en el cinquè aniversari d'ONA-Quadern de Debat amb una conferència sobre el futur, una prospectiva d'allò que pot succeir a les Balears i al seu entorn en els pròxims anys, cara ja al segle XXI. En la seva opinió els illencs han demostrat al llarg de la seva història una enorme capacitat d'adaptació a les circumstàncies polítiques i

domèstiques i es planteja el tema energètic com una problema de solidaritat intergeneracional en funció del medi ambient. Segons va dir, les polítiques actuals, que reben el suport de la Unió Europea, creuen que la lliure competència actuarà sobre el mercat energètic, abaratint el costos, la qual cosa és molt coherent si del que es tracta és d'afavorir la competitivitat, però això significarà un incentiu per consumir més energia, que traslladarà tots els costos afegits a les futures generacions.

ACTE COMMEMORATIU

La conferència de Felicià Fuster va tenir lloc al Centre Cultural de Sa Nostra. La presentació va ser a càrrec del director d'ONA, Sebastià Verd, qui agrai la col·laboració de totes aquelles persones que han participat a la revista des del seu naixement. De Felicià Fuster digué que havia estat una de les persones que des del principi havien confiat en un projecte com el d'ONA que pretén fomentar la reflexió i el debat a la societat. A l'acte hi assistiren entre moltes d'altres persones, l'expresident del Congrés de Diputats, Fèlix Pons; el rec-

tor de la Universitat, Llorenç Huguet; el president de la Comissió de Cultura del Consell Insular de Mallorca, Damià Pons o el secretari general de la UGT, Lorenzo Bravo.

econòmiques del seu entorn, fruit de la qual cosa és l'èxit indiscutible de la fórmula turística emprada durant les darreres dècades que ha convertit les Balears en una potència mundial. En aquest sentit va dir que no el preocupava en absolut la integració de les Illes en el projecte europeu sinó que, justament, els seus temors es devien a l'essència mateixa d'aquest projecte que és excessivament dependent del mercat, és a dir, de la competència.

Segons Felicià Fuster - que ha estat un defensor de l'empresa pública, i que ha demostrat que una bona gestió pública és perfectament compatible amb el mercat - la competència no sempre dona la solució als problemes. És el cas, per exemple, del territori a un espai insular com el nostre on els recursos naturals són escassos o, molt concretament, la qüestió energètica. "El problema de l'energia elèctrica a les Balears - digué - és irrellevant en la mesura que les Illes són consumidores finalistes, és a dir, que no hi ha grans indústries i tècnicament hi ha tot un ventall de possibilitats per donar-li una solució. El problema és que fins ara hem estat incapaços de decidir-nos per una d'aquestes solucions".

Felicià Fuster va voler anar més enfora de les qüestions

L'hotel Almirante Farragut, premi Gold Awards

Per tercer any consecutiu el Club Hotel Almirante Farragut de Ciutadella ha estat guardonat amb el premi Gold Awards 1997, que atorga Thomson Holidays als seus millors hotels. Es tracta d'una distinció que gaudeix d'un merescut prestigi perquè la concedeixen directament els clients.

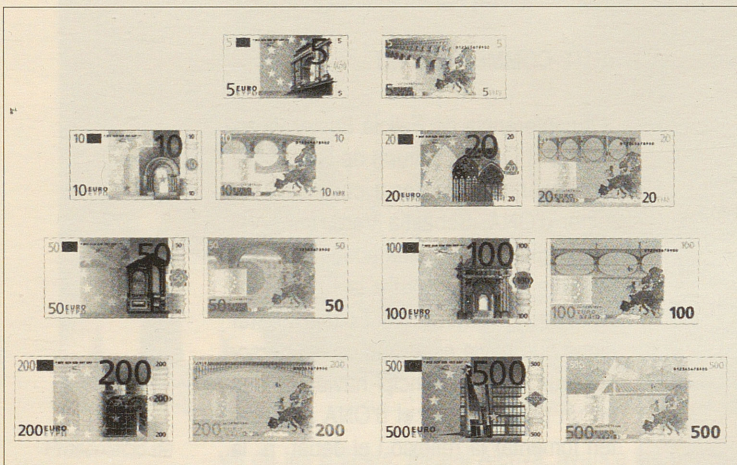
L'hotel Almirante Farragut pertany a la cadena Acorn que es distingeix, justament, per la qualitat del seu servei i de les seves instal·lacions. Els clients de Thomson han demostrat mitjançant el seu vot la confiança tant en aquest establiment com en els de tota la cadena.

El CBE ha obert un fòrum de debat sobre l'euro a Internet

L'any que ve serà decisiu per a la moneda única, un canvi que modificarà moltes pautes de comportament econòmic a tota Europa i, lògicament, a les Illes Balears. Per això el Centre Balears Europa ha creat un fòrum de debat a través de les seves pàgines, a més de seguir puntualment el procés als seus butlletins.

ONA

1998 serà decisiu per a l'euro, la moneda única europea, que començarà a vigir a partir del primer de gener de l'any següent. No hi ha dubte que tot aquest procés tindrà una enorme repercussió sobre l'economia de tots els estats membres de la Unió Europea i, per tant, sobre les Illes Balears. Per això el Centre Balears Europa ha creat un fòrum de debat a través d'Internet, on tot els interessats hi podem participar. De moment, quan escrivim aquesta nota, s'hi havien incorporat dos articles, un de l'economista Eugeni Aguiló sobre les repercussions de l'euro en el turisme i l'altre de Fernando Gutiérrez sobre la fortalesa de la moneda única.

La direcció del Centre Balears Europa desenvolupa una important tasca divulgativa de l'euro. Així la campanya "Europa som tots" va ser acollida a Palma amb uns resultats que s'han qualificat com d'extraordinaris. Si més no, l'exposició va ser visitada per tres mil persones i es varen repartir catorze mil fullets. Endemés, en el seu recorregut per sis llocs diferents del municipi de la capital mallorquina, l'eurobús -del qual vàrem informar en el darrer número d'ONA- no només ha repartit documentació sobre la Unió Europea i l'euro sinó que ha recollit l'opinió dels ciutadans, als quals es convidava a expressar les seves opinions i temors.

Entre les principals preocupacions recollides a l'Inforeurobus destaquen les queixes per la compra massiva de territori a Mallorca per part de capitals alemanys, els possibles enganys que poden produir-se en arrodonir els preus pagats en euros, el temor per la conversió dels estalvis actuals que s'hagin de canviar a la moneda europea i les queixes dels agricultors per la política agrària comuna.

Endemés el Centre Balears Europa ofereix una àmplia informació sobre l'euro en els seus butlletins informatius, que també poden ser consultats a Internet.

Destaca, per exemple, la convocatòria per al pont festiu del Primer de Maig de 1998 d'una cimera comunitària de transcendental importància. Serà al Regne Unit el dies 1 i 2, aprofitant que hi ha tres dies festius, la qual cosa facilitarà que les borses estiguin tancades durant els debats i que no obrin fins el dilluns, dia 4, quan ja s'ha d'haver signat l'acord definitiu.

En aquesta reunió s'haurà d'aprovar per majoria qualificada (71'2 % del

El Centre Balear Europa consolidat a Brussel·les defensa els interessos de la nostra comunitat i, a la vegada, facilita a tots els interessats qualsevol informació relativa a la Unió Europea.

DEPARTAMENTS I SERVEIS DEL CBE:

Centre de Documentació Europea

Centre Europeu d'Informació Empresarial

**Centre Tecnològic de suport a les pimes
(pròxima obertura)**

Departament de Relacions Exteriors

**Departament de d'Estratègia Regional i
Coordinació IMEDOC**

INFORMAU-VOS AL CENTRE BALEARS EUROPA

C. Palau Reial, 17

Conselleria d'Economia i Hisenda

07001-Palma de Mallorca, Illes Balears

Tel. 17 62 28 - Fax 17 62 16.

Internet: cbe@bitel.es - X 400: S=CBE; O=Centre Balears Europa;
P=CAIB; A=Mensatex; C=ES

DELEGACIÓ A BRUSSEL·LES

Avenue des Arts, 3, 4 et 5, 7ème étage - 1210-Brussel·les

Tel. 32 2 223 14 10 - Fax 32 2 223 25 24.

Internet: centre.balears.europa@skynet.be

COMISSIÓ EUROPEA

GOVERN BALEAR

Universitat de les
Illes Balears

Cámara Oficial de Comercio,
Industria y Navegación de
Mallorca e Ibiza-Formentera

CAIXA DE BALEARS

CENTRE BALEARS EUROPA

vots) la llista d'estats que sobrepassaran el llistó de les exigències, entre els quals hi figurarà, amb tota probabilitat, Espanya i també Itàlia i França, a pesar que aquests dos països no han satisfet tots els requisits. França té un considerable dèficit i Itàlia un deute l'import del qual és una quarta part del total de la UE.

Tot fa pensar, es diu a la informació recollida pel CBE, que hi haurà onze països on l'euro començarà a vigir el primer de gener de 1999: Alemanya, França, Bèlgica, Holanda, Luxemburg,

El programa "Safe" ha fet cinc accions a les Illes

El programa europeu "Safe", coordinat per la Direcció General V de la Unió Europea ha desenvolupat cinc accions a les Illes. Es tracta d'un programa per demostrar i sensibilitzar l'opinió pública en matèria de seguretat i salut laboral. Per aconseguir-ho promou solucions pràctiques davant els riscos. A les Balears les accions s'han fet a l'hotel Palmira de Peguera, a la fusteria Jaume de Palma, a les fàbriques de calçat Català de Lloseta i Mascaró de Menorca i a la indústria bijutera, Chapados Oro Bit, també de Menorca.

Una delegació illenca al fòrum empresarial hispano-xilè

El Centre Balears Europa i la Direcció General de Promoció Industrial del Govern balear coordinaran la delegació illenca que assistirà, el maig de 1998, al fòrum de cooperació empresarial hispano-xilè. L'encontre tindrà lloc a Santiago i el seu objectiu és promoure l'associació d'empreses espanyoles i xilenes, principalment sectors que poden ser interessants per a les Balears com són el turisme i les indústries del calçat, bijuteria, fusta i agroalimentació.

La UE proposa incentius per a la producció combinada de calor i electricitat

La Comissió de la UE ha proposat una estratègia comunitària per promoure la producció combinada de calor i electricitat i continuar amb la seva introducció al mercat europeu de l'energia pels seus avantatges econòmics i ecològics. L'executiu de Brussel·les concedirà incentius a les empreses que facin ús d'aquesta estratègia a través de programes com Joule, Thermie, Save, Alternar, Synergie, Phare.. etcètera. La producció combinada de calor i electricitat permet explotar de manera gairebé òptima el contingut energètic i reduir considerablement les emissions de contaminants.

Espanya pot perdre els fons del programa "Life"

L'organització ecologista WWF/Adena ha avisat que el retard d'Espanya a enviar les llistes de zones protegides per formar part de la Xarxa Natura 2000, una xarxa d'espais protegits d'importància comunitària, pot tenir greus conseqüències ja que la Unió Europea només dotarà de fons "Life" les zones que s'hi hagin inclòs.

Espanya du un retard de dos anys, i això impedeix la utilització de fons comunitaris a molts d'hàbitats naturals representatius, la qual cosa significa endemés una trava important per a la posada en marxa de l'esmentada Xarxa Natura 2000.

Finlàndia, Àustria, Irlanda, Itàlia, Portugal i Espanya. A fora quedaran Grècia i també, encara que a petició pròpia, el Regne Unit, Suècia i Dinamarca, que desitgen esperar un temps abans d'incorporar-s'hi. La decisió definitiva serà presa el dimecres, dia tres de maig.

Quant al canvi, per saber quantes pessetes valdrà un euro, totes les missions es fan entorn de les 165 pessetes per unitat.

Acceptada una proposta de les Balears per identificar l'origen de la pesca

La Conferència de Regions Perifèriques Marítimes ha aprovat un document elaborat per la Comunitat Autònoma balear per tal d'identificar l'origen i el tractament de la pesca, la qual cosa dóna suport a les aspiracions de les flotes pesqueres mediterrànies davant la importació a Europa de peixos procedents d'altres indrets.

ONA

Les Illes Balears han estat un dels impulsors d'una proposta per identificar l'origen de la pesca, tant pel que fa a la procedència com al tractament que reben els peixos des de la pesca al subministrament al mercat. El document s'ha aprovat al quart encontre interregional de la Conferència de Regions Perifèriques Marítimes que s'ha celebrat a Sicca, Sicília el passat mes de novembre.

Entre els punts més importants d'aquest document destaca l'obligatorietat de procedir a la identificació del peix durant totes les fases de la comercialització, així com de donar compte del tractament que se li fa, amb compliment de la normativa de la Unió Europea tant en mesura, calibrat i grau de frescor.

El document havia estat elaborat a una reunió celebrada a Palma amb anterioritat i a la qual assistiren els directors generals de Pesca d'Andalusia, Catalunya, Múrcia, València i de les Balears. L'objectiu és clarificar el mercat davant la importació massiva de pesca procedent de tercers països i el frau que s'ha detectat en alguna de les comunitats en fer passar per pesca autòctona peixos provinents de fora. Entre les cinc comunitats s'han desembarcat a les darreres campanyes un total de 162.981 tones de peix, per un valor de 50.000 milions de pessetes.

W.W.W.
BIT

Teletreball, un concepte ampli per a una realitat pròxima

Molt sovint parlem del teletreball, és a dir, de la utilització de les noves tecnologies de la informació per realitzar feines que abans només es podien fer des del lloc de treball i que ara es realitzen a distància. Però aquest és un concepte molt ampli, tal com ens ho descriu aquest article extret de l'Institut BIT, un institut sense ànim de lucre creat pel Govern balear per a la difusió de la informàtica.

Institut BIT

Assistim a la transformació d'una economia industrial cap a una economia de la informació i del coneixement. Les ciutats han crescut desmesuradament i la gent sent la necessitat de sortir-ne per cercar nous espais, més tranquils i menys contaminats, on poder viure i treballar.

La telemàtica ha permès que aquest desig es converteixi en realitat.

Mitjançant el teletreball (*teleworking* o *telecommuting*) un treballador de la informació pot desenvolupar la seva tasca fora de les oficines de l'empresa a la qual pertany. Els beneficis i els canvis que comportarà la introducció del teletreball a la nostra societat es podran percebre a tots els nivells:

- * Es reduiran tots els problemes deguts als desplaçaments, d'això es veuran molt beneficiades les persones amb minusvalideses, gent gran, gent que estigui a càrrec d'infants o ancians.
- * Econòmicament les empreses podran retallar les seves despeses, ja que no necessitaran tenir unes grans oficines centrals, sinó que els teletreballadors podran realitzar les seves tasques des de l'exterior. Per altra banda, el teletreball ofereix noves formes d'ocupació ja que una persona mitjançant Internet podrà posar-se en contacte i fer feina per a empreses que es trobin en una altra regió, país o, fins i tot, continent, diferent del seu, des de ca seva.
- * Finalment, a nivell ambiental es reduiran tots els problemes deri-

vats del trànsit: la pol·lució, un consum energètic elevat, contaminació acústica... etcètera.

Fins ara hem parlat de teletreball, però no hem dit què és, així, doncs, el concepte de teletreball s'utilitza per designar totes aquelles classes d'interaccions electròniques dins de l'àmbit laboral que es realitzen mitjançant els sistemes de telecomunicacions, és a dir, comunicacions amb l'oficina central, amb els companys de feina, amb altres llocs de feina... etcètera. Hi ha diferents tipus de teletreball:

- * Treball des de casa (*Electronic Homework*): fou la primera i és la forma de teletreball més comuna. Consisteix que el teletreballador disposa de totes les eines necessàries per treballar i estar comunicat amb l'oficina central des de ca seva. Els països capdavaners són els Estats Units, Regne Unit, França, Alemanya i Itàlia. Cal dir, però, que malgrat aquest tipus de teletreball continua augmentant en el futur, es preveu que la societat evolucioni cap al segon tipus.
- * Centres de Teletreball (*Telework Centres*): un centre de teletreball és una oficina que disposa d'equipament informàtic i de telecomunicacions, que pot ser emprat tant per treballadors d'una empresa privada com per professionals independents, petites empreses o el públic en general. Els treballadors es decanten més per aquesta segona forma de teletreballar ja que no implica els riscos d'aïllament social de l'anterior. Podem distingir tres tipus de centres:

- Centres Satèl·lit (*Satellite Centres* o *Satellite Work Centre*): es creen quan una companyia o un grup de companyies privades decideixen formar un centre de teletreball destinat als membres de l'empresa, a una zona residencial o rural per tal d'evitar el desplaçament als teletreballadors, augmentar la productivitat i reduir els costos.

- Centres Públics (*Community Teleservice Centres* o *Shared-Facility Centres*): són centres creats per les autoritats públiques o privades per a la utilització de recursos telemàtics per part del públic en general. La creació d'aquests centres es fa per apropar la telemàtica a la societat i per facilitar a la gent que no disposi de recursos telemàtics les eines necessàries per poder teletreballar.

- Empreses de treball a distància (*Distance Working Enterprises*): no són ni un centre satèl·lit, ni un centre públic de teletreball. És una nova forma de fer negocis, una manera de crear nous mercats. Aquesta és la forma de teletreball més moderna i consisteix en una empresa que crea un centre per aprofitar les telecomunicacions, des de la qual es realitzen tots els seus negocis: venda per telèfon, enquestes o un sistema de secretaries telefòniques, entre d'altres.

Hi ha altres tipus de centres de teletreball, però són menys nombrosos i amb menys repercussió, almenys de moment. Alguns exemples d'aquests són els centres que hi ha en alguns aeroports, algunes ciutats virtuals que ofereixen teleoficines...etcètera.

- * Treball itinerant (*Mobile work* o *flexiwork*): aquest tipus de treball és el que es pot realitzar mentre una persona es desplaça d'un lloc a l'altre. Això és una realitat gràcies als avanços que s'han produït a la telemàtica com són els ordinadors portàtils, assistents personals, els telèfons mòbils,...els principals usuaris d'aquests serveis són gestors de xarxes, executius, enginyers, personal de seguretat, repartidors i d'altres.

Finalment cal mencionar uns altres exemples de teletreball com podrien ser: la realització de diagnòstic sobre l'estat d'un sistema, sense que s'hagi de desplaçar la persona encarregada fins a la seva ubicació física, això es coneix com a telesuport. O la telemedicina, consistent a prendre decisions mèdiques a distància, sense tenir el pacient al davant.

Tots els ajuntaments de les Balears es connectaran a la xarxa

La presentació del "projecte ajuntaments" a la Mancomunitat del Pla de Mallorca ha significat una passa més cap a l'objectiu d'interconnectar tots els ajuntaments de les Balears, un projecte en el qual hi participen conjuntament el Govern i els tres consells insulars.

ONA

La Direcció General de Tecnologies de la Informació i Comunicacions va presentar el passat tretze de novembre el "projecte ajuntaments" a la Mancomunitat del Pla de Mallorca, formada com se sap pels municipis de Petra, Algaida, Ariany, Costitx, Lloret, Llubí, Montuiri, Porreres, Sant Joan, Santa Eugènia, Sineu i Vilafraça. Es tracta d'un projecte realitzat conjuntament pel Govern balear i els tres consells insulars amb la finalitat d'aportar a tots els municipis de les Balears les eines, recursos i formació necessaris per crear una xarxa telemàtica.

D'aquesta manera les diferents administracions públiques de les Illes, des del Govern als ajuntaments passant pels consells, tendran un sistema telemàtic que faciliti l'intercanvi de dades i documents entre elles. El projecte és fruit d'un conveni marcat signat entre el Govern balear, els consells insulars i el Consorci d'Informàtica Local de Mallorca, per al desenvolupament d'un procés d'implantació de les noves tecnologies de la informació i la comunicació a l'Administració.

Des de llavors ja s'ha presentat aquest projecte a la Mancomunitat del Nord i als ajuntaments de Capdepera, Son Servera, Sant Llorenç, Manacor i Felanitx. Els treballs s'iniciaran el passat estiu i, previsiblement, estaran enllestits a principis d'any. Actualment s'estan instal·lant a tots els ajuntaments de les Balears unes estacions telemàtiques connectades mitjançant la xarxa Internet a les diferents administracions públiques de la CAIB,

La Conselleria d'Educació ajudarà els projectes d'investigació en tecnologies de la informació

ONA

Aprovada pel Parlament la llei d'I+D (investigació més desenvolupament), la Conselleria d'Educació ha presentat la primera convocatòria d'ajudes per a la realització de projectes d'investigació en tecnologies de la informació i de les comunicacions, així com en sistemes d'informació geogràfica aplicada a la planificació educativa. Una convocatòria que tracta d'incentivar els projectes vinculats a les línies de recerca més avançades que permetin una participació efectiva en el desenvolupament d'aquests sectors tecnològics, per tal d'intensificar la seva repercussió social i econòmica a la societat balear.

La llei R + D balear preveu un pla d'investigació que inclogui la convocatòria de beques de formació, com la duta a terme per la Conselleria. Aquestes ajudes poden ser sol·licitades pels investigadors que tinguin grau acadèmic de doctor i que estiguin vinculats professionalment a la Universitat o per centres públics o privats d'investigació amb personalitat jurídica pròpia. Igualment les pot sol·licitar qualsevol entitat privada que vulgui realitzar activitats de recerca i desenvolupament sempre que disposi de la capacitat científicotècnica suficient i estigui radicada a les Balears.

utilitzant les línies telefòniques digitals més avançades.

Aquesta xarxa permetrà un acostament de les administracions als ciutadans i avançar cap a l'ambiciós pla de "finestreta única", segons el qual qualsevol persona en tendrà prou d'acudir al seu ajuntament per resoldre qualsevol problema burocràtic tant si és de competència dels consells insulars com de la Comunitat Autònoma i, fins i tot, de l'Administració central o europea.

Lloret.

Adreces a la XARXA

LA GUIA DE TOTS ELS HOTELS

www.fehm.es/hotelguide

Si del que es tracta és de recomanar un hotel de Mallorca, no ho dubteu: aquest és el camí adient. És la pàgina web de la Federació Empresarial Hotelera de Mallorca. Gairebé no n'hi falta cap. Es pot accedir directament a cada establiment a través d'un localitzador o bé mit-

"combatamos con denuncias y con una actitud militante las agresiones que ponen el peligro a nuestras islas".

Al capdavant: una iniciativa interessant que posa el seu granet d'arena no només a la preservació del medi natural sinó a la comunicació a través de la xarxa.

HOTEL GUIDE

FEDERACION EMPRESARIAL HOTELERA DE MALLORCA

Bienvenido al Web de la Federación

Aquí encontrará la Guía de Hoteles más completa de Mallorca.

Para encontrar el alojamiento que usted desea, ponemos a su disposición nuestra utilidad de búsqueda. Si es la primera vez que visita nuestras páginas, le recomendamos que lea las instrucciones relativas a la pantalla de CRITERIOS DE SELECCIÓN.

jançant altres criteris de selecció com és per zona turística o per estrelles.

Ja ho sabeu, si algú des de fora vos demana assessorament, n'hi ha prou facilitant aquesta adreça que també permet fer les reserves.

Molt pràctica, encara que se li pot posar un emperò: per tractar-se d'una federació mallorquina del seu pes hagués estat d'agrair que la nostra llengua hi fos present al costat del castellà, l'anglès o l'alemany.

EIVISSA ALTERNATIVA, ECOLOGISME PER LLIURE

www.redestb.es/personal/edufiora/ibiza.htm

"Ibiza Alternativa" és una revista telemàtica dirigida des de les Pitiüses per Eduardo Fioravanti. Vol ser un reclam per als internautes interessats en la defensa d'un patrimoni natural tan amenaçat com el d'Eivissa i Formentera, tal com declara a la primera pàgina:

BENVINGUTS A LA BIOSFERA

www2.infotelecom.es/~sjuanico/menorca.html

Una web molt interessant quant que, com en el cas anterior, ens trobam davant una iniciativa absolutament personal, en aquest cas de Santiago Juanico, que ha fet possible una publicació a la xarxa sobre Menorca com a reserva de la biosfera. Els curiosos hi poden trobar des d'estadístiques puntuals sobre l'economia i la societat menorquina fins a dades sobre la història, la gastronomia o una descripció de la costa.

Aquesta pàgina es troba dins d'un servidor de Menorca, Infotelecom, que ell tot sol ja mereix una visita perquè conté altres iniciatives semblants a l'esmentada.

Propostes per **PASSATEMPS**

Mallorca: Banyalbufar no vol cotxes al carrer

Un avís municipal que és tota una declaració de principis.

Banyalbufar, com el seu veí Estellencs, ha romàs fora de les rutes habituals del turisme i, això no obstant, el seu paisatge n'és un dels atractius més importants. Però aquesta relació amb el principal sector econòmic de Mallorca pot variar en els pròxims anys. La reduïda oferta hotelera ha vist com darrera-

ment s'hi ha incorporat qualche agroturisme i, sobretot, té al damunt l'ull inversor de Richard Branson que, com se sap, vol convertir una de les principals possessions, Son Bunyola, en un hotel de luxe.

Això no obstant, l'antiga baronia lluita per preservar el seu caràcter. A poc a poc es recupera la vinya, que s'havia perdut i amb la qual es feia un dels millors vins que es coneixen: la malvasia. Compta encara amb una certa activitat agrícola i amb una bona oferta de restauració per al gaudi dels gastrònoms. Tot al servei dels visitants als quals l'Ajuntament els demana que utilitzin l'aparcament públic per evitar la presència massiva de vehicles als carrers.

Vista general de Banyalbufar.

Dissortadament no tothom segueix la recomanació municipal, tal com ens avisa el cartell que hi ha a l'entrada del poble "fora cotxes al carrer, el poble és més acollidor". Així és. Vet aquí un exemple que s'hauria de seguir.

Fora Mallorca: Puerto Rico, la Mallorca del Carib

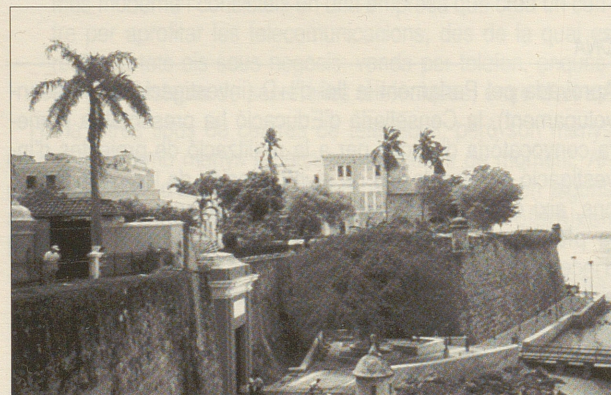
Si hi ha una altra terra on la presència mallorquina és viva, aquesta és Puerto Rico. De fet tot el Carib hispà és ple de petjades mallorquines, menorquines o eivissenques, Cuba, República Dominicana... però és aquí on el nom de Mallorca sobresurt. A el viejo San Juan hi trobam, per exemple, La Mallorquina, el restaurant més

La presència mallorquina continua viva a Puerto Rico.

antic de tots, i la pastisseria Mallorca on, justament, es despatxen "mallorcas", un pastís exactament igual, en la forma, que les ensaïmades, la qual cosa pot originar un conflicte amb la denominació d'origen que acaba d'aprovar el Govern balear i que, entre d'altres coses, diu que no es podrà utilitzar el nom de Mallorca en cap ensaïmada que no reuneixi unes determinades condicions, entre les quals haver estat feta a la nostra illa.

Tanmateix és igual i un es pot sentir fins i tot orgullós de veure com el nom de Mallorca perviu en el record de l'antiga Borriquen,

El viejo San Juan.

mentre recorda els carrers de San Juan, les seves fortalezes i la seva mirada posada en el mar Carib i en totes les seves llegendes. Darrerament s'han intensificat els contactes entre la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i les cases balears establertes a l'exterior. La de Puerto Rico n'és una de les més actives.

**VIDRE BUFAT
ARTESANIA
DE MALLORCA**

MALLORCA

De les arrels més fondes, la seva fama

Quan un producte arriba a la categoria de signe d'identitat,
la feina només és una: mantenir-ne la qualitat.

El Vidre bufat de Mallorca té un reconegut prestigi
que ens identifica a tot el món pel bon gust

de les coses ben fetes.

Regalau-ne. Amb tota garantia.

Producte
Balear

La Qualitat,
també a l'artesanía

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Agricultura, Comerç i Indústria

Estam al vostre costat

A diari. Dia i nit.
Aplicant tecnologia
innovadora,
competitiva
i respectant
el medi ambient,
amb decisió de servei
a la Comunitat Balear.